

คู่มือการฝึกทำกระบี่ และการปฏิบัติของ
ผู้บัญชาการและนายทหารชั้นสัญญาบัตร
และนายทหารชั้นประทวน

คู่มือการฝึก

ว่าด้วย

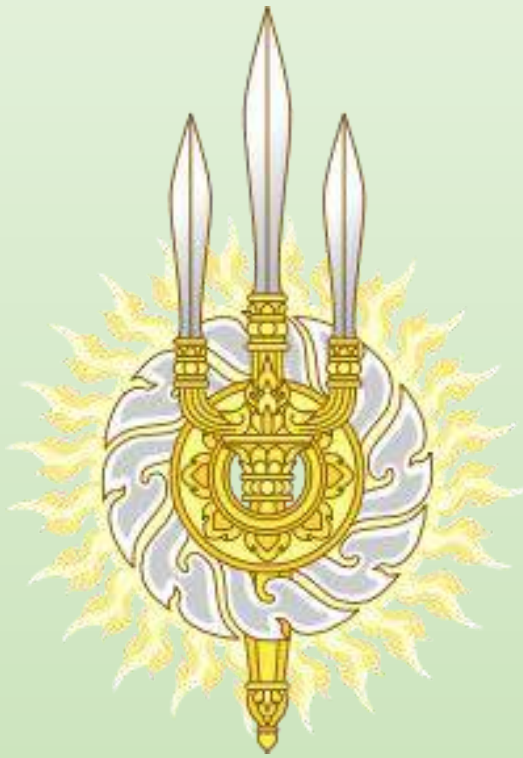
แบบฝึกทำกระบี่ และ การปฏิบัติของ

ผู้บัญชาการและนายทหารชั้นสัญญาบัตร

โรงเรียนทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

“ติริตเน ลกกรญเฐ จ ลมพัมเส จ มมายนั
ลกราชาจัตตณจ ลกกรญจิวาตมณั”

“ความนับถือรักใคร่ในพระรัตนตรัยก็ดี ในรัฐของตนก็ดี ในวงศ์ตระกูลของตนก็ดี
มีจิตซื่อตรงในพระราชาของตนก็ดี ย่อมเป็นเครื่องทำให้รัฐของตนเจริญยิ่ง”

สเจ

สเจ สรูปภาโว สุตสสันนิ โสภโณ สุตมโม ปฏิรูปโป สพเพ ชนา
จิรวุจติกกาเล ถาวรโต กายสุขี โหนติ มโนรมมา

ถ้าหากภาพรวม สวยงาม ถูกต้อง เหมาะควร ทุกคนทุกหมู่เหล่า
จะได้รับความสุขกาย สบายใจ อย่างถาวร ในระยะยาว

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
และพระราโชบายด้านการฝึก

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ ลำดับที่ ๑๐ แห่งราชวงศ์จักรี เสด็จพระราชสมภพ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ เมื่อครั้งทรงมีพระชนมายุครบ ๒๐ พรรษา ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณสถาปนาจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ขึ้นเป็น “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร” เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ นับเป็นสยามมกุฎราชกุมาร พระองค์ที่ ๓ แห่งสยามประเทศ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงสนพระราชหฤทัยในกิจการทหารตั้งแต่เมื่อครั้งยังทรงพระเยาว์ทรงมีพระราชวิริยะอุตสาหะเข้ารับการศึกษา และสำเร็จหลักสูตรทางการทหารทั้งในประเทศ และต่างประเทศหลายหลักสูตร ทรงดำรงตำแหน่งทางทหารตั้งแต่ระดับรองผู้บังคับกองพัน, ผู้บังคับกองพัน, ผู้บังคับการกรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ และองค์ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ทรงดำรงพระองค์เป็นแบบอย่าง และทรงพระราชทานคำสั่งสอนแก่ข้าราชการบริพารทุกหมู่เหล่าด้วยพระองค์เองอยู่เสมอ ซึ่งข้าราชการบริพารในพระองค์ ล้วนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และเทิดทูนยกย่องพระองค์ท่านเป็น “บรมครูทางการทหาร”

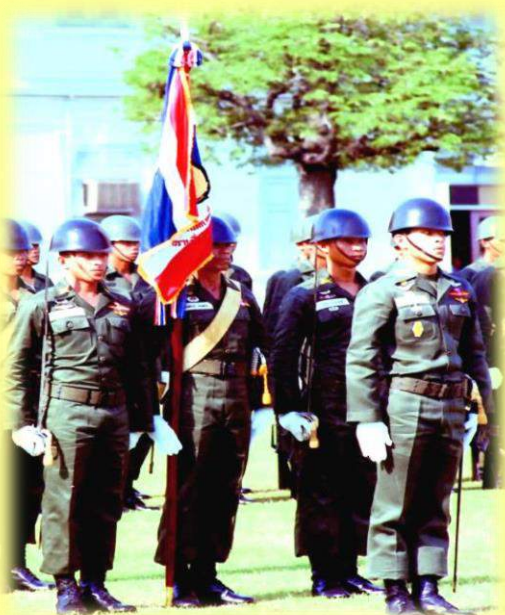

ปรัชญาพระราชทาน ที่ทรงสั่งสอนข้าราชการล้วนมีความลึกซึ้งถึงแก่นแห่งความรู้ อันเกิดจากพระราชวิริยะอุตสาหะในการฝึกฝนพระองค์เอง จนเกิดเป็นความรู้อย่างแท้จริง ทรงมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยพระองค์เองอยู่เสมอ และเมื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจใดๆ จะทรงปฏิบัติอย่างเต็มขีดความสามารถ และจะไม่ทรงโปรดความหย่อนยาน ความยวบยาบ หรือความไร้ระเบียบวินัย หากทรงทอดพระเนตรเห็นข้าราชการประพฤติปฏิบัติตนไม่เหมาะสม จะทรงมีพระเมตตาพระราชทานคำสอน และพระราชทานโอกาสให้ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

ความเป็น “บรมครูทางการทหาร” ถูกถ่ายทอดจากหลักปรัชญาที่ทรงพระราชทานแก่ข้าราชการ และผู้ใต้บังคับบัญชาในวาระสำคัญต่างๆ ซึ่งจะขอัญเชิญปรัชญาพระราชทานที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. “ปรัชญาทหารมหาดเล็กฯ” ทรงพระราชทานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและข้าราชการในพระองค์ ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติไว้ ๓ ประการ ได้แก่

๑.๑ ผู้บังคับบัญชา ผู้ปกครองหรือผู้ฝึกทหารมหาดเล็กฯ หากไม่มีความรู้เรื่องทหารมหาดเล็กฯ จนถึงแก่นแท้แล้ว จะไปปกครองหรือฝึกผู้อื่นให้เป็นทหารมหาดเล็กฯ ที่มีคุณภาพย่อมเป็นไปไม่ได้

๑.๒ ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ปกครองทหารมหาดเล็กฯ ต้องรู้จักพระรัตนตรัย หรือแก้ว ๓ ประการ คือ

แก้วดวงที่ ๑ ต้องรู้จักการบังคับบัญชา (Command)

แก้วดวงที่ ๒ ต้องรู้จักงานอำนวยการ (Staff)

แก้วดวงที่ ๓ ต้องรู้จักการฝึก (Training)

๑.๓ การตั้งเป้าหมาย (Objective) ของการฝึก จะต้องตั้งไว้ในระดับมาตรฐานและบวกเพิ่มขึ้นไปเสมอ (เกินกว่า ๑๐๐%) เมื่อมีปัจจัย (Factor) ใดๆ มากระทบ มาตรฐานอาจจะลดลงไปบ้าง แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้

๒.ปรัชญา “การ Simmer หรือการตุ๋นไข่พะโล้” ทรงเปรียบเทียบลักษณะการฝึกอบรมทหารเหมือนกับการตุ๋นไข่พะโล้ให้มีรสชาติอร่อย แม่ครัวจะต้องนำไข่ต้มมาแกะเปลือก แล้วนำไปตุ๋นในน้ำพะโล้ โดยใช้ความร้อนและเวลาที่เหมาะสม น้ำพะโล้จึงจะค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปยังเนื้อไข่ หากแม่ครัวเร่งรีบเกินไป เมื่อผ่าไข่ออกก็只会เห็นเพียงภายนอกที่มีสีน้ำตาลแต่เนื้อในยังมีสีขาว เนื่องจากน้ำพะโล้ยังไม่แทรกซึมเข้าเนื้อไข่อย่างแท้จริง เปรียบเสมือนกับการฝึก หากฝึกอบรมแบบไม่จริงจัง ปฏิบัติแบบยวบยาบ เน้นแต่ภาพลักษณ์ที่ดูสวยงาม แต่ไม่เน้นเนื้อหาสาระ ไม่เคียว ไม่อบ ไม่กลั่นให้ผู้รับการฝึกได้มีความรู้อย่างแท้จริง ก็จะไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

๓.ปรัชญา “มาตรฐานหน่วย ทม.รอ.” สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงดำรงตำแหน่งองค์ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ตั้งแต่เมื่อครั้งยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งพระองค์ทรงสั่งสอนให้ข้าราชการบริพารได้ยึดถือและรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ของทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ที่มีเกียรติประวัติของหน่วยมาอย่างยาวนาน การจะรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศ และเกียรติศักดิ์ของหน่วยได้นั้น หน่วยจะต้องมีมาตรฐานการฝึกการปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นไปตามพระราชประเพณี พระราชโอรส และพระราชนิยม และต้องมีความต่อเนื่องในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นหลังที่เข้ามาถวายงานใหม่ โดยทรงยกตัวอย่างเหมือนผลิตภัณฑ์ยี่ห้อต่างๆ (Brand) ที่มีคุณภาพ ก็จะพยายามรักษามาตรฐานผลิตภัณฑ์ของตน เพื่อให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่น หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ จึงมีหน้าที่ในการรักษา “มาตรฐานหน่วย ทม.รอ.” เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ถวายงานต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสืบไป

๔.ปรัชญา “รถ SIKU” (SIKU, ซิกู เป็นยี่ห้อรถยนต์ของเล่นจำลองขนาดเล็ก) ที่ทรงโปรด ตั้งแต่เมื่อครั้งยังทรงพระเยาว์ ซึ่งจะทรงเลือกรถ SIKU ชนิดเดียวกันจำนวนหลายๆ คัน และจะทรงทดสอบทุกคันด้วยพระองค์เอง หากรถ SIKU คันใดมิได้มาตรฐาน ระบบขับเคลื่อนยังไม่ดี เช่นรถแล้ววิ่งไม่ตรงทิศทาง เอียงซ้ายเอียงขวา ก็จะไม่ทรงถอดชิ้นส่วนนำมาปรับแต่ง ทดสอบจนกว่าจะได้มาตรฐาน เปรียบเสมือนการที่ครูผู้ฝึกสอนจะต้องหมั่นสังเกต ให้คำแนะนำ เคียว เชิญ ให้ผู้รับการฝึกสามารถเรียนรู้ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๕.ปรัชญา “รากหญ้า” ทรงพระราชทานคำสอนให้ข้าราชการบริพารและผู้ใต้บังคับบัญชาของพระองค์เรียนรู้ให้ลึกซึ้งถึงรายละเอียดของแต่ละภารกิจ ให้ถึงในระดับพื้นฐานหรือระดับล่าง ที่ทรงเปรียบเทียบกับคำว่า “รากหญ้า” ครั้นเมื่อรับราชการจนมีความเจริญก้าวหน้าเป็นผู้บังคับบัญชาแล้ว จะได้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ร่วมทุกข์ร่วมสุข พร้อมทั้งดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ราชวาลลภ

โบราณว่าเป็นข้าจอมกษัตริย์
ท่านกำหนดจกไว้ในตำรา
หนึ่งวิชาสามารถมีอย่างไร
หนึ่งกล้าหาญทำการถวายนิน
หนึ่งมีได้ประมาทราชกิจ
หนึ่งลัดยื้อถือธรรมบรรยา
หนึ่งเสียมเจียมตัวไม่กำเริบ
หนึ่งอยู่ไกลชีวิตคตพระองค์
หนึ่งใครไม่ร่วมราชาอาสน์
หนึ่งเข้าเฝ้าสังเกตซึ่งกิจการ
หนึ่งรู้เหตุถึงชาวโนไม่พ้นพัว
หนึ่งลามีภักดีรักใคร่ในภูบาล

ราชวาลลภต้องเพียรเรียนรักษา
มีมาแต่โบราณช้านานครั้น
ไม่ปิดไว้ให้ท่านทราบทุกสิ่งสรรพ
มุ่งมั่นจนล้าเร้าเจตนา
ชอบผิดดริตริกหมั่นศึกษา
เหมือนสมมาทานคิดไว้มั่นคง
เอื้อมเอิบหยิ่งเย่อเพื่อหลง
ไม่ทำเทียมค้ำยทะนงพระกรุณา
ด้วยอุบายพวัญญูไรเป็นหนักหนา
ไม่ไกลไกลไปกว่าลมดวรวการ
เล่นหัวสุกรภักศมครุสมาณ
ถึงถูกกริ้วทนทานไม่ตอบแทน

(พระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่๖)

คำนำ

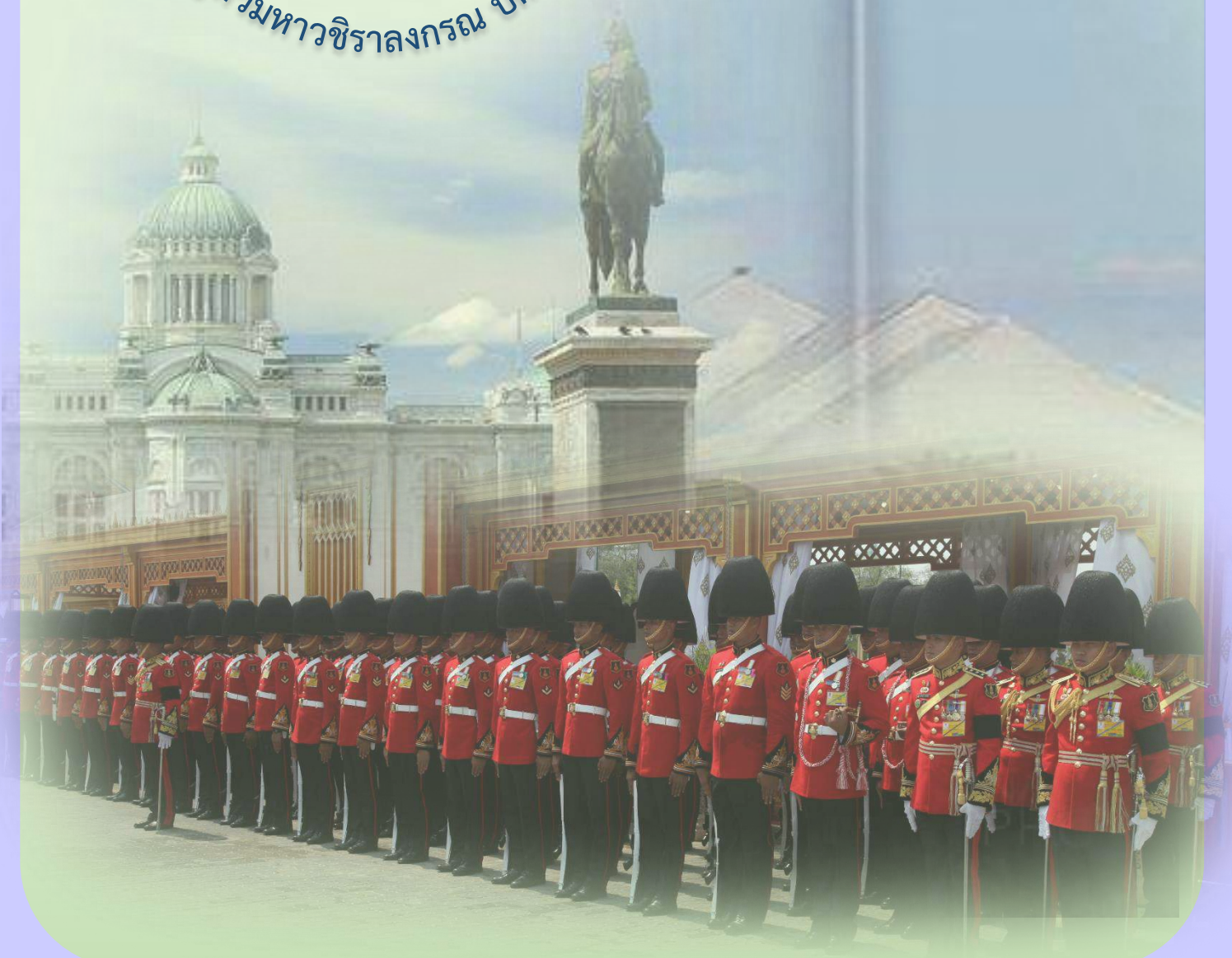
คู่มือการฝึก ว่าด้วยแบบฝึกท่ากระปี่ และท่าฝึกพลประจำธงชัยเฉลิมพลฉบับนี้ ทางโรงเรียนทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ (รร.ทม.รอ. น.ทม.รอ.) ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง และคู่มือสำหรับการฝึกให้แก่กำลังพล ของหน่วย อาทิเช่น หน่วยในพระองค์, หน่วยทหารรักษาพระองค์, หน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์, หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ และหน่วยอื่นๆ ที่มีหน้าที่ถวายพระเกียรติ ถวายความปลอดภัยแด่องค์พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตาม หมายพระราชพิธี ราชประเพณี และพระราชนิยม ซึ่งท่าทางการปฏิบัติ นอกจากจะปฏิบัติด้วยความ เข้มแข็ง แข็งแรง สง่างามแล้ว ยังจะต้องแสดงออกซึ่งการถวายพระเกียรติอย่างสูงที่สุด ท่าการฝึกปฏิบัติในแต่ละท่านับเป็นท่าการฝึกขั้นสูง เปรียบคล้ายกับความงดงามทางวัฒนธรรม ของสังคมไทยทางด้านภาษา ที่ยกย่องเคารพผู้ที่มีอาวุโสสูงกว่า ด้วยการใช้ภาษาที่แสดงออกถึง การแสดงความเคารพให้เกียรติแก่ผู้ที่มีอาวุโสในลำดับต่างๆ เช่น การใช้คำสุภาพ สำหรับสุภาพชน บุคคลโดยทั่วไป หรือมีการใช้คำศัพท์เฉพาะสำหรับพระภิกษุสงฆ์ และคำราชาศัพท์ที่ใช้เฉพาะสำหรับ พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ตามลำดับชั้น

ท่าการฝึกที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการฝึกฉบับนี้ ล้วนได้รับพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทาน คำสั่งสอนจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ตั้งแต่เมื่อครั้งยังทรงดำรง พระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร องค์ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการ ถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ดังนั้น หน่วยในพระองค์, หน่วยทหารรักษาพระองค์, หน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์, หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ และหน่วยอื่นๆ สมควรที่จะศึกษา ทำความเข้าใจ นำไปฝึกกำลังพลให้ปฏิบัติได้ถูกต้อง ได้มาตรฐาน ตามแบบธรรมเนียมของหน่วยรักษาพระองค์สืบไป

โรงเรียนทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

สารบัญ

บทที่ ๑ ท่ากระบี่สำหรับนายทหาร	หน้า
- ท่าเรียบอาวุธ	๑
- ท่ายกกระบี่และท่ากระบี่ลง	๒
- ท่าซ้ายหัน	๓
- ท่าขวาหัน	๔
- ท่ากลับหลังหัน	๕
- ท่าเคารพเมื่อกระบี่อยู่ในฝัก	๖
- ท่าถอดหมวก	๗
- ท่าสวมหมวก	๘
- ท่าบ่าอาวุธ	๙
- ท่าเรียบอาวุธจากท่าบ่าอาวุธ	๑๐
- ท่าวันทยาอาวุธเมื่อแถวทหารไม่ติดดาบ	๑๑
- ท่าวันทยาอาวุธเมื่อแถวทหารติดดาบ	๑๔
- ท่าเรียบอาวุธ เมื่อแถวทหารไม่ติดดาบ	๑๕
- ท่าเรียบอาวุธ เมื่อแถวทหารติดดาบ	๑๗
- ท่าวันทยาอาวุธในเวลาเคลื่อนที่	๑๘
- ท่าเดิน	๒๐
- ท่าหยุดจากการเดิน	๒๒
- ท่าซ้ายหันในเวลาเดิน	๒๓
- ท่าขวาหันในเวลาเดิน	๒๕
- ท่ากลับหลังหันในเวลาเดิน	๒๗
- ท่าวิ่งกล่าวคำรายงาน และถวายรายงาน	๒๘
- ท่าออกนอกแถว	๒๙
- ท่ากลับเข้าแถว	๓๐
- ทำนั่งพับเพียบกราบ	๓๑
- ทำนั่งคุกเข่าและเดินเข้า	๓๒

สารบัญ

	หน้า
- ทำกระบี่ในทำยืนยามถวายพระบรมศพ	๓๓
- ทำกระบี่ในทำเล็กยืนยามถวายพระบรมศพ	๓๕
- ทำนั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์ (ทำกระบี่)	๓๗
- ทำนั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์ (ทำกระบี่)	๓๘
- ทำเล็กนั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์ (ทำกระบี่)	๓๙
- ทำเล็กนั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์ (ทำกระบี่)	๔๐
- ทำยกอก	๔๑
บทที่ ๒ ทำธงชัยเฉลิมพล	
- ทำเรียบธง	๔๕
- ทำยกธง	๔๖
- ทำเรียบธงจากทำยกธง	๔๗
- ทำเตรียมลดธง	๔๘
- ทำเรียบธงจากทำเตรียมลดธง	๕๐
- ทำลดธง	๕๒
- ทำเตรียมลดธงจากทำลดธง	๕๓
- ทำเชิญธง	๕๕
- ทำแบกธง	๕๖
- ทำเรียบธงจากทำแบกธง	๕๘
- ทำแสดงการเคารพและเลิกแสดงการเคารพขณะเคลื่อนที่	๕๙
ภาคผนวก	๖๓
- ธงพระอิสริยยศ	
- ธงชัยเฉลิมพล	
- ประวัติธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์	
- การปฏิบัติของทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์	
ในการถวายความเคารพ และทำความเคารพในเขตพระราชฐาน	

คำแนะนำ

การใช้คู่มือการฝึก ว่าด้วยแบบฝึกการใช้กระบี่สำหรับนายทหาร

กระบี่ถือเป็นอาวุธประจำกาย ที่พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานให้สำหรับนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวนชั้นยศจ่าสิบตรีขึ้นไป เป็นสิ่งที่ประดับเกียรติยศ ลักษณะกระบี่ทำด้วยโลหะสีเงินปลายด้ามเป็นรูปหัวช้าง มีกระบ้งและโกร่ง ที่โกร่งด้านนอกมีรูปตราแผ่นดิน นายทหารสัญญาบัตรมีพู่ไหมทอง ส่วนนายทหารชั้นประทวนไหมสีเหลืองประกอบ ที่ฝักมีห่วง ๑ ห่วง ไว้สำหรับยึดกับสายกระบี่ หรือสอดฝักกระบี่เข้ากับซอง ฝักกระบี่ของนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวนของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์จะมีความยาวฝักรวมด้ามกระบี่ ๔๒ นิ้ว (ทบ. ยาว ๓๗ นิ้ว) วิธีคาดกระบี่ในเวลาแต่งเครื่องแบบฝึก ให้สอดกระบี่ในซองกระบี่ที่แขวนอยู่กับเข็มขัดสนามทางซ้าย ให้โกร่งกระบี่อยู่ทางนอกตัว ในโอกาสแต่งเครื่องแบบปกติก็แกมเขียวคอแบะ เครื่องแบบชุดพระราชฐาน เครื่องแบบชุดครึ่งยศ หรือเครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ให้แขวนกระบี่กับสายกระบี่ ซึ่งติดเข็มขัดทางซ้าย ซึ่งปกติการจับถือกระบี่จะคู่กับการถือ หรือสวมถุงมือผ้าสีขาวด้วยเสมอ

โอกาสที่จะต้องชักกระบี่ เมื่อประจำแถวทหาร ในการตรวจพลสวนสนาม ในโอกาสตรวจพลสวนสนาม เมื่อมีคำบอกให้ทหารติดดาบ นายทหารซึ่งประจำแถวต้องชักกระบี่ ทำท่าบ่าอาวุธและถือกระบี่อยู่ในท่ายืน จนกว่าจะมีคำบอกเปลี่ยนแปลงและเมื่อบอกให้ปลดดาบจึงสวมกระบี่เข้าฝักได้ หรือเมื่อประจำแถวทหารเป็นกองเกียรติยศ, กองรักษาการณ์ เมื่อจะต้องการแสดงความเคารพด้วยท่ายืนท้าวอาวุธในโอกาสเชิญธงชัยเฉลิมพล หรือนายทหารซึ่งมีหน้าที่รักษาธง เป็นต้น

การออกคำสั่งหรือการใช้คำบอกเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติท่าต่างๆ ซึ่งแต่ละท่าจะมีการใช้คำบอกที่แตกต่างกัน แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

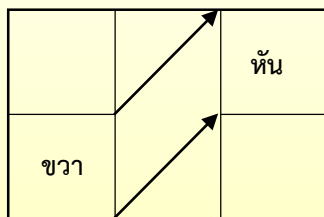
๑. คำบอกแบ่ง
๒. คำบอกเป็นคำๆ
๓. คำบอกรวด
๔. คำบอกผสม

การใช้คำบอกลักษณะที่ต่างกันของคำบอกประเภทต่างๆ จะเป็นเครื่องบ่งให้ทราบถึงลักษณะการปฏิบัติของท่ายืนๆ แนวทางในการใช้น้ำเสียงเพื่อสั่งและเขียนไว้ให้เห็นความแตกต่างกันอย่างเด่นชัดโดยการแสดง เครื่องหมายไว้

คำบอกแบ่ง (ภาพที่หนึ่ง) เป็นคำบอกที่ใช้เพื่อออกคำสั่ง สำหรับทำฝึกที่ส่วนใหญ่แล้วมักจะกำหนดไว้ให้ปฏิบัติได้เป็นจังหวะเดียวหรือแบ่งเป็นจังหวะๆ ได้ คำบอกแบ่งนี้ผู้ให้คำบอกจะต้องเปล่งเสียงบอกในคำแรกด้วยการลากเสียงค่อนข้างยาวแล้วเว้นจังหวะไว้เล็กน้อยก่อนที่จะเปล่งเสียงบอกในคำหลังด้วยการเน้นเสียงให้หนักและสั้นการเขียนคำบอกชนิดนี้จะแสดงไว้ให้เห็นด้วยการใช้เครื่องหมายยัติภังค์ (-) ขึ้นกลางไว้ระหว่างคำบอกคำหน้าและคำหลัง ตัวอย่างเช่น “ขวา - หัน” เป็นต้น

ภาพที่หนึ่ง แสดงการบอกคำบอก “แบ่ง”

คำบอกเป็นคำๆ (ภาพที่สอง) เป็นคำบอกที่ใช้เพื่อออกคำสั่ง สำหรับทำฝึกที่ส่วนใหญ่แล้วมักจะไม่ได้กำหนดให้ปฏิบัติแบ่งเป็นจังหวะๆ ไว้ (แต่สามารถแบ่งการฝึกออกเป็นตอนๆ ได้) และไม่จำเป็นต้องใช้คำบอกยืดยาว ซึ่งอาจจะมีหลายพยางค์ก็ได้ จึงจำเป็นต้องเว้นจังหวะการบอกไว้เป็นตอนๆ หรือคำๆ คำบอกเป็นคำๆ นี้ผู้ให้คำบอกจะต้องเปล่งเสียงบอกทั้งในคำแรกและคำหลัง ด้วยการวางน้ำหนักเสียงไว้เท่าๆ กัน โดยเว้นจังหวะระหว่างคำไว้เล็กน้อย ไม่ต้องลากเสียงยาวในคำแรก และเน้นหนักในคำหลัง เหมือนคำบอกแบ่ง การเขียนคำบอกชนิดนี้จะแสดงไว้ให้เห็นโดยการใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) ขึ้นกลางไว้ระหว่างคำบอกคำหน้าและคำหลัง ตัวอย่างเช่น “ตามระเบียบ, พัก” เป็นต้น

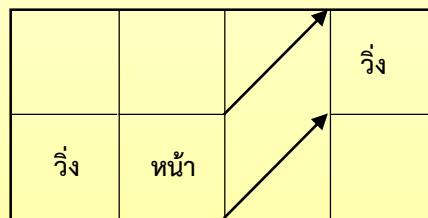
ภาพที่สอง แสดงการบอกคำบอก “เป็นคำๆ”

คำบอกรวด (ภาพที่สาม) เป็นคำบอกที่ใช้เพื่อออกคำสั่งสำหรับทำฝึกที่ส่วนใหญ่แล้ว มักจะไม่กำหนดให้ปฏิบัติแบ่งเป็นจังหวะๆ ไว้ (แต่สามารถแบ่งการฝึกออกเป็นตอนๆ ได้) และเป็นคำสั่งที่ไม่ยืดยาวหรือมีหลายพยางค์ จึงไม่มีความจำเป็นต้องแบ่งจังหวะการสั่งไว้เป็นตอนๆ หรือคำๆ คำบอกรวดนี้ไม่ว่าจะมีกี่พยางค์ก็ตาม ผู้ให้คำบอกจะต้องบอกรวดเดียวจบโดยวางน้ำหนักเสียงเป็นระดับเดียว การเขียนคำบอกชนิดนี้จะแสดงไว้ให้เห็นโดยเขียนเป็นคำติดต่อกันทั้งหมดไม่ใช้เครื่องหมายใดๆ ทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น “ถอดหมวก” เป็นต้น

ภาพที่สาม แสดงการบอกคำบอก “รวด”

คำบอกผสม (ภาพที่สี่) เป็นคำบอกที่มีลักษณะคล้ายคำบอกเป็นคำๆ จะต่างก็ตรงที่คำบอกในคำหลังจะเป็นคำบอกแบ่ง เพราะฉะนั้นคำบอกประเภทนี้จึงเป็นคำบอกที่ใช้เพื่อออกคำสั่งสำหรับทำฝึกที่ส่วนใหญ่มักจะกำหนดให้ปฏิบัติแบ่งเป็นจังหวะๆ ได้ตามลักษณะของคำบอกแบ่งที่ผสมอยู่ในคำหลังของคำบอกผสมนี้เป็นหลักคำบอกผสมนี้ผู้ให้คำบอกจะต้องเปล่งเสียงบอกในคำแรกเช่นเดียวกับคำบอกเป็นคำๆ คือ วางน้ำหนักเสียงไว้เท่าๆ กัน ส่วนการเปล่งเสียงในคำบอกหัวหลังก็คงเปล่งเสียงในลักษณะเดียวกันกับคำบอกแบ่ง คือเปล่งเสียงบอกในคำแรกด้วยการลากเสียงค่อนข้างยาว แล้วเว้นจังหวะไว้เล็กน้อยก่อนที่จะเปล่งเสียงบอกในคำหลังด้วยการเน้นเสียงให้หนักและสั้น การเขียนคำบอกชนิดนี้จะแสดงไว้ให้เห็นโดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นกลางไว้ระหว่างคำบอกหัวแรกและหัวหลัง ส่วนคำบอกในหัวหลังคงใช้เครื่องหมายยัติภังค์ (-) คั่นกลางไว้ระหว่างคำบอกคำหน้าและคำหลัง ตัวอย่างเช่น “วิ่ง, หน้า - วิ่ง” เป็นต้น

ภาพที่สี่ แสดงการบอกคำบอก “ผสม”

ลำดับขั้นตอนในการฝึก สมควรฝึกแบบปิดขั้นตอนจนทราบปฏิบัติได้คล่องแคล่วพอสมควรแล้ว จึงค่อยฝึกแบบเปิดขั้นตอน ซึ่งการใช้คำบอกในการปฏิบัติแบบปิดขั้นตอนนั้นจะใช้คำบอกที่แตกต่างกับการใช้คำบอกข้างต้น ควรศึกษาให้ละเอียดเพื่อความถูกต้องและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน

ตารางสรุปชนิดคำบอกการใช้กระบี่สำหรับนายทหาร

ลำดับ	ท่า	คำบอก	ชนิดคำบอก
๑	ท่าเรียบอาวุธ	“แถว - ตรง”	แบ่ง
๒	ท่ายกกระบี่	“ยกกระบี่”	รวด
๓	ท่าซ้ายหัน	“ซ้าย - หัน”	แบ่ง
๔	ท่าขวาหัน	“ขวา - หัน”	แบ่ง
๕	ท่ากลับหลังหัน	“กลับหลัง - หัน”	แบ่ง
๖	ท่าเคารพเมื่อกระบี่อยู่ในฝัก	“ตรงหน้า (ทางขวา, ทางซ้าย), วันทยาหัตถ์”	ผสม
๗	ท่าถอดหมวก	“ถอดหมวก”	รวด
๘	ท่าสวมหมวก	“สวมหมวก”	รวด
๙	ท่าป่ากระบี่	“ติดดาบ”	รวด
๑๐	ท่าสวมกระบี่	“ปลดดาบ”	รวด
๑๑	ท่าวันทยาอูฐ เมื่อแถวทหารไม่ติดดาบ	“ตรงหน้า (ทางขวา, ทางซ้าย), วันทยาอูฐ”	ผสม
๑๒	ท่าวันทยาอูฐ เมื่อแถวทหารติดดาบ	“ตรงหน้า (ทางขวา, ทางซ้าย), วันทยาอูฐ”	ผสม
๑๓	ท่าวิ่งกล่าวคำรายงาน	-	-
๑๔	ท่าเรียบอาวุธจากท่าวันทยาอูฐ เมื่อแถว ทหารไม่ติดดาบ	“เรียบ - อาวุธ”	แบ่ง
๑๕	ท่าเรียบอาวุธจากท่าวันทยาอูฐ เมื่อแถว ทหารติดดาบ	“เรียบ - อาวุธ”	แบ่ง
๑๖	ท่าวันทยาอูฐในเวลาเคลื่อนที่	“ทางขวา, ระวัง, วันทยา - อูฐ”	ผสม
๑๗	ท่าเดิน	“หน้า - เดิน”	แบ่ง
๑๘	ท่าเดินป่ากระบี่	“หน้า - เดิน”	แบ่ง
๑๙	ท่าหยุดจากการเดิน	“แถว - หยุด”	แบ่ง
๒๐	ท่าซ้ายหันในเวลาเดิน	“ซ้าย - หัน”	แบ่ง

ลำดับ	ท่า	คำบอก	ชนิดคำบอก
๒๑	ท่าขาหั้นในเวลาเดิน	“ขวา - หั้น”	แบ่ง
๒๒	ท่ากลับหลังหั้นในเวลาเดิน	“กลับหลัง - หั้น”	แบ่ง
๒๓	ท่าออกนอกแถว	“หน้าแถว, ประจำที่”	เป็นคำๆ
๒๔	ท่ากลับเข้าแถว	“หน้าแถว, กลับ, เข้าแถว”	ผสม
๒๕	ท่านั่งพับเพียบกราบ	-	-
๒๖	ท่านั่งคุกเข่าและเดินเข้า	-	-
๒๗	ท่ากระบี่ในการยืนยามถวายพระบรมศพ	“ยืนยามถวายพระบรมศพ, ท่า”	เป็นคำๆ
๒๘	ท่ากระบี่ในการเลิกยืนยามถวาย พระบรมศพ	“เลิกยืนยามถวายพระบรมศพ, ท่า”	เป็นคำๆ
๒๙	ท่านั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์	“นั่งคุกเข่า, ท่า”	เป็นคำๆ
๓๐	ท่านั่งคุกเข่าคู่	“เข่าคู่, ท่า”	เป็นคำๆ
๓๑	ท่าเลิกนั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์	“เลิกนั่งคุกเข่า, ท่า”	เป็นคำๆ
๓๒	ท่าเลิกนั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์	“นั่งคุกเข่า, ท่า”	เป็นคำๆ
๓๓	ท่ายกอก	“ยก, ออก”	เป็นคำๆ
๓๔	ท่าเรียบธง	“แถว - ตรง”	แบ่ง
๓๕	ท่ายกธง	“ยก, ธง”	เป็นคำๆ
๓๖	ท่าเรียบธงจากท่ายกธง	“เรียบ, ธง”	เป็นคำๆ
๓๗	ท่าเตรียมลดธง	“เตรียม, ลดธง”	เป็นคำๆ
๓๘	ท่าเรียบธงจากท่าเตรียมลดธง	“เรียบ, ธง”	เป็นคำๆ
๓๙	ท่าลดธง	“ลด, ธง”	เป็นคำๆ
๔๐	ท่าเตรียมลดธงจากท่าลดธง	“เตรียม, ลดธง”	แบ่ง
๔๑	ท่าเชิญธง	-	-
๔๒	ท่าแบกธง	“แบก - ธง”	แบ่ง
๔๓	ท่าเรียบธงจากท่าแบกธง	“เรียบ - อาวุธ”	แบ่ง
๔๔	ท่าแสดงการเคารพขณะเคลื่อนที่	“ทางขวาระวัง, วันทยา - รุช”	ผสม
๔๕	ท่าเลิกแสดงการเคารพขณะเคลื่อนที่	“แล - ตรง”	แบ่ง

บทที่ ๑

ทำกระบี่สำหรับนายทหาร

ท่าเรียบอาวุธ

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าเรียบอาวุธ”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ท่าเรียบอาวุธเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติการใช้กระบี่สำหรับนายทหาร

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “แถว - ตรง”

ท่าเรียบอาวุธ (ด้านหน้า)

ท่าเรียบอาวุธ (ด้านข้าง)

๕.การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “แถว - ตรง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับฝักกระบี่หันฝ่ามือเข้าหาตัวนิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วที่เหลือเรียงชิดติดกันทาบกัับฝักกระบี่ มือซ้ายกุมฝักกระบี่ให้แนบตามแนวขาซ้ายวางปลายฝักกระบี่ลงจดพื้นติดโคนนิ้วก้อยเท้าซ้าย กระบี่ตั้งตรง โกร่งกระบี่ชี้ไปข้างหน้าส่วนต่างๆ ของร่างกาย ปฏิบัติอยู่ในลักษณะท่าตรง

“แถว - ตรง”

คำบอก “แบ่ง”

ท่าเรียบอาวุธ

ท่ายกกระบี่และท่ากระบี่ลง

- ๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่ายกกระบี่ / ท่ากระบี่ลง”
- ๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์
- ๓.ประโยชน์ : ใช้เป็นท่าที่ปฏิบัติก่อนที่จะปฏิบัติในท่าอื่น
- ๔.คำบอก : เป็นคำบอก “รวด” ใช้คำบอก “ยกกระบี่” และ “กระบี่ลง”

ท่ายกกระบี่ (ด้านหน้า)

ท่ายกกระบี่ (ด้านข้าง)

ท่ากระบี่ลง (ด้านหน้า)

ท่ากระบี่ลง (ด้านข้าง)

๕.การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “ยกกระบี่” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคิปลักกระบี่ด้วยนิ้วหัวแม่มือ ส่วนนิ้วทั้งสี่ทาบทับกับคิปลักกระบี่ ยกกระบี่ขึ้นตรงในแนวตั้งให้ปลายคิปลักกระบี่พ้นจากพื้นประมาณหนึ่งคืบอย่างแข็งแรง ข้อศอกซ้ายยกกางออกตามธรรมชาติ ส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะท่าตรง

เมื่อได้ยินคำบอก “กระบี่ลง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคิปลักกระบี่ด้วยนิ้วหัวแม่มือ ส่วนนิ้วทั้งสี่ทาบทับกับคิปลักกระบี่ลดกระบี่ลงให้ปลายคิปลักกระบี่จรดพื้นติดโคนนิ้วก้อยเท้าซ้ายอย่างแข็งแรง กระบี่ตั้งตรง โกร่งกระบี่ชี้ไปด้านหน้าอยู่ในลักษณะของท่าเรียบอาวุธ

ท่าหันอยู่กับที่

ท่าซ้ายหัน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าซ้ายหัน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวไปด้านซ้าย

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “ซ้าย - หัน”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ซ้ายหันจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคิปลักกระบี่ด้วยนิ้วหัวแม่มือ นิ้วทั้งสี่ทาบกิปลักกระบี่ยกกระบี่ขึ้นให้ปลายกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งฝ่ามือ กระบี่ตั้งตรงแนบข้างขาซ้าย จากนั้นให้เปิดปลายเท้าซ้ายยกส้นเท้าขวา ใช้ส้นเท้าซ้ายและปลายเท้าขวาเป็นจุดหมุน หมุนตัวไปทางด้านซ้าย จนได้มุม ๙๐ องศา ขณะที่หมุนตัวให้บิดส้นเท้าขวาออกนอกลำตัวจนขาขวาเหยียดตึงส้นเท้าขวาเปิด ส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะท่าตรง

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ซ้ายหันจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัตินำส้นเท้าขวามาชิดส้นเท้าซ้าย (ในลักษณะการอัดส้นเท้า) หลังจากนั้นใช้มือซ้ายลดคิปลักกระบี่ลงจนปลายคิปลักกระบี่สัมผัสพื้นกลับไปอยู่ในท่าเรียบอาวุธอย่างแข็งแรง

“ซ้าย - หัน”

คำบอก “แบ่ง”

ท่าซ้ายหัน

ท่าขวาหัน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าขวาหัน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เปลี่ยนทิศทางการฝึกจากด้านหน้าไปด้านขวา

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “ขวา - หัน”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ขวาหันจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคิ่วกระบี่ด้วยนิ้วหัวแม่มือ นิ้วทั้งสี่ทาบทาบกับฝักกระบี่ยกกระบี่ขึ้นให้ปลายกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งฝ่ามือ กระบี่ตั้งตรงแนบข้างขาซ้าย จากนั้นให้เปิดปลายเท้าขวา ยกส้นเท้าซ้าย ใช้ส้นเท้าขวาและปลายเท้าซ้ายเป็นจุดหมุนหมุนตัวไปทางด้านขวาจนได้มุม ๙๐ องศา ขณะที่หมุนตัวให้บิดส้นเท้าซ้ายออกนอกลำตัวจนขาซ้ายเหยียดตึงส้นเท้าซ้ายเปิด ส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะท่าตรง

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ขวาหันจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัตินำส้นเท้าซ้ายมาชิดส้นเท้าขวา (ในลักษณะการอัดส้นเท้า) หลังจากนั้นใช้มือซ้ายลดฝักกระบี่ลงจนปลายฝักกระบี่สัมผัสพื้นกลับไปอยู่ในท่าเตรียมอาวุธอย่างแข็งแรง

ท่ากลับหลังหัน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่ากลับหลังหัน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เปลี่ยนทิศทางจากด้านหน้าไปทิศทางตรงข้าม

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “กลับหลัง - หัน”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “กลับหลังหันจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคิปลับกระบี่ด้วยนิ้วหัวแม่มือ นิ้วทั้งสี่ทาบทาบกับฝักกระบี่ยกกระบี่ขึ้นให้ปลายกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งฝ่ามือ กระบี่ตั้งตรงแนบข้างขาซ้าย จากนั้นให้เปิดปลายเท้าขวายกส้นเท้าซ้ายใช้ส้นเท้าขวาและปลายเท้าซ้ายเป็นจุดหมุน หมุนตัวไปทางด้านขวาด้วยแรงเหวี่ยงของสะโพกจนได้มุม ๑๘๐ องศา หรือจากทิศทางตรงหน้าไปข้างหลัง ขณะที่หมุนตัวให้กดส้นเท้าขวาและเปิดส้นเท้าซ้าย แล้วยกเท้าซ้ายเหวี่ยงไปทางซ้าย และนำไปวางหยุดยังตัวไว้ด้านหลัง เหยียดไปทางซ้ายลำตัวประมาณครึ่งก้าวหรือหนึ่งช่วงไหล่ ปลายเท้าซ้ายอยู่แนวเดียวกับส้นเท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึง ส้นเท้าซ้ายเปิด ส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะท่าตรง

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “กลับหลังหันจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัตินำส้นเท้าซ้ายมาชิดส้นเท้าขวา (ในลักษณะการอัดส้นเท้า) หลังจากนั้นใช้มือซ้ายลดฝักกระบี่ลงจนปลายฝักกระบี่สัมผัสพื้นกลับไปอยู่ในท่าเตรียมอาวุธอย่างแข็งแรง

“กลับหลัง - หัน”

คำบอก “แบ่ง”

ท่ากลับหลังหัน

ท่าเคารพเมื่อกระปืออยู่ในฝัก

- ๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระปือสำหรับนายทหาร “ท่าเคารพเมื่อกระปืออยู่ในฝัก”
- ๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์
- ๓.ประโยชน์ : เพื่อใช้ในการแสดงความเคารพบุคคลหรือใช้แสดงการเคารพวัตถุ, สถานที่
- ๔.คำบอก : เป็นคำบอก “ผสม” ใช้คำบอก “ตรงหน้า (ทางขวา, ทางซ้าย), วันทยหัตถ์”

ท่าเคารพเมื่อกระปืออยู่ในฝัก

๕.การปฏิบัติ : เมื่อได้ยินคำบอก “ตรงหน้า (ทางขวา, ทางซ้าย), วันทยหัตถ์” ให้ผู้ปฏิบัติยกมือขวาขึ้นมาอย่างรวดเร็วและแข็งแรงในลักษณะงอแขนท่อนล่างเข้าหาลำตัว ฝ่ามือเหยียดตรงไปตามแนวแขนท่อนล่างแล้วให้ปลายนิ้วชี้ไปแตะขอบล่างของกระบังหมวกในแนวทางคิ้ว นิ้วมือเหยียดตรงและเรียงชิดติดกัน ข้อมือไม่หักและให้เปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ ๓๐ องศา ศอกขวาเปิดขนานกับพื้น ส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะท่าตรง ไบหน้าและสายตามองตรงไปด้านหน้าในแนวระดับ พร้อมกันนั้นให้ปฏิบัติในท่ายกอก

หมายเหตุ : ท่าทางขวา, (ซ้าย), วันทยหัตถ์ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าตรงหน้าวันทยหัตถ์ โดยมีการสับัดหน้าไปทางขวาหรือซ้ายพร้อมกับการยกมือขวา

เมื่อได้ยินคำบอก “มือลง” ให้ผู้ปฏิบัติลดมือขวาลงมาอยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธอย่างรวดเร็วและแข็งแรง

ท่าถอดหมวก

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าถอดหมวก”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : นำไปใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนา พิธีสวนสนามสาบานธง เป็นต้น

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “รวด” ใช้คำบอก “ถอดหมวก”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่หนึ่ง

ตอนที่สอง

ตอนที่สาม

ตอนที่หนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ถอดหมวก, ตอนที่หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติยกแขนซ้ายท่อนล่างขึ้นมาข้างหน้าลำตัว ในลักษณะงอข้อศอก พร้อมกับพลิกหงายฝ่ามือขึ้นมาอย่างรวดเร็ว ให้นิ้วทั้งสี่ยกเว้นนิ้วหัวแม่มือเหยียดตึง และเรียงชิดติดกัน นิ้วหัวแม่มือตั้งขึ้นข้างบนและให้ตั้งฉากกับฝ่ามือ แขนซ้ายท่อนล่างขนานกับพื้นและตั้งฉากกับลำตัว แขนซ้ายท่อนบนแนบชิดติดลำตัวข้อศอกเสมอกับแนวแผ่นหลัง พร้อมกันนั้นให้ยกมือขวาขึ้นไปจับที่กระบังหมวก ใช้นิ้วทั้งสี่ทาบกักระบังหมวกด้านบน นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านล่างข้อศอกขวาเปิดแขนขวาท่อนบนยื่นไปทางขวาค่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย

ตอนที่สอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ถอดหมวก, ตอนที่สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวายกหมวกออกจากศีรษะ แล้วนำมาวางครอบที่นิ้วหัวแม่มือซ้ายอย่างแข็งแรง ให้หันหน้าหมวกไปทางขวาของลำตัว ขอบกระบังหมวกอยู่แนวโคนนิ้วมือซ้าย มือขวายังจับที่กระบังหมวกในลักษณะเดิม ข้อมือขวาไม่หักและเป็นแนวเดียวกับแขนขาท่อนล่าง

ตอนที่สาม : เมื่อได้ยินคำบอก “ถอดหมวก, ตอนที่สาม” ให้ผู้ปฏิบัติลดมือขวาลงไปอยู่ในลักษณะท่าตรงอย่างรวดเร็วและแข็งแรง พร้อมกันนั้นให้จับขอบหมวกด้วยมือซ้าย (ลักษณะกำมือ)

หมายเหตุ : ในกรณีเป็นการเปิดตอนให้รอสัญญาณ “อ๊ับ” เมื่อปฏิบัติในท่าถอดหมวกตอนที่หนึ่งเรียบร้อย รอที่จะปฏิบัติตอนที่สอง และปฏิบัติในท่าถอดหมวกตอนที่สองเรียบร้อย รอที่จะปฏิบัติตอนที่สาม

“ถอดหมวก”

คำบอก “รวด”

ท่าถอดหมวก

ท่าสวมหมวก

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าสวมหมวก”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : นำไปใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนา พิธีสวนสนามสาบานธง เป็นต้น

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “รวด” ใช้คำบอก “สวมหมวก”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่หนึ่ง

ตอนที่สอง

ตอนที่สาม

ตอนที่หนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “สวมหมวก, ตอนที่หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวามาตบจับที่กระบี่หมวก นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันอยู่ด้านบนของกระบี่หมวก นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านล่างข้อมือขวาไม่หักและแขนขาท่อนล่างเป็นแนวเดียวกันขนานกับพื้น พร้อมกันนั้นให้เหยียดนิ้วมือทั้งสี่ของมือซ้ายออกไป

ตอนที่สอง : เมื่อได้ยินคำบอก “สวมหมวก, ตอนที่สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือทั้งสองพลิกหงายหมวก พร้อมกับนำหมวกขึ้นสวมนบนศีรษะ หันหน้าหมวกไปข้างหน้า นิ้วมือทั้งสี่ของมือทั้งสองข้างทาบทาบไปกับกระบี่หมวกด้านบนปลายนิ้วกลางชนกัน นิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ด้านล่างของกระบี่หมวก แขนท่อนบนทั้งสองข้างขนานกับพื้นและค่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย

ตอนที่สาม : เมื่อได้ยินคำบอก “สวมหมวก, ตอนที่สาม” ให้ผู้ปฏิบัติลดมือทั้งสองลงมาอยู่ในลักษณะท่าเรียวอาวุธอย่างรวดเร็วและแข็งแรง (ในลักษณะของการฟันมือ)

หมายเหตุ : ในกรณีเป็นการเปิดตอนให้รอสัญญาณ “อ๊ับ” เมื่อปฏิบัติในท่าสวมหมวกตอนที่หนึ่งเรียบร้อยแล้ว รอที่จะปฏิบัติตอนที่สอง และปฏิบัติในท่าสวมหมวกตอนที่สองเรียบร้อยแล้ว รอที่จะปฏิบัติตอนที่สาม

ท่าบ่าอาวุธ

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าบ่าอาวุธ”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : -ใช้เป็นท่าที่ปฏิบัติก่อนที่จะปฏิบัติในท่ายานอาวุธ
-ใช้เป็นท่าที่ปฏิบัติประกอบการเคลื่อนที่

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “รวด” ใช้คำบอก “ติดดาบ”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่หนึ่ง

ตอนที่สอง

ตอนที่สาม

ตอนที่หนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ติดดาบ, ตอนที่หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายผลักฝักกระบี่ไปข้างหลัง มือซ้ายจับฝักกระบี่ด้วยนิ้วหัวแม่มือ นิ้วที่เหลือเรียงชิดติดกันทาบบนฝักกระบี่ ขณะเดียวกันให้ใช้มือขวาจับด้ามกระบี่ในลักษณะ นิ้วหัวแม่มือขวาอยู่ด้านนอกโครงกระบี่ และทาบบนฝักกระบี่ ปลายนิ้วติดสลักยึดฝักกระบี่ นิ้วทั้งสี่กดด้ามกระบี่ เรียงชิดติดกันอยู่ด้านใน (ถ้าไม่เปิดสลักยึดฝักกระบี่ไว้ให้ใช้นิ้วหัวแม่มือขวาเปิดสลักยึดฝักกระบี่) หลังจากนั้นดึงกระบี่ออกจากฝักอย่างรวดเร็วและแข็งแรง (ในลักษณะสะบัดข้อมือขวา) โดยชูปลายกระบี่ขึ้นเหนือศีรษะ กระบี่ตั้งตรงในแนวตั้งหันคมกระบี่ไปทางซ้าย แขนขวาเหยียดตึงแนบชิดติดหูข้างขวา มือขวาจับกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางทาบบนแนวสันด้ามกระบี่ นิ้วทั้งสี่กดด้ามกระบี่หันอุ้งมือไปทางซ้าย ข้อมือขวาดึงขึ้น มือซ้ายนำฝักกระบี่มาอยู่ในลักษณะท่าเตรียมอาวุธ

ตอนที่สอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ติดดาบ, ตอนที่สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาลดกระบี่ลงมาอย่างรวดเร็วและแข็งแรงให้โครงกระบี่ด้านบนเสมอกับคม กระบี่ตั้งตรง ปลายกระบี่ชี้ขึ้นด้านบน คมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากง่ามประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางทาบบนแนวสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กดด้ามกระบี่ หันอุ้งมือไปทางซ้าย

ตอนที่สาม : เมื่อได้ยินคำบอก “ติดดาบ, ตอนที่สาม” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาลดกระบี่ลงมาอยู่ข้างลำตัวด้านขวา (ในลักษณะเล่นข้อมือ) มือขวาจับด้ามกระบี่ไว้ในระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ แขนขวาเหยียดตรง กระบี่พิงกับบ่าขวา ให้ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบนคมกระบี่หันไปด้านหน้า สันกระบี่ติดกับบ่าขวานิ้วที่เหลือก่ายนอกลำตัวด้านขวา

“ติดดาบ”

คำบอก “รวด”

ท่าบ่าอาวุธ

ท่าเรียบอาวุธจากท่าป่าอาวุธ

- ๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าเรียบอาวุธจากท่าป่าอาวุธ”
- ๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์
- ๓.ประโยชน์ : ใช้เป็นท่าที่ปฏิบัติต่อจากท่าป่าอาวุธเพื่อใช้ในการเก็บกระบี่เข้าฝักกระบี่
- ๔.คำบอก : เป็นคำบอก “รวด” ใช้คำบอก “ปลดดาบ”
- ๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ

ตอนที่หนึ่ง

ตอนที่สอง

ตอนที่สาม

ตอนที่หนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ปลดดาบ, ตอนที่หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาชูกระบี่ขึ้นเหนือศีรษะ แขนขวาเหยียดตึงแนบชิดติดหูข้างขวาปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบนตั้งตรงในแนวตั้ง คมกระบี่หันไปทางซ้าย

ตอนที่สอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ปลดดาบ, ตอนที่สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายผลักปลายฝักกระบี่ไปข้างหลังเล็กน้อย มือซ้ายจับฝักกระบี่เหมือนท่าป่าอาวุธตอนที่หนึ่ง หักข้อมือขวา ลดปลายกระบี่ลงเข้าช่องฝักกระบี่ สอดปลายกระบี่เข้าฝักให้เหลือประมาณหนึ่งคืบ มือขวาอยู่ในแนวได้น้ำอกซ้าย ข้อศอกขวาเปิดเล็กน้อย ให้ก้มศีรษะมองดูช่องฝักกระบี่ หลังจากนั้นใช้มือขวาผลักกระบี่เข้าฝักจนสุด มือซ้ายลดปลายฝักกระบี่ลงสัมผัสพื้นอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท่าซ้าย กระบี่ตั้งตรง มือซ้ายจับฝักกระบี่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ วางมือขวามือบนหันข้างในลักษณะคว่ำฝ่ามือ นิ้วมือทั้งห้าเรียงชิดติดกัน หันนิ้วไปทางซ้ายของลำตัว

ตอนที่สาม : เมื่อได้ยินคำบอก “ปลดดาบ, ตอนที่สาม” ให้ผู้ปฏิบัติสับัดหน้าตรงพร้อมกับลดมือขวาอย่างรวดเร็วและแข็งแรง (ในลักษณะของการฟันมือ) กลับมาอยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ

ทำวันทยาอูฐ

ทำวันทยาอูฐ สามารถปฏิบัติได้ ๒ กรณี

- ๑.ทำวันทยาอูฐ เมื่อแถวทหารไม่ติดดาบ (ปฏิบัติจากท่าเรียบอูฐ)
- ๒.ทำวันทยาอูฐ เมื่อแถวทหารติดดาบ (ปฏิบัติจากท่าบ่าอูฐ)

ทำวันทยาอูฐ - เมื่อแถวทหารไม่ติดดาบ -

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก

การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำวันทยาอูฐ เมื่อแถวทหารไม่ติดดาบ”

๒.ความมุ่งหมาย

เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน ของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

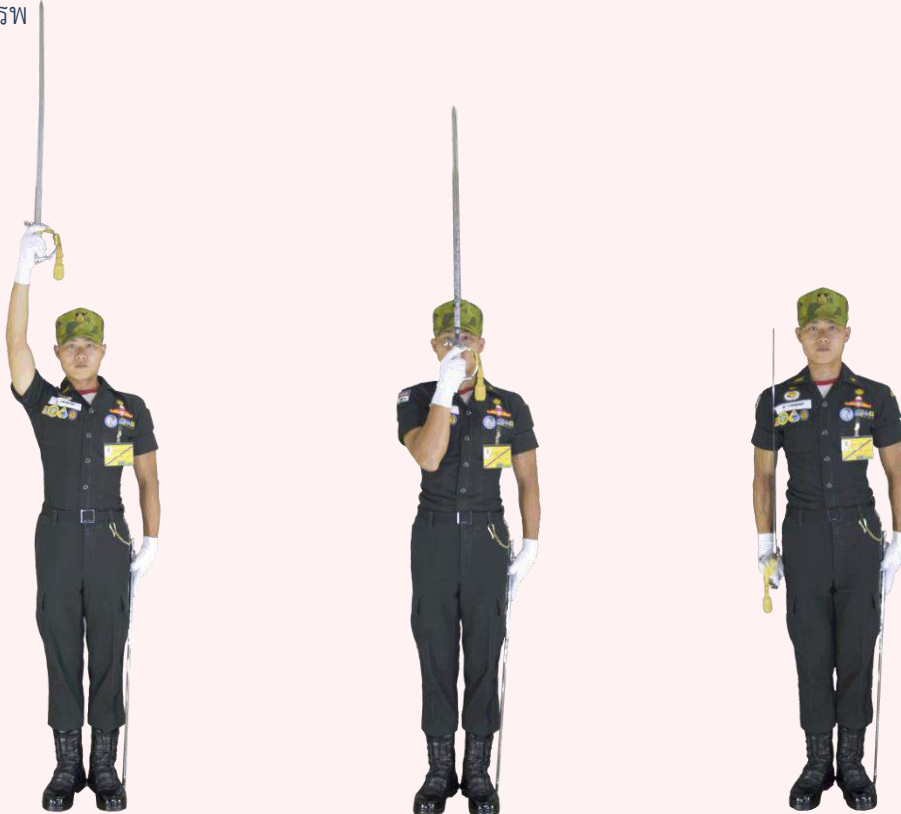
๓.ประโยชน์

- ใช้ในการถวายความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์
- ใช้ในการแสดงความเคารพผู้บังคับบัญชา
- ใช้ในการแสดงการเคารพวัตถุ หรือสถานที่

๔.คำบอก

เป็นคำบอก “ผสม” ใช้คำบอก “ตรงหน้า (ทางขวา,ซ้าย), ระวัง, วันทยา - อูฐ”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ ห้วง คือ ห้วงที่หนึ่งห้วงเตรียมเคารพ และห้วงที่สองห้วงเคารพ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะสาม

ห้วงเตรียมเคารพ

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ตรงหน้า, ระวัง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้าย ผลักกระบี่ไปข้างหลังมือซ้ายจับฝักกระบี่ด้วยนิ้วหัวแม่มือ นิ้วที่เหลือเรียงชิดติดกันทาบทับกับฝักกระบี่ ขณะเดียวกันให้ใช้มือขวาจับด้ามกระบี่ ในลักษณะนิ้วหัวแม่มือขวายู้อยู่ด้านนอกโกร่งกระบี่ และทาบทับกับสันด้ามกระบี่ ปลายนิ้วติดสลักยึดฝักกระบี่ นิ้วทั้งสี่กดด้ามกระบี่เรียงชิดติดกันอยู่ด้านใน (ถ้าไม่เปิดสลักยึดฝักกระบี่ไว้ให้ใช้นิ้วหัวแม่มือขวาเปิดสลักยึดฝักกระบี่) หลังจากนั้นดึงกระบี่ออกจากฝักอย่างรวดเร็วและแข็งแรง (ในลักษณะสะบัดข้อมือขวา) โดยขยับปลายกระบี่ขึ้นเหนือศีรษะ กระบี่ตั้งตรงในแนวตั้งหันคมกระบี่ไปทางซ้าย แขนขวาเหยียดตึงแนบชิดติดหู ข้างขวา มือขวาจับกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางทาบทามแนวสันด้ามกระบี่ นิ้วทั้งสี่กดด้ามกระบี่หันอุ้งมือไปทางซ้าย ข้อมือขวาดังขึ้นมือซ้ายนำฝักกระบี่มาอยู่ในลักษณะท่าเตรียมอาวุธ

จังหวะสอง : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาลดกระบี่ลงมาอย่างรวดเร็วและแข็งแรงให้ โกร่งกระบี่ด้านบนเสมอกุมกระบี่ตั้งตรงปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากงุมประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางทาบทามแนวสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กดด้ามกระบี่ หันอุ้งมือไปทางซ้าย

จังหวะสาม : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาลดกระบี่ลงมาอยู่ข้างลำตัวด้านขวา (ในลักษณะเล่นข้อมือ) มือขวาจับด้ามกระบี่ไว้ในระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ แขนขวาเหยียดตรงกระบี่พิงกับบ่าขวาให้ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปข้างหน้า สันกระบี่ติดกับบ่าขวานิ้วที่เหลือก่ายอยู่นอกสันด้ามกระบี่

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

ห้วงเคารพ

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “วันทยา – รุท” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวากระชกกระบี่ขึ้นอย่างรวดเร็วและแข็งแรง ให้โครงกระบี่ด้านบนเสมอจมูก กระบี่ตั้งตรงปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบนคมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากจมูกประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางตามแนวสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กด้ามกระบี่หันอุ้งมือไปทางซ้าย แขนขวาท่อนบนกระชกแบบชิดติดลำตัวด้านขวาค่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย มือซ้ายจับฝักกระบี่อยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ

จังหวะสอง : ให้ผู้ปฏิบัติลดกระบี่ลงไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วและแข็งแรง (ในลักษณะการเล่นข้อมือ) ปลายกระบี่ชี้เฉียงลงด้านล่าง ให้แนวปลายกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ มือขวาอยู่ข้างขวา นิ้วหัวแม่มือขวาแนบอยู่กับด้ามกระบี่และอยู่ข้างบน คมกระบี่หันไปทางซ้าย แขนขวาเหยียดตึง ส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ

ทำวันทยาอูธ - เมื่อแถวทหารติดดาบ -

- ๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำวันทยาอูธ เมื่อแถวทหารติดดาบ”
- ๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์
- ๓.ประโยชน์ : -ใช้ในการถวายความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์
-ใช้ในการแสดงความเคารพผู้บังคับบัญชา
-ใช้ในการแสดงการเคารพวัตถุ หรือสถานที่
- ๔.คำบอก : เป็นคำบอก “ผสม” ใช้คำบอก “ตรงหน้า หรือ ทางขวา (ซ้าย) ระวัง, วันทยา - อูธ”
- ๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ ห้วง คือ ห้วงที่หนึ่งห้วงเตรียมเคารพและห้วงที่สองห้วงเคารพ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

ห้วงเคารพ

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “วันทยา - อูธ” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวายกกระบี่ขึ้นมาอย่างรวดเร็วและแข็งแรง ให้โครงกระบี่ด้านบนเสมอกุมก กระบี่ตั้งตรงปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบนคมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากจมูกประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางตามแนวนสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กำด้ามกระบี่หันอุ้งมือไปทางซ้าย แขนขวาท่อนบนกระชับแนบชิดติดลำตัวด้านขวาออกไปข้างหน้าเล็กน้อย มือซ้ายจับฝักกระบี่อยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวูธ

จังหวะสอง : ให้ผู้ปฏิบัติลดกระบี่ลงไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วและแข็งแรง (ในลักษณะการเล่นข้อมือ) ปลายกระบี่ชี้เฉียงลงด้านล่าง ให้แนวปลายกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ มือขวาอยู่ข้างขวา นิ้วหัวแม่มือขวาแนบอยู่กับด้ามกระบี่และอยู่ข้างบน คมกระบี่หันไปทางซ้าย แขนขวาเหยียดตึง ส่วนต่างๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวูธ

ท่าเรียบอาวุธ - เมื่อแถวทหารไม่ติดดาบ -

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าเรียบอาวุธจากท่าวันทยาอู่”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : -ใช้ในการถวายความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

-ใช้ในการแสดงความเคารพผู้บังคับบัญชา

-ใช้ในการแสดงการเคารพวัตถุ หรือสถานที่

๔.คำบอก : เป็นคำบอก "แบ่ง" ใช้คำบอก “เรียบ - อาวุธ”

จังหวะหนึ่ง

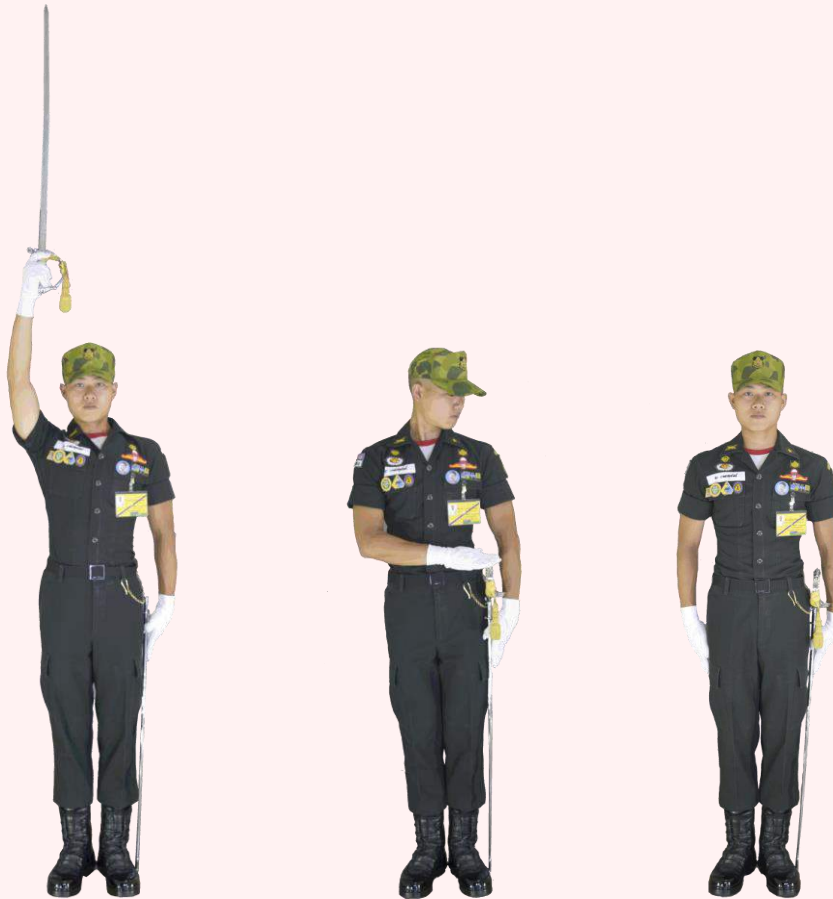
จังหวะสอง

๕.๑ การปฏิบัติ : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบ”

จังหวะหนึ่ง : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวายกกระบี่ขึ้นอย่างรวดเร็วและแข็งแรงให้โกร่งกระบี่ด้านบนเสมอกับมุมกระบี่ตั้งตรงปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบนคมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากจมูกประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางตามแนวสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กำด้ามกระบี่หันอุ้งมือไปทางซ้าย แขนขวาท่อนบนกระชับแนบชิดติดลำตัวด้านขวาค่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย มือซ้ายจับฝักกระบี่อยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ

จังหวะสอง : ใช้มือขวาลดกระบี่ลงมาอยู่ข้างลำตัวด้านขวา (ในลักษณะเล่นข้อมือ) มือขวาจับด้ามกระบี่ไว้ในระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ แขนขวาเหยียดตรงกระบี่พิงกับบ่าขวา ให้ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบนคมกระบี่หันไปข้างหน้า สันกระบี่ติดกับบ่าขวา นิ้วที่เหลือกำอยู่นอกสันด้ามกระบี่

๕.๒ การปฏิบัติ : เมื่อได้ยินคำบอก “อาวุธ”

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะสาม

จังหวะหนึ่ง : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาชูกระบี่ขึ้นเหนือศีรษะ แขนขวาเหยียดตึงแนบชิดติดหูข้างขวา ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบนตั้งตรงในแนวดิ่ง คมกระบี่หันไปทางซ้าย

จังหวะสอง : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายผลักปลายฝักกระบี่ไปข้างหลังเล็กน้อย มือซ้ายจับฝักกระบี่เหมือนท่า บ่าอาวุธจังหวะหนึ่ง หักข้อมือขวาลดปลายกระบี่ลงเข้าช่องฝักกระบี่ สอดปลายกระบี่เข้าฝักให้เหลือ ประมาณหนึ่งคืบ มือขวาอยู่ในแนวใต้หน้าอกซ้าย ข้อศอกขวาเปิดเล็กน้อย ให้ก้มศีรษะมองช่องฝักกระบี่ หลังจากนั้นใช้มือขวาผลักกระบี่เข้าฝักจนสุด มือซ้ายลดปลายฝักกระบี่ลงสัมผัสพื้นอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อย เท้าซ้าย กระบี่ตั้งตรง มือซ้ายจับฝักกระบี่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ วางมือขวาบนหันข้างในลักษณะ คว่ำฝ่ามือ นิ้วมือทั้งห้าเรียงชิดติดกัน หันนิ้วไปทางซ้ายของลำตัว

จังหวะสาม : ให้ผู้ปฏิบัติสลับหน้าตรงพร้อมกับลดมือขวาอย่างรวดเร็ว และแข็งแรง (ในลักษณะของการ ฟันมือ) กลับมาอยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ

ท่าเรียบอาวุธ - เมื่อแถวทหารติดดาบ -

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าเรียบอาวุธจากท่าวันทยาอู่”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : -ใช้ในการถวายความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

-ใช้ในการแสดงความเคารพผู้บังคับบัญชา

-ใช้ในการแสดงการเคารพวัตถุ หรือสถานที่

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “เรียบ - อาวุธ”

๕.การปฏิบัติ : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบ”

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวากระบี่ขึ้นมาอย่างรวดเร็วและแข็งแรง ให้โกร่งกระบี่ด้านบนเสมอจนูกกระบี่ตั้งตรงปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากจมูกประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางทาบทตามแนวสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กด้ามกระบี่หันอุ้งมือไปทางซ้าย แขนขวาท่อนบนกระชับแนบชิดติดลำตัวด้านขวาค่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย มือซ้ายจับฝักกระบี่อยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ

จังหวะสอง : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขาลดกระบี่ลงมาอยู่ข้างลำตัวด้านขวา (ในลักษณะเล่นข้อมือ) มือขวาจับด้ามกระบี่ไว้ในระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ แขนขวาเหยียดตรง กระบี่พิงกับขาขวา ให้ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปข้างหน้า สันกระบี่ติดกับขาขวา นิ้วที่เหลือกำอยู่นอกสันด้ามกระบี่

หมายเหตุ : เมื่อได้ยินคำบอก “อาวุธ” ให้ผู้ปฏิบัติยังคงปฏิบัติอยู่ในจังหวะที่สอง

“เรียบ - อาวุธ”

คำบอก “แบ่ง”

ท่าเรียบอาวุธจากท่าวันทยาอู่เมื่อแถวทหารติดดาบ

ทำวันทยาอู่ในเวลาเคลื่อนที่

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำวันทยาอู่ในเวลาเคลื่อนที่”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : -ใช้ในการถวายความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

-ใช้ในการแสดงความเคารพผู้บังคับบัญชา

-ใช้ในการแสดงการเคารพวัตถุ หรือสถานที่

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “ผสม” ใช้คำบอก “ทางขวา, ระวัง, แลขวา, ทำ”

๕.การปฏิบัติ : ทำวันทยาอู่ในเวลาเคลื่อนที่ทำจากท่าบ่าอาวุธ แบ่งเป็น ๓ ห้วง

จังหวะหนึ่ง

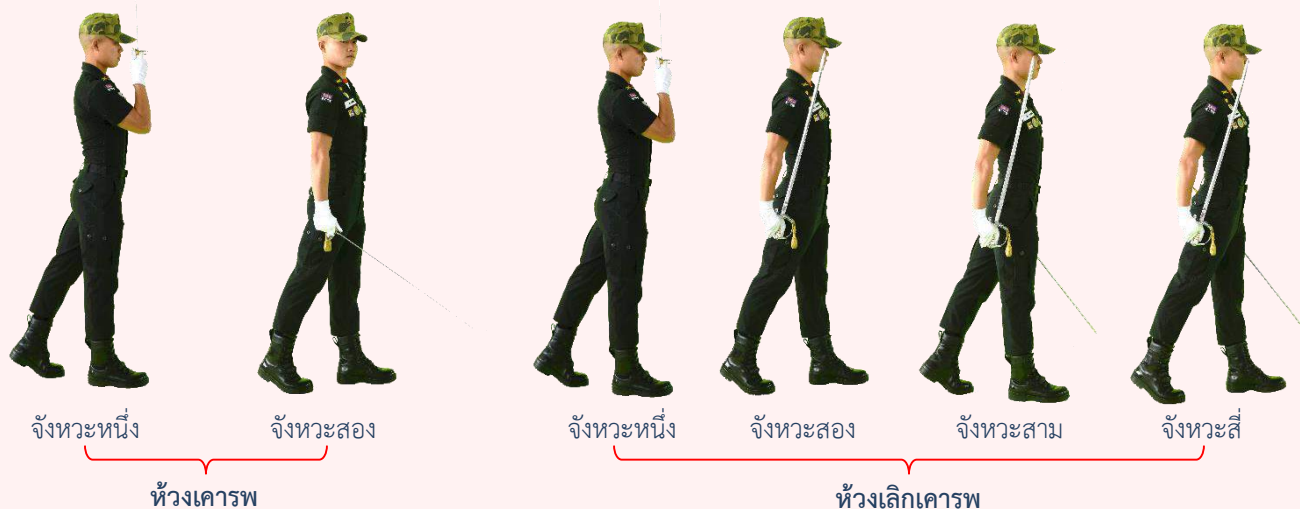
จังหวะสอง

๕.๑ ห้วงเตรียมเคารพ : เมื่อได้ยินคำบอก “ทางขวา” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้น ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าในลำดับการเดินของเท้า เมื่อได้ยินคำบอก “ระวัง” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้ง

จังหวะหนึ่ง : ให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไปข้างหน้าอีกหนึ่งก้าวตามลำดับการเดินของเท้า

จังหวะสอง : ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้ง ให้ใช้มือขวายกกระบี่ขึ้นมาอย่างรวดเร็วและแข็งแรง ให้โกร่งกระบี่ด้านบนเสมอจมูก กระบี่ตั้งตรงปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากจมูกประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้นิ้วหัวแม่มือขวาวางทาบตามแนวสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กำด้ามกระบี่ หันอุ้งมือไปทางซ้าย แขนขวาท่อนบนกระชับแนบชิดติดลำตัวด้านขวาค่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย มือซ้ายจับฝักกระบี่อยู่ในลักษณะท่าเรียบบอาวุธเพื่อคุมให้กระบี่ตั้งตรงตามแนวขาซ้าย

๕.๒ ห้วงเคารพ : เมื่อได้ยินคำบอก “แลขวา” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้น ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าในลำดับการเดินของเท้า เมื่อได้ยินคำบอก “ท่า” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้ง

จังหวะหนึ่ง : ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าในลำดับการเดินของเท้า

จังหวะสอง : ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้ง ให้ผู้ปฏิบัติลดกระบี่ลงไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วและแข็งแรง (ในลักษณะการเล่นข้อมือ) ปลายกระบี่ชี้เฉียงลงล่าง ให้แนวปลายกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ มือขวาอยู่ข้างขาขวา นิ้วหัวแม่มือขวาแนบอยู่กับด้ามกระบี่และอยู่ข้างบนคมกระบี่หันไปทางซ้ายแขนขวาเหยียดตึงพร้อมกับสับัดหน้าไปทางขวา จากนั้นให้ก้าวเดินต่อไป (ในลักษณะการเดินสวนสนาม) มือทั้งสองข้างคงปฏิบัติเช่นเดิม

๕.๓ ห้วงเล็กเคารพ : เมื่อได้ยินคำบอก “แล” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้น ให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไปตามลำดับการเดินของเท้า เมื่อได้ยินคำบอก “ตรง” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงอีกครั้ง

จังหวะหนึ่ง : ให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไปข้างหน้าอีกหนึ่งก้าวตามลำดับการเดินของเท้า พร้อมกับสับัดหน้าตรงและใช้มือขวายกกระบี่ขึ้นมาอย่างรวดเร็วและแข็งแรง ให้โครงกระบี่ด้านบนเสมอกัน ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปทางซ้าย และห่างจากงอมุกระบี่ประมาณหนึ่งฝ่ามือ มือขวาจับด้ามกระบี่ให้ นิ้วหัวแม่มือขวาวางตามแนวสันกระบี่ นิ้วทั้งสี่กดด้ามกระบี่หันอุ้งมือไปทางซ้าย แขนขวาท่อนบนกระชับแนบชิดติดลำตัวด้านขวาค่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย

จังหวะสอง : เมื่อเท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้ง ใช้มือขวาลดกระบี่ลงมาอยู่ข้างลำตัวด้านขวา (ในลักษณะเล่นข้อมือ) มือขวาจับด้ามกระบี่ไว้ในระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ แขนขวาเหยียดตรง กระบี่พิงกับขาขวาให้ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปข้างหน้า สันกระบี่ติดกับขาขวา นิ้วที่เหลือกำอยู่นอกสันด้ามกระบี่

จังหวะสาม : ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายเอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ แขนซ้ายทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง พร้อมกับก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าในลำดับการเดินของเท้า

จังหวะสี่ : ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเดินต่อไป (ในลักษณะการเดินสวนสนาม)

ท่าเดิน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าเดิน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เป็นท่าเดินในพระราชพิธี เช่น การเปลี่ยนยามถวายพระเกียรติ, การเปลี่ยนยามประจำกองรักษาการณ์ในเขตพระราชฐาน เป็นต้น ในพิธีต่างๆ เช่น พิธีเดินสวนสนามสาบานธง, พิธีเดินสวนสนามวันราชวัลลภ เป็นต้น

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “หน้า - เดิน”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีกระบี่อยู่ในฝัก และกรณีอยู่ในท่าป๋าวู

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

๕.๑ กรณีกระบี่อยู่ในฝัก

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “หน้าเดินจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในลักษณะของการเตะเท้าไปทิ้งทอนจนขาเหยียดตึง ปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ ยกมือขวาซึ่งนิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันและเหยียดตึงมาข้างหน้าอยู่ประมาณหัวเข่าชิด ห่างจากหัวเข่าชิดประมาณหนึ่งฝ่ามือในลักษณะบิดฝ่ามือเฉียงไปข้างหน้า ข้อศอกงอเล็กน้อย พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายยกกระบี่เอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้าให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พลิกฝักกระบี่ให้ด้านบนอยู่ทางพื้น โกร่งกระบี่อยู่นอกตัว แขนซ้ายทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “หน้าเดินจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติบเท้าซ้ายลงบนพื้นเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรงพร้อมกันนั้นให้สะบัดมือขวาไปข้างหลังเฉียงไปทางขวา หันหลังมือออกนอกลำตัวจนแขนขวาเหยียดตึง (ในลักษณะการฟันมือ) จากนั้นให้ถอยน้ำหนักตัวไปที่เท้าซ้าย สันเท้าขวาเปิด ต่อจากนั้นให้เตะเท้าขวาไปข้างหน้า ในลักษณะเดียวกันกับการเตะเท้าซ้ายออกเดินก้าวแรก ส่วนมือซ้ายยังคงปฏิบัติเช่นเดิม จากนั้นให้เดินสลับเท้าและแกว่งแขนในลักษณะเดียวกัน

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

๕.๒ กรณีอยู่ในท่าบ่าอาวุธ

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “หน้าเดินจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในลักษณะของการเตะเท้าไปทั้งท่อนจนขาเหยียดตึงปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ มือขวาที่จับด้ามกระบี่แกว่งกระบี่ไปด้านหลังพอสมควร แขนขวาเหยียดตรง กระบี่พิงกับบ่าขวา ให้ปลายกระบี่ชี้ขึ้นข้างบน คมกระบี่หันไปข้างหน้า สันกระบี่ติดกับบ่าขวาพร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายยกฝักกระบี่เอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ แขนซ้ายเหยียดตรงทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “หน้าเดินจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติบเท้าซ้ายลงบนพื้นเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรงพร้อมกันนั้นให้ใช้มือขวาแกว่งกระบี่ไปด้านหลังพอสมควร แขนขวาเหยียดตรง จากนั้นให้ถ่ายน้ำหนกตัวไปที่เท้าซ้าย สันเท้าขวาเปิด ต่อจากนั้นให้เตะเท้าขวาไปข้างหน้าในลักษณะเดียวกันกับการเตะเท้าซ้ายออกเดินก้าวแรก มือซ้ายยังคงปฏิบัติเช่นเดิม จากนั้นให้เดินสลับเท้าและแกว่งกระบี่ในลักษณะเดียวกัน

ท่าหยุดจากการเดิน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าหยุดจากการเดิน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในการหยุดจากการเคลื่อนที่ของนายทหารที่ใช้กระบี่เพื่อให้เกิดความสง่างาม พร้อมเพรียงและเป็นระเบียบเรียบร้อยกับผู้ปฏิบัติในแถว

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “แถว - หยุด”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีกระบี่อยู่ในฝัก และกรณีอยู่ในท่าบ่าอาวุธ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

กรณีกระบี่อยู่ในฝัก

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

กรณีอยู่ในท่าบ่าอาวุธ

๕.๑ กรณีกระบี่อยู่ในฝัก

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “แถวหยุดจังหวะ - หนึ่ง” ในขณะที่ย้าย (ขวา) ตกถึงพื้นให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าต่อไป เดินตามปกติหนึ่งก้าว

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “แถวหยุดจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติหน้าเท้าซ้าย (ขวา) มาชิดเท้าขวา (ซ้าย) ในลักษณะของการอัดสันเท้า พร้อมกับลดมือขวามาอยู่ในลักษณะท่าตรง มือซ้ายพลิกฝักกระบี่ให้ตั้งฉากกับพื้น อยู่แนวเดียวกับขาซ้ายแล้วลดลงวางบนพื้นอยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ อย่างรวดเร็วและแข็งแรง

๕.๒ กรณีอยู่ในท่าบ่าอาวุธ

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “แถวหยุดจังหวะ - หนึ่ง” ในขณะที่ย้าย (ขวา) ตกถึงพื้นให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าต่อไป เดินตามปกติหนึ่งก้าว

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “แถวหยุดจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติหน้าเท้าซ้าย (ขวา) มาชิดเท้าขวา (ซ้าย) ในลักษณะของการอัดสันเท้า พร้อมกับใช้มือขวามือกระบี่มาอยู่ข้างลำตัวด้านขวาในลักษณะเล่นข้อมือ มือซ้ายพลิกฝักกระบี่ให้ตั้งฉากกับพื้นอยู่แนวเดียวกับขาซ้ายแล้วลดลงวางบนพื้นอยู่ในลักษณะท่าเรียบอาวุธ

ทำหั้นในเวลาเดิน

ทำหั้นในเวลาเดิน แบ่งออกเป็น ๓ ทำ

๑. ทำซ้ายหั้นในเวลาเดิน
๒. ทำขวาหั้นในเวลาเดิน
๓. ทำกลับหลังหั้นในเวลาเดิน

ทำซ้ายหั้นในเวลาเดิน

๑. เรื่องที่จะทำการฝึก

การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำซ้ายหั้นในเวลาเดิน”

๒. ความมุ่งหมาย

เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็ก
ราชวัลลภรักษาพระองค์

๓. ประโยชน์

ใช้เปลี่ยนทิศทางการเดินจากด้านหน้าไปทางซ้ายในขณะเคลื่อนที่

๔. คำบอก

เป็นคำบอก "แบ่ง" ใช้คำบอก “ซ้าย - หั้น”

๕. การปฏิบัติ

แบ่งออกเป็น ๒ จังหวะ

“ซ้าย - หั้น”

คำบอก “แบ่ง”

ทำซ้ายหั้นในเวลาเดิน

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ซ้ายหันจังหวะ” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าขวาเดินต่อไปตามปกติและเมื่อได้ยินคำบอก “หนึ่ง” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้งในลำดับของการก้าวเท้าเดิน ให้ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า แล้วตบเปียงไปทางซ้ายลงกับพื้นอย่างแข็งแรง ห่างจากปลายเท้าซ้ายเล็กน้อย โดยให้ส้นเท้าขวาอยู่ในแนวเดียวกับปลายเท้าซ้าย ปลายเท้าขวาบิดเฉียงไปทางซ้ายประมาณ ๔๕ องศา มือซ้ายจับถือฝักระเบี่ในลักษณะการเดินสวนสนาม แขนและมือขวาเหยียดตั้งไปข้างหลังในลักษณะของการเดินสวนสนาม น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าขวา ส้นเท้าซ้ายเปิด (รูปที่หนึ่ง) จากนั้นให้ผู้ปฏิบัติใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นจุดหมุน หมุนตัวไปทางซ้ายด้วยแรงเหวี่ยงของสะโพกจนได้ ๙๐ องศา ในขณะที่หมุนตัวมือซ้ายพลิกกระเบี่ตั้งตรงแนบขาซ้าย มือซ้ายจับคิกระเบี่ด้วยนิ้วทั้งห้า พร้อมกันนั้นลดมือขวาลงมาอยู่ข้างขาขวาอย่างแข็งแรง (แขนขวาเหยียดตั้งมือทั้งตั้งนิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ไม่ติดข้างลำตัว) น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าขวา ส้นเท้าซ้ายเปิด ขาซ้ายเหยียดตั้ง (รูปที่สอง)

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ซ้ายหันจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไปในลักษณะของการเตะเท้าและตบเท้า มือซ้ายยกกระเบี่เอนปลายฝักระเบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักระเบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พลิกฝักระเบี่ให้ด้านบน อยู่ทางพื้นโรงกระเบี่อยู่นอกตัว แขนซ้ายทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง ส่วนมือขวาเหยียดตั้งไปข้างหลังในลักษณะของการเดินสวนสนาม

ท่าขวาหันในเวลาเดิน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าขวาหันในเวลาเดิน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เปลี่ยนทิศทางจากด้านหน้าไปทางขวาในขณะที่เคลื่อนที่

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “ขวา - หัน”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๒ จังหวะ

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

จังหวะหนึ่ง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ขวาหันจังหวะ” ในขณะที่เท้าขวาตกลึงพื้นให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายเดินต่อไปตามปกติและเมื่อได้ยินคำบอก “หนึ่ง” ในขณะที่เท้าขวาตกลึงพื้นอีกครั้งในลำดับของการก้าวเท้าเดินให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าแล้วตบเบี่ยงไปทางขวาลงกับพื้นอย่างแข็งแรง ห่างจากปลายเท้าขวาเล็กน้อย โดยให้ส้นเท้าซ้ายอยู่ในแนวเดียวกับปลายเท้าขวา ปลายเท้าซ้ายบิดเฉียงไปทางขวาประมาณ ๔๕ องศา มือซ้ายจับถือฝักกระบี่ในลักษณะการเดินสวนสนาม แขนและมือขวาเหยียดตึงไปข้างหลังในลักษณะของการเดินสวนสนาม น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าซ้าย ส้นเท้าขวาเปิด (รูปที่หนึ่ง) จากนั้นให้ใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นจุดหมุน หมุนตัวไปทางขวาด้วยแรงเหวี่ยงของสะโพกจนได้ ๙๐ องศา ในขณะที่หมุนตัวมือซ้ายพลิกกระบี่ตั้งตรงแนบขาซ้าย มือซ้ายจับคิกระบี่ด้วยนิ้วทั้งห้า พร้อมกันนั้นลดมือขวาลงมาอยู่ข้างขาขวาอย่างแข็งแรง (แขนขวาเหยียดตึง มือทั้งดิ่งนิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ไม่ติดข้างลำตัว) น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าซ้าย ส้นเท้าขวาเปิด ขาขวาเหยียดตึง ลำตัวอยู่ในลักษณะท่าตรง (รูปที่สอง)

จิ้งหะสอง

จิ้งหะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ขวาหันจิ้งหะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าขวาออกเดินต่อไปในลักษณะของการเตะเท้าและตบเท้า มือซ้ายยกกระบี่เอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พลิกฝักกระบี่ให้ด้านบนอยู่ทางพื้น โกร่งกระบี่อยู่นอกตัว แขนซ้ายทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง ส่วนมือขวาเหยียดตั้งไปข้างหลังในลักษณะของการเดินสวนสนาม

ท่ากลับหลังหันในเวลาเดิน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่ากลับหลังหันในเวลาเดิน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เปลี่ยนทิศทางจากด้านหน้าไปทิศทางตรงข้ามในขณะที่เคลื่อนที่

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “กลับหลัง - หัน”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “กลับหลังหันจังหวะ” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าขวาเดินต่อไปตามปกติและเมื่อได้ยินคำบอก “หนึ่ง” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้งในลำดับของการก้าวเท้าเดินให้ผู้ปฏิบัติเดินเท้าขวาไปข้างหน้า สันเท้าซ้ายเปิด มือซ้ายจับถือฝักกระบี่ในลักษณะการเดินสวนสนาม มือขวาเหยียดตั้งไปข้างหลังในลักษณะของการเดินสวนสนาม

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “กลับหลังหันจังหวะ - สอง” ให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าแล้วตบเบี่ยงไปทางขวาลงกับพื้นอย่างแข็งแรง ห่างจากปลายเท้าขวาเล็กน้อย โดยให้สันเท้าซ้ายอยู่ในแนวเดียวกับปลายเท้าขวา ปลายเท้าซ้ายบิดเฉียงไปทางขวาประมาณ ๔๕ องศา มือซ้ายจับถือฝักกระบี่ในลักษณะการเดินสวนสนาม แขนและมือขวาเหยียดตั้งไปข้างหลัง ในลักษณะของการเดินสวนสนาม น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าซ้าย สันเท้าขวาเปิด (รูปที่หนึ่ง) จากนั้นใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นจุดหมุน หมุนตัวไปทางขวาด้วยแรงเหวี่ยงของสะโพกจนได้ ๑๘๐ องศา ในขณะที่หมุนตัวมือซ้ายพลิกกระบี่ตั้งตรงแนบขาซ้าย มือซ้ายจับคิกระบี่ด้วยนิ้วทั้งห้า พร้อมกันนั้นลดมือขวาลงมาอยู่ข้างขาขวาอย่างแข็งแรง (แขนขวาเหยียดตั้ง มือทั้งตั้ง นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ไม่ติดข้างลำตัว) น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าขวา สันเท้าซ้ายเปิด ขาซ้ายเหยียดตั้ง ลำตัวอยู่ในลักษณะท่าตรง (รูปที่สอง)

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “กลับหลังหันจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายออกเดินต่อไปในลักษณะของการเตะเท้าและตบเท้า มือซ้ายยกกระบี่เอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พลิกฝักกระบี่ให้ด้านบนอยู่ทางพื้น โกร่งกระบี่อยู่นอกตัว แขนซ้ายทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง ส่วนมือขวาเหยียดตั้งไปข้างหลังในลักษณะของการเดินสวนสนาม

ทำวิ้งกล่าวคำรายงาน และถวายคำรายงาน

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำวิ้งกล่าวคำรายงาน และถวายคำรายงาน”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน ของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสวิ้งกล่าวคำรายงาน และวิ้งถวายคำรายงาน

๔.การปฏิบัติ

๔.๑ การปฏิบัติ : ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติทำวันทยาอูฐจังหวะหนึ่งจากนั้นปฏิบัติทำกึ่งขวาหันแต่ไม่ชิดเท้า และก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในลักษณะของการเตะเท้าไปทั้งท่อนจนขาเหยียดตึง ปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายยกกระบี่เอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ แขนซ้ายเหยียดตรงข้างลำตัว ก้าวออกไปข้างหน้าสามก้าว (รูปที่หนึ่ง) จากนั้นให้ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ในลักษณะการเตะเท้าจนขาเหยียดตึงและตบเท้าลงบนพื้นเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ในลักษณะทำวิ้ง พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายพลิกกระบี่ให้ตั้งฉากกับพื้นอยู่แนวเดียวกับขาซ้าย มือซ้ายจับกระบี่ในลักษณะคืบนิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน แขนซ้ายเหยียดตรงข้างลำตัว วิ้งไปยังทิศทางของผู้รับการรายงาน (รูปที่สอง)

๔.๒ การปฏิบัติ : ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติทำหยุดจากการวิ้ง โดยเว้นระยะห่างระหว่างผู้ปฏิบัติกับผู้รับการรายงานประมาณห้าก้าว เมื่อปฏิบัติทำหยุดจากการวิ้งเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายลดฝักกระบี่ลงบนพื้นในลักษณะของท่าเรียบอาวูธ แล้วปฏิบัติทำวันทยาอูฐ (รูปที่หนึ่ง) เมื่อกล่าวรายงานเรียบร้อยแล้ว ให้ปฏิบัติทำเรียบอาวูธจังหวะหนึ่ง จากนั้นปฏิบัติทำกลับหลังหันแล้วปฏิบัติทำวิ้งกลับเข้าตำแหน่งเดิม และเมื่อกลับเข้าตำแหน่งเดิมเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติทำวันทยาอูฐอีกครั้งหนึ่ง (รูปที่สอง)

ท่าออกนอกแถว

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าออกนอกแถว”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสที่ผู้ปฏิบัติในแถวต้องออกจากแถวมาที่หน้าแถวเพื่อแสดงตัวอย่าง

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “หน้าแถว, ประจำที่”

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

๕.การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หน้าแถว, ประจำที่” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่ากึ่งขวาหันแต่ไม่ชิดเท้า และก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในลักษณะของการเตะเท้าไปทั้งท่อนจนขาเหยียดตึง ปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายยกกระบี่ เอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พลิกฝักกระบี่ให้ด้านบนอยู่ทางพื้น โกร่งกระบี่อยู่นอกตัว แขนซ้ายทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง ก้าวออกไปข้างหน้าสามก้าว จากนั้นก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าในลักษณะการเตะเท้าจนขาเหยียดตึงและตบเท้าลงบนพื้นเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรงในลักษณะท่าวิ่ง พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายพลิกกระบี่ให้ตั้งฉากกับพื้นอยู่แนวเดียวกับขาซ้าย มือซ้ายจับกระบี่ในลักษณะคืบ นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน แขนซ้ายเหยียดตรงข้างลำตัว โกร่งกระบี่ชี้ไปด้านหน้า วิ่งไปทางหัวแถวโดยวนทางซ้ายมือของตนเองและมาหยุดอยู่กึ่งกลางแถว (รูปที่หนึ่ง) ห่างจากแถวประมาณหกก้าวแล้วปฏิบัติท่าซ้ายหัน (รูปที่สอง)

“หน้าแถว, ประจำที่”

คำบอก “เป็นคำๆ”

ท่าออกนอกแถว

ท่ากลับเข้าแถว

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่ากลับเข้าแถว”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสที่ผู้ปฏิบัติในแถวต้องออกจากแถวมาที่หน้าแถวเพื่อแสดงตัวอย่าง

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “ผสม” ใช้คำบอก “หน้าแถว, กลับ, เข้าแถว”

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

๕.การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หน้าแถว, กลับ, เข้าแถว” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่ากึ่งขวาหันแต่ไม่ชิดเท้า และก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในลักษณะของการเตะเท้าไปทั้งท่อนจนขาเหยียดตึง ปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายยกกระบี่เอนปลายฝักกระบี่ไปข้างหน้า ให้ปลายฝักกระบี่สูงจากพื้นประมาณหนึ่งคืบ พลิกฝักกระบี่ให้ด้านบนอยู่ทางพื้น โกร่งกระบี่อยู่นอกตัว แขนซ้ายทิ้งข้างลำตัวโดยไม่แกว่ง ก้าวออกไปข้างหน้าสามก้าว จากนั้นก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าในลักษณะการเตะเท้าจนขาเหยียดตึงและตบเท้าลงบนพื้นเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรงในลักษณะท่าวิ่ง พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายพลิกกระบี่ให้ตั้งฉากกับพื้นอยู่แนวเดียวกับขาซ้าย มือซ้ายจับกระบี่ในลักษณะคืบ นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน แขนซ้ายเหยียดตรงข้างลำตัว โกร่งกระบี่ชี้ไปด้านหน้า วิ่งกลับเข้าแถวไปทางท้ายแถว ให้ห่างจากแถวประมาณหนึ่งก้าว (รูปที่หนึ่ง) เมื่อถึงตำแหน่งเดิมให้ปฏิบัติท่าหยุดจากการวิ่ง แล้วปฏิบัติท่าซ้ายหันโดยไม่ต้องชิดเท้า จากนั้นก้าวเท้าขวา กลับไปยืนในตำแหน่งเดิมแล้วชิดเท้า (ในลักษณะการอัดสันเท้า) และให้ปฏิบัติท่าจัดแถว เมื่อยืนตรงตำแหน่งแล้วให้ปฏิบัติท่าเรียบอาวุธทันที (รูปที่สอง)

ท่ากระบี่ใช้ในโอกาสพิเศษต่างๆ - ทำนั้งพับเพียบกราบ -

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำนั้งพับเพียบกราบ”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในกราบถวายความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

๔.การปฏิบัติ : ให้ผู้ปฏิบัติวางกระบี่ไว้ข้างซ้าย โกร่งกระบี่อยู่ด้านนอก วางอุ้งมือบนฝ่ามือซ้าย พาดขวางกับแนวมือ มือทั้งสองประสานกันวางบนเข่าซ้ายโดยให้มือขวาอยู่ด้านบนมือซ้าย ลำตัวตั้งตรง (รูปที่หนึ่ง)

เมื่อได้ยินคำบอก “ถวายความเคารพ, กราบ” ให้ผู้ปฏิบัตินำมือซ้ายวางลงกับพื้นโดยข้อมือซ้ายตั้งขึ้น นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันห่างจากเข่าซ้ายประมาณหนึ่งคืบ โนมตัวไปด้านหน้า มือขวายังคงวางบนเข่าซ้าย ต่อจากนั้นให้นำมือขวาประกบกับมือซ้าย (ในลักษณะการประนมมือ) แล้วก้มตัวลงกราบโดยให้นิ้วหัวแม่มือทั้งสองจรดบริเวณกึ่งกลางคิ้ว (รูปที่สอง)

เมื่อได้ยินคำบอก “อ๊ับ” ให้ผู้ปฏิบัติ เงยหน้าขึ้น พร้อมกับดึงมือมาวางไว้ที่ต้นขาซ้าย โดยดึงมือขวาขึ้นมาแล้วดึงมือซ้ายขึ้นมาประกบในลักษณะเดิม

ท่ากระบี่ใช้ในโอกาสพิเศษต่างๆ – ทำนั้งคุกเข่าและเดินเข่า -

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำนั้งคุกเข่าและเดินเข่า”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสเข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

รูปที่สาม

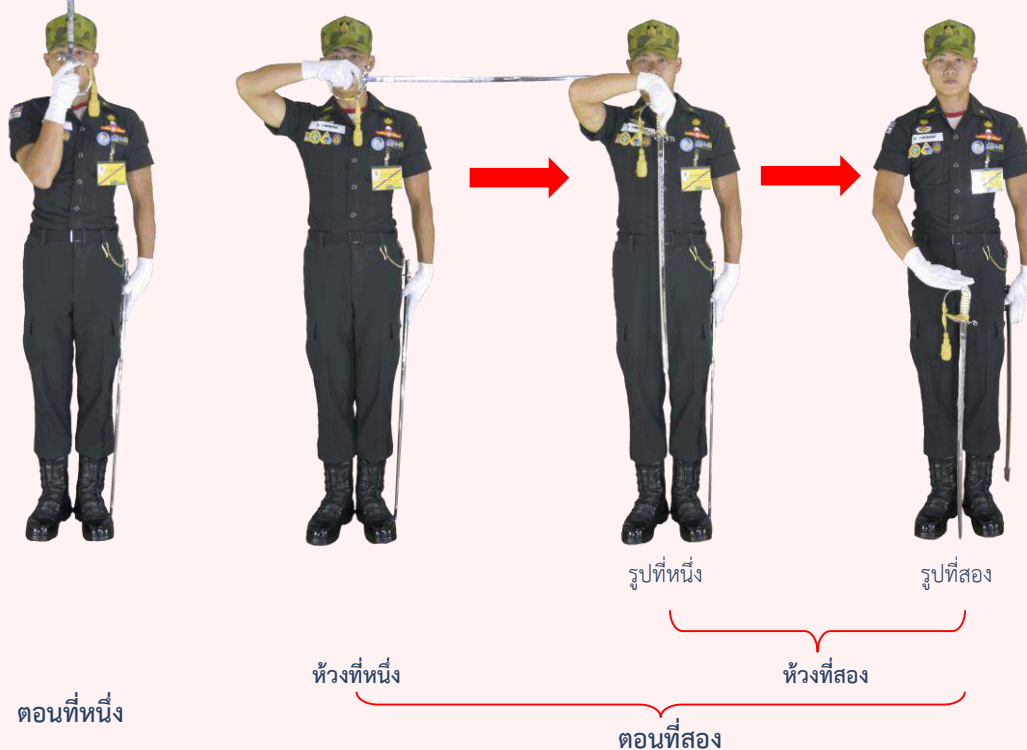
๔.การปฏิบัติ : ผู้ปฏิบัติจะปฏิบัติต่อจากทำนั้งพับเข่า ใช้มือซ้ายจับฝักกระบี่ (ในลักษณะเหมือนท่ายกกระบี่) ถูมืออยู่ระหว่างอุ้งมือกับฝักกระบี่ (รูปที่หนึ่ง) จากนั้นยกฝักกระบี่ขึ้นให้ฝักกระบี่อยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ (ท่าบไปกับฝักกระบี่) โดยปลายฝักกระบี่ชี้ไปข้างหลังสัมผัสกับพื้น พร้อมกับนำมือขวาตบบนหัวข้างให้อุ้งมือขวาสัมผัสหัวข้างนิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ลำตัวตั้งตรง สายตามองไปข้างหน้าในแนวระดับ (รูปที่สอง) หลังจากนั้นลดมือขวามาอยู่ข้างลำตัว (ในลักษณะการพนมือ) โดยที่มือขวาทั้งดิ่งไม่สัมผัสข้างขา นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน (รูปที่สาม)

ท่ากระบี่ใช้ในโอกาสพิเศษต่างๆ - ท่ากระบี่ในทำยืนยามถวายพระบรมศพ -

- ๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่ากระบี่ในทำยืนยามถวายพระบรมศพ”
- ๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์
- ๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสยืนยามถวายพระบรมศพเพื่อเป็นการถวายพระเกียรติและความจงรักภักดี
- ๔.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “ยืนยามถวายพระบรมศพ, ท่า”
- ๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๔ ตอน

ตอนทีหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ยืนยามถวายพระบรมศพ, ตอนทีหนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่าเรียบอาวุธ จังหวะหนึ่ง

ตอนทีสอง : (ในระหว่างการปฏิบัติให้ผู้ปฏิบัตินับ ๑ - ๘)

เมื่อได้ยินคำบอก “ยืนยามถวายพระบรมศพ, ตอนทีสอง”

หว่างทีหนึ่ง (ในระหว่างปฏิบัติให้นับ ๑ - ๔) : ให้ผู้ปฏิบัติเปิดข้อศอกขวาตามธรรมชาติ มือขวาที่จับกระบี่ยังคงอยู่ระดับปาก กระบี่ที่ตั้งฉากกับพื้นจะขนานกับพื้น ปลายกระบี่ชี้ไปทางซ้าย

หว่างทีสอง (ในระหว่างปฏิบัติให้นับ ๕ - ๘) : ให้ผู้ปฏิบัติม้วนข้อมือขวา ลง ปล่อยให้ปลายกระบี่ชี้ลง ตั้งฉากกับพื้น (เมื่อนับ ๖ กระบี่จะตั้งฉากกับพื้นพอดี) (รูปทีหนึ่ง) แล้วใช้มือขวาลดกระบี่ลงเมื่อปลายกระบี่จรดพื้น กึ่งกลางระหว่างปลายเท้าทั้งสองข้าง หันโครงกระบี่ไปทางด้านขวา มือขวาที่จับกระบี่ในลักษณะทำให้เปลี่ยนเป็น นิ้วทั้งห้าเหยียดตึงเรียงชิดติดกัน ปลายนิ้วชี้ไปทางด้านซ้าย ข้อศอกขวาเปิดตามธรรมชาติ พร้อมกันนั้นให้ใช้มือซ้ายยกฝักกระบี่ นำปลายฝักกระบี่วางด้านหลังห่างจากแนวสันเท้าประมาณหนึ่งคืบ ฝักกระบี่จะเอนเอียงไปด้านหน้า มือซ้ายอยู่บริเวณข้างขาซ้ายยังคงจับในลักษณะคืบเช่นเดิม (รูปที่สอง)

ตอนที่สาม

ตอนที่สี่

ตอนที่สาม : เมื่อได้ยินคำบอก “ยืนยามถวายพระบรมศพ, ตอนที่สาม” ให้ผู้ปฏิบัติละมือซ้ายจากฝักกระบี่มาจับหลังมือขวาให้ทับเสมอกัน นิ้วทั้งห้าเหยียดตั้งเรียงชิดติดกัน ปลายนิ้วชี้ไปทางด้านขวา ข้อศอกซ้ายเปิดตามธรรมชาติ

ตอนที่สี่ : (ในระหว่างการปฏิบัติให้ผู้ปฏิบัตินับ ๑ - ๘)

เมื่อได้ยินคำบอก “ยืนยามถวายพระบรมศพ, ตอนที่สี่” ให้ผู้ปฏิบัติผลักกระบี่ไปด้านหน้าจนแขนทั้งสองข้างเหยียดตั้ง มือทั้งสองเปลี่ยนจากนิ้วทั้งห้าเหยียดตั้งเป็นการกุมลงบนกระบี่ พร้อมกันนั้นให้ก้มศีรษะลงประมาณ ๔๕ องศา

หมายเหตุ : การปฏิบัติในตอนที่หนึ่ง ตอนที่สอง และตอนที่สี่ ให้ปฏิบัติอย่างช้า และต่อเนื่องยกเว้นการปฏิบัติตอนที่สาม ให้ปฏิบัติอย่างแข็งแรง

ท่ากระบี่ใช้ในโอกาสพิเศษต่างๆ - ท่ากระบี่ในท่าเล็กยืนยามถวายพระบรมศพ -

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่ากระบี่ในท่าเล็กยืนยามถวายพระบรมศพ”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสยืนยามถวายพระบรมศพเพื่อเป็นการถวายพระเกียรติและความจงรักภักดี

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “เล็กยืนยามถวายพระบรมศพ, ท่า”

๕.การปฏิบัติ : ท่ากระบี่ในท่าเล็กยืนยามถวายพระบรมศพ แบ่งการปฏิบัติออกเป็น ๔ ตอน

ตอนที่หนึ่ง

ตอนที่สอง

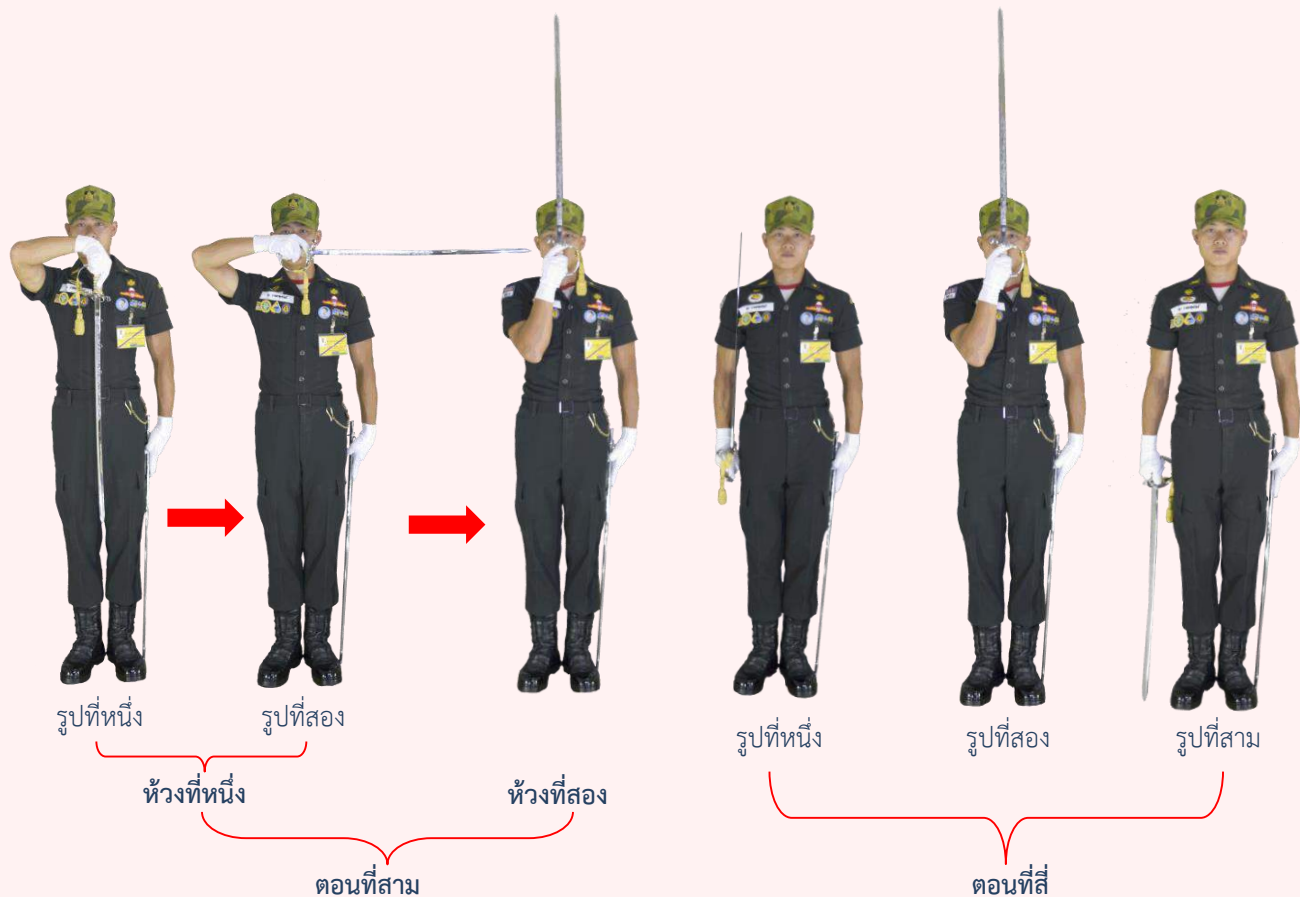
ตอนที่หนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “เล็กยืนยามถวายพระบรมศพ, ตอนที่หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือทั้งสองดึงโกร่งกระบี่เข้าหาลำตัวจนกระบี่ตั้งฉากกับพื้น พร้อมกันนั้นให้เงยศีรษะขึ้นจนสายตามองตรงในแนวระดับ เมื่อกระบี่ตั้งฉากกับพื้นแล้วมือทั้งสองข้างที่จับกุมพานโกร่งกระบี่ให้เปลี่ยนเป็นนิ้วทั้งห้าเหยียดตรงเรียงชิดติดกัน ข้อศอกทั้งสองข้างเปิดตามธรรมชาติอยู่ในลักษณะของท่ายืนยามถวายพระบรมศพตอนที่สาม

ตอนที่สอง : เมื่อได้ยินคำบอก “เล็กยืนยามถวายพระบรมศพ, ตอนที่สอง” ให้ผู้ปฏิบัติละมือซ้ายจากที่วางบนมือขวาไปตบบริเวณฝักกระบี่ข้างซ้าย แล้วยกฝักกระบี่มาวางบนพื้นติดโคนนิ้วก้อยเท้าซ้าย ฝักกระบี่ตั้งตรงจับในลักษณะคืบ อยู่ในลักษณะของท่ายืนยามถวายพระบรมศพตอนที่สอง

“เล็กยืนยามถวายพระบรมศพ, ท่า”

คำบอก “เป็นคำๆ”

ท่าเล็กยืนยามถวายพระบรมศพ

ตอนที่สาม : (ในระหว่างการปฏิบัติให้ผู้ปฏิบัตินับ ๑ - ๘)

เมื่อได้ยินคำบอก “เลื่อยยามถวายพระบรมศพ, ตอนที่สาม”

ห้วงที่หนึ่ง : (ในระหว่างปฏิบัติให้นับ ๑ - ๔) ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาจับกระบี่ยกขึ้นจนมือขวาอยู่ระดับปาก ข้อศอกขวาเปิดขนานกับพื้น (รูปที่หนึ่ง) จากนั้นม้วนข้อมือขวาขึ้นให้กระบี่ขนานกับพื้น ปลายกระบี่ชี้ไปทางซ้าย (รูปที่สอง)

ห้วงที่สอง : (ในระหว่างปฏิบัติให้นับ ๕ - ๘) ให้ผู้ปฏิบัติบิดข้อศอกขวาจนแขนท่อนบนแนบชิดติดลำตัว ปลายกระบี่ชี้ขึ้นตั้งตรง โกร่งกระบี่อยู่ระดับจมูก อยู่ในลักษณะของทำยืนยามถวายพระบรมศพ ตอนที่หนึ่ง

ตอนที่สี่ : เมื่อได้ยินคำบอก “เลื่อยยามถวายพระบรมศพ, ตอนที่สี่” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติทำวันทยาหวัตร

หมายเหตุ : การปฏิบัติในตอนที่หนึ่ง ตอนที่สอง และตอนที่สี่ให้ปฏิบัติอย่างแข็งแรง ยกเว้นการปฏิบัติในตอนที่สามให้ปฏิบัติอย่างช้าและต่อเนื่อง

ทำนึ่งคุกเข้าวันทยหัตถ์

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำนึ่งคุกเข้าวันทยหัตถ์”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์และยามถวายพระเกียรติ กรณีเมื่อพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์เสด็จฯ ผ่านในระยะใกล้

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “นึ่งคุกเข้า, ทำ”

๕.การปฏิบัติ : ทำนึ่งคุกเข้าวันทยหัตถ์จะปฏิบัติต่อจากท่าวันทยหัตถ์

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

จังหวะสาม

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “นึ่งคุกเข้าจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติตั้งเท้าซ้ายไปด้านหลังเล็กน้อยโดยไม่เสียลักษณะท่าทาง สันเท้าซ้ายเปิด หักข้อมือซ้ายไปด้านหลังเพื่อให้ฝักกระบี่เฉียงไปด้านหลังขนานกับขาซ้าย ท่อนล่าง มือซ้ายยังคงจับฝักกระบี่ในลักษณะคืบเช่นเดิม มือขวาปฏิบัติท่าวันทยหัตถ์ สายตามองตรงไปด้านหน้า

ในแนวระดับ ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่าแลขวาหรือแลซ้ายอยู่ ให้สับัดหน้ามองตรงก่อนปฏิบัติจังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “นึ่งคุกเข้าจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติตั้งเท้าซ้ายไปด้านหลังอีกเล็กน้อยเพื่อสะดวกต่อการนึ่งคุกเข้า แล้วคุกเข้าซ้ายลงให้ขาขวาท่อนบนและล่างตั้งฉากกัน แขนซ้ายเหยียดตั้งข้างขาซ้าย ท่อนบน มือซ้ายยังคงจับฝักกระบี่ในลักษณะคืบ ปลายฝักกระบี่วางบนพื้นบริเวณหลังแนวเท้าทั้งสองข้าง มือขวาปฏิบัติท่าวันทยหัตถ์ ลำตัวตั้งตรง สายตามองตรงไปด้านหน้าในแนวระดับ

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “นึ่งคุกเข้าจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติท่ายกอกจากนั้นสับัดหน้าไปในทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จฯ ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

หมายเหตุ : เมื่อผู้ปฏิบัติอยู่ในท่าทำนึ่งคุกเข้าวันทยหัตถ์ สามารถปฏิบัติในท่าแลขวาและแลซ้าย ได้โดยการปฏิบัติท่ายกอกและสับัดหน้าไปในทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จฯ

“นึ่งคุกเข้า, ทำ”

คำบอก “เป็นคำๆ”

ทำนึ่งคุกเข้าวันทยหัตถ์

ทำนั้งคูกเขาคู่วันทยหัตถ์

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ทำนั้งคูกเขาคู่วันทยหัตถ์”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์และยามถวายพระเกียรติ กรณีเมื่อพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์เสด็จฯ ผ่านในระยะใกล้

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “เขาคู่, ทำ”

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

รูปที่สาม

๕.การปฏิบัติ : ทำนั้งคูกเขาคู่วันทยหัตถ์จะปฏิบัติต่อจากทำนั้งคูกเขาคู่วันทยหัตถ์ เมื่อได้ยินคำบอก “เขาคู่, ทำ” ให้ผู้ปฏิบัติตั้งเท้าขวาไปด้านหลัง วางหัวเขาลงบนพื้นเสมอกับหัวเข่าซ้าย ขาและเท้าทั้งสองข้างแนบชิดติดกัน ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

หมายเหตุ : เมื่อผู้ปฏิบัติอยู่ในทำนั้งคูกเขาคู่วันทยหัตถ์ สามารถปฏิบัติในท่าแลขวาและแลซ้ายได้โดยการปฏิบัติทำยกอกและสลับหน้าไปในทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จฯ

“เขาคู่, ทำ”

คำบอก “เป็นคำๆ”

ทำนั้งคูกเขาคู่วันทยหัตถ์

ท่าเลิكنั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าเลิكنั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์และยามถวายพระเกียรติ กรณีเมื่อพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์เสด็จฯ ผ่านในระยะใกล้

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “เลิكنั่งคุกเข่า, ท่า”

๕.การปฏิบัติ : ท่าเลิكنั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์ แบ่งการปฏิบัติออกเป็น ๓ จังหวะ

ท่าเริ่มต้น

จังหวะที่หนึ่ง
(รอสัญญาณอับ)

จังหวะสอง

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

รูปที่สาม

จังหวะสาม

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “เลิكنั่งคุกเข่าจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัตินำเท้าขวากลับมาวาง ณ ตำแหน่งเดิม ขาที่นอนบนและขาที่นอนล่างตั้งฉากกัน อยู่ในท่าคุกเข่าวันทยหัตถ์ ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “เลิكنั่งคุกเข่าจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติลุกขึ้นยืนโดยเท้าซ้ายยังคงอยู่ด้านหลังเล็กน้อย โดยไม่เสียลักษณะท่าทาง สันเท้าซ้ายเปิดในลักษณะการยิงตัว ลำตัวตั้งตรงสายตามองตรงไป ด้านหน้าในแนวระดับ ส่วนอื่นๆ ของร่างกายยังคงอยู่ในลักษณะเดิม

เมื่อสิ้นสุดสัญญาณ “อับ” ให้ผู้ปฏิบัตินำเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะการอัดสันเท้าอย่างแข็งแรง อยู่ในลักษณะท่าวันทยหัตถ์

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “เลิكنั่งคุกเข่าจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติสลับหน้าไปในทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จฯ ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

หมายเหตุ : เมื่อผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่าแลขวาหรือแลซ้ายในท่านั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์อยู่ จะปฏิบัติท่าเลิكنั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์ให้สลับหน้ามาอยู่ในทิศทางตรงหน้า ในขั้นตอนของการลุกขึ้นยืนในจังหวะหนึ่ง และสลับหน้ากลับไปในทิศทางเดิมในจังหวะสาม

เมื่อผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติเพียงคนเดียวไม่ต้องรอสัญญาณ “อับ”

“เลิكنั่งคุกเข่า, ท่า”

คำบอก “เป็นคำๆ”

ท่าเลิكنั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์

ท่าเลิكنั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่าเลิكنั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์และยามถวายพระเกียรติ กรณีเมื่อพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์เสด็จฯ ผ่านในระยะใกล้

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “นั่งคุกเข่า, ท่า”

๕.การปฏิบัติ : ท่าเลิكنั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์จะปฏิบัติต่อจากท่านั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์

จังหวะหนึ่ง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “นั่งคุกเข่า, ท่า” ให้ผู้ปฏิบัติหน้าเท้าขวากลับมาวาง ณ ตำแหน่งเดิม ขาที่นอนบนและขาที่นอนล่างตั้งฉากกัน อยู่ในท่าคุกเข่าวันทยหัตถ์ ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

หมายเหตุ : เมื่อผู้ปฏิบัติอยู่ในท่านั่งคุกเข่าวันทยหัตถ์ สามารถปฏิบัติในท่าแลขวาและแลซ้ายได้โดยการปฏิบัติท่ายกอกและสลับหน้าไปในทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จฯ

“นั่งคุกเข่า, ท่า”

คำบอก “เป็นคำๆ”

ท่าเลิكنั่งคุกเข่าคู่วันทยหัตถ์

ท่ายกอก

๑.ความเป็นมา : ท่ายกอกเป็นท่าฝึกพระราชทาน สืบเนื่องมาจากการที่ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ตั้งแต่เมื่อครั้งยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงสังเกตและทอดพระเนตรเห็นเหล่าบรรดาทหารหลายนาย มีบุคลิกลักษณะที่ไม่สง่าผ่าเผย มักจะยืนค่อมตัว ไม่ยืดดอก และปลายคางเชิด จึงพระราชทานคำสอน พร้อมทั้งทรงพระเมตตาแสดงพระองค์เป็นตัวอย่าง ด้วยการยืดดอก เก็บคาง และสับัดหน้าไปยังผู้รับการเคารพ ซึ่งท่ายกอกนี้สามารถนำไปปฏิบัติประกอบกับทุกท่าการฝึกในขั้นตอนสุดท้ายของแต่ละท่าได้ ในระยะแรกทรงเรียกท่าการฝึกนี้แบบลำลองว่า “ท่าแก้เขิน” ต่อมาพระราชทานชื่อทำนีว่า “ท่ายกอก”

๒.เรื่องที่จะทำการฝึก : การใช้กระบี่สำหรับนายทหาร “ท่ายกอก”

๓.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๔.ประโยชน์ : ท่ายกอกใช้ปฏิบัติเพื่อให้ทหารมีลักษณะออกผายไหล่ผึ่ง ดูสง่างาม พร้อมทั้งจะปฏิบัติในท่าอื่นๆ ต่อไป

๕.คำบอก : เป็นคำบอก “เป็นคำๆ” ใช้คำบอก “ยก, ออก”

ท่ายกอก (ด้านหน้า)

ท่ายกอก (ด้านข้าง)

๖.การปฏิบัติ : เมื่อได้ยินคำบอก “ยก” เป็นการเตือนให้ผู้ปฏิบัติเตรียมพร้อม ในการปฏิบัติต่อไป เมื่อได้ยินคำบอก “ออก” ให้ผู้ปฏิบัติยกหน้าอกขึ้นในลักษณะกระดูกหน้าอกให้ผาย ไหล่ผาย ซึ่งมีใช้การยกไหล่หรือสุดลมหายใจเข้า จากนั้นเมื่อได้ยินคำบอก “อับ” ให้ผู้ปฏิบัติสับัดหน้าไปทางผู้รับการเคารพ (ในลักษณะการกัฏกราม) ไปในทิศทางตรงหน้า ทางขวา หรือทางซ้ายให้แข็งแรง ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

“ยก, ออก”

คำบอก “เป็นคำๆ”

ท่ายกอก

หมายเหตุ

กรณีปฏิบัติต่อจากทำวันทยหัตถ์ เมื่อผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติทำวันทยหัตถ์อยู่ ให้ปฏิบัติท่ายกอก เมื่อพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์เสด็จฯ ผ่านกรณีปฏิบัติทำวันทยหัตถ์อยู่ ให้ปฏิบัติในท่ายกอก และให้สวดมนต์รับส่งไปในทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์จะเสด็จฯ ผ่าน เพื่อให้เกิดความแข็งแรงเพิ่มมากขึ้น

กรณีถวายงานพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ในท่ามือเปล่าให้ผู้ปฏิบัติตบเท้าเข้าหาพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ตามทิศทางที่พระมหากษัตริย์ หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ประทับอยู่ เมื่อผู้ปฏิบัติชิดเท้าเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติท่ายกอก ตามแบบฝึก หลังจากนั้นจึงปฏิบัติในท่าวันทยหัตถ์ เมื่อยกมือขวาปฏิบัติทำวันทยหัตถ์เรียบร้อยแล้ว ให้ปฏิบัติท่ายกอกและสวดมนต์ไปทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ประทับ แล้วถวายรายงานต่อไป

กรณีถวายรายงานในท่าอาวุธ ให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติท่าคอนอาวุธตบเท้าเข้าหาพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ตามทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ประทับอยู่ เมื่อผู้ปฏิบัติชิดเท้าลดปืนลงมาอยู่ในท่าเรียบอาวุธเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติท่ายกอกตามแบบฝึก จากนั้นปฏิบัติทำวันทยาวิธและยกอกแล้วสวดมนต์ไปทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ประทับอยู่แล้วถวายรายงานต่อไป

กรณีถวายรายงานด้วยท่ากระบี่ ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่าดมกระบี่กึ่งขวาหันตบเท้าวิ่งเข้าหาพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ตามทิศทางที่ประทับอยู่เมื่อท่าท่าหยุดจากการวิ่งเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติทำวันทยาวิธ เมื่อลดกระบี่ลงเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติท่ายกอกและสวดมนต์ไปทิศทางที่พระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ประทับอยู่ แล้วถวายรายงานต่อไป

กรณีการปฏิบัติของท่ายกอกประกอบท่าอาวุธ ให้ปฏิบัติทำวันทยาวิธให้เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงปฏิบัติท่ายกอกตามแบบฝึก จากนั้นให้สวดมนต์รับ - ส่งพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่จะเสด็จฯ ผ่านด้วยความแข็งแรง

บทที่ ๒

ทำธงชัยเฉลิมพล

ท่าเรียบธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าเรียบธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ท่าเริ่มต้นของพลธง และใช้สำหรับการถวายความเคารพพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาธินัดดามาตุ, ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี, พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์, พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ, พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์, พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ, ผู้แทนพระองค์, เอกอัครราชทูตต่างประเทศ

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “แบ่ง” ใช้คำบอก “แถว - ตรง”

ท่าเรียบธง

๕.การปฏิบัติ

ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาจับคันธงในลักษณะคืบ โดยนิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันอยู่ด้านนอก ปลายนิ้วชี้ลงพื้น แขนขวาเหยียดตึง แบะข้อศอกขวาออกเล็กน้อยในลักษณะของท่าตรง โคนธงอยู่บริเวณปลายนิ้วก้อยเท้าขวา ตั้งตรงแนบชิดติดข้างลำตัวและร่อนไหล่ขวา มือซ้ายจับกระบี่หันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วอื่นเรียงชิดติดกันทาบไปกับฝักกระบี่ด้านนอกในลักษณะคืบ ส่วนอื่นๆของร่างกายอยู่ในลักษณะของท่าตรง

“แถว - ตรง”

คำบอก “แบ่ง”

ท่าเรียบธง

ท่ายกธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ทำธงชัยเฉลิมพล “ท่ายกธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ถวายความเคารพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “ยก - ธง”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ

ท่าเริ่มต้น

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะสาม

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “ยกธงจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติยกมือซ้ายขึ้นมาจับคันธง บริเวณแนวหัวไหล่ขวา ในลักษณะการรอบหันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วทั้งสองเรียงชิดติดกัน ข้อศอกซ้ายเปิดขนานกับพื้น ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “ยกธงจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงหลวมในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นใช้มือขวายกคันธงขึ้นจนมือขวาอยู่แนวระดับเข็มขัด แบะข้อศอกขวาออกด้านข้างเล็กน้อย คันธงตั้งตรง ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “ยกธงจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงให้แน่นในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นเลื่อนมือขวาลงตามคันธงจนแขนขวาเหยียดตึงและจับคันธงในลักษณะคืบ นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสองเรียงชิดติดกันอยู่ด้านนอก ปลายนิ้วชี้ลงพื้น

ท่าเรียบธงจากท้ายธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าเรียบธงจากท้ายธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เลิกถวายความเคารพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “เรียบ - ธง”

๕.การปฏิบัติ แบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะสาม

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติเลื่อนมือขวาขึ้นตามคันธง จนถึงแนวระดับเข็มขัด ในลักษณะการจับเช่นเดิม ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงหลวมในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นใช้มือขวาลดคันธงลงจนโคนธงสัมผัสพื้นบริเวณปลายนิ้วก้อยเท้าขวา มือซ้ายยังคงอยู่ในลักษณะเช่นเดิม ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติสับดมือซ้าย (ในลักษณะการพนมือ) มาจับกระบี่หันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันทาบทับไปกับฝักกระบี่ด้านนอก ในลักษณะคืบอย่างแข็งแรง กลับมาอยู่ในลักษณะของท่าเรียบธง

“เรียบ - ธง”

ท่าเรียบธงจากท้ายธง

ท่าเตรียมลดธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าเตรียมลดธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้สำหรับการถวายความเคารพสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และเป็นท่าเตรียมการปฏิบัติลดธงเพื่อถวายความเคารพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “เตรียม - ลดธง”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๕ จังหวะ

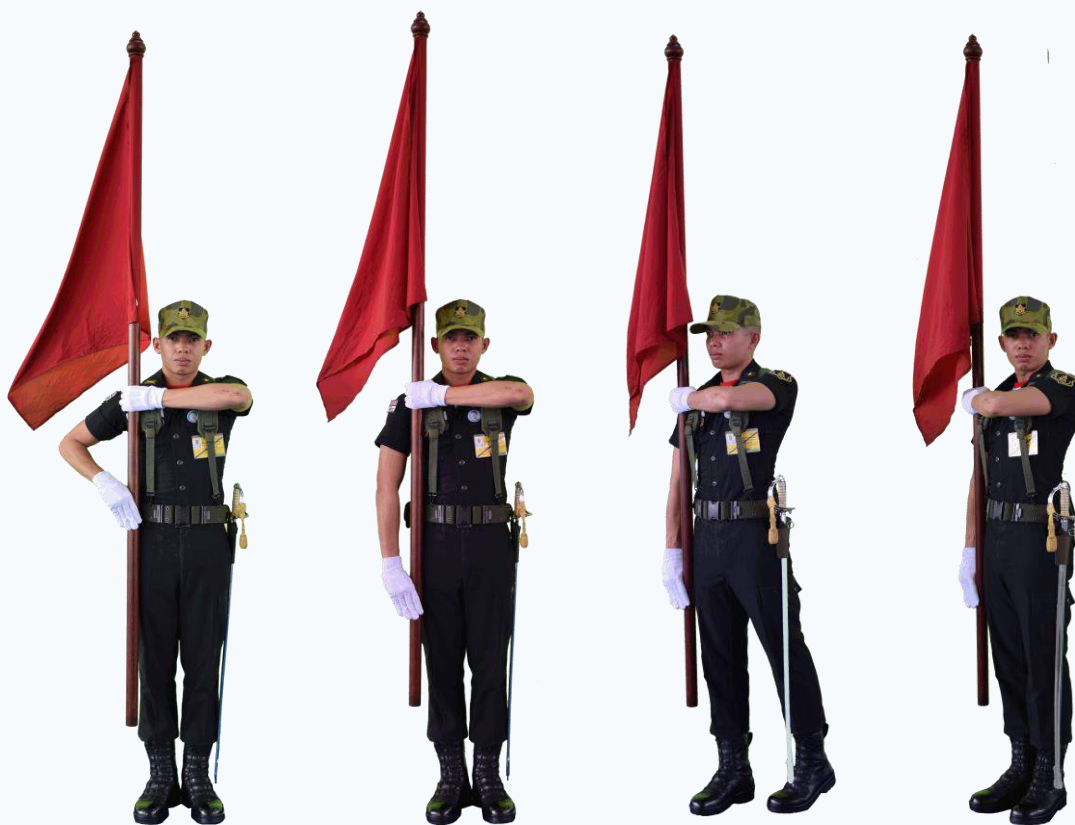
ท่าเริ่มต้น

จังหวะหนึ่ง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “เตรียมลดธงจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติยกมือซ้ายขึ้นมาจับคันธงบริเวณแนวหัวไหล่ขวา ในลักษณะการรอบหันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน ข้อศอกซ้ายเปิดขนานกับพื้นส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสอง

จังหวะสาม

จังหวะสี่

จังหวะห้า

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “เตรียมลดธงจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงหลวมในลักษณะเดิมพร้อมกันนั้นใช้มือขวายกคันธงขึ้นจนมือขวาอยู่แนวระดับเข็มขัด แเบข้อศอกขวาออกด้านข้างเล็กน้อย คันธงตั้งตรง ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “เตรียมลดธงจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงให้แน่นในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นเลื่อนมือขวาลงตามคันธงจนแขนขวาเหยียดตึงและจับคันธงในลักษณะคืบ นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันอยู่ด้านนอก ปลายนิ้วชี้ลงพื้น

จังหวะสี่ : เมื่อได้ยินคำบอก “เตรียมลดธงจังหวะ - สี่” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติทำกึ่งขวาหันจังหวะหนึ่ง

จังหวะห้า : เมื่อได้ยินคำบอก “เตรียมลดธงจังหวะ - ห้า” ให้ผู้ปฏิบัตินำเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะการอัดส้นเท้าอย่างแข็งแรง พร้อมกันนั้นให้สละบัดหน้าไปทางซ้าย ๔๕ องศา (ทิศเดิมก่อนปฏิบัติทำกึ่งขวาหัน)

ท่าเรียบธงจากท่าเตรียมลดธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าเรียบธงจากท่าเตรียมลดธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้สำหรับเลิกถวายความเคารพสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “เรียบ - ธง”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๕ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่ากึ่งซ้ายหันจังหวะหนึ่ง ส่วนอื่นๆของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติ นำเท้าขวามาชิดเท้าซ้ายในลักษณะการอัดสั้นเท้าอย่างแข็งแรง สายตามองตรงไปข้างหน้าในแนวระดับ ส่วนอื่นๆของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสาม

จังหวะสี่

จังหวะห้า

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติเลื่อนมือขวาขึ้นตามคันธงจนถึงแนวระดับ เข็มขัด ในลักษณะการจับเช่นเดิม ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสี่ : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - สี่” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงหลวมในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นใช้มือขวาปลดคันธงลงจนโคนธงสัมผัสพื้นบริเวณปลายนิ้วก้อยเท้าขวา มือซ้ายยังคงอยู่ในลักษณะเช่นเดิม ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะห้า : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบธงจังหวะ - ห้า” ให้ผู้ปฏิบัติสับัดมือซ้าย (ในลักษณะการพนมือ) มาจับกระบี่หันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันทาบทไปกับฝักกระบี่ด้านนอก ในลักษณะคิอย่างแข็งแรง กลับมาอยู่ในลักษณะของท่าเรียบธง

ท่าลดธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าลดธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ถวายความเคารพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หรือประมุขต่างประเทศที่มาเยือนอย่างเป็นทางการ

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “ลด - ธง”

ด้านหน้า

ด้านข้าง

๕.การปฏิบัติ : ท่าลดธงเป็นท่าที่ปฏิบัติต่อจากท่าเตรียมลดธง เมื่อได้ยินคำบอก “ลด - ธง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวายกคันธงขึ้นมาด้านหลังอย่างช้าๆ โดยให้เลื่อนมือขวาประคองคันธงจนแขนขวาเหยียดตึงจับคันธงในลักษณะคืบ พร้อมกันนั้นลดศอกซ้ายลงอย่างช้าๆ จนเกือบแนบชิดติดลำตัว มือซ้ายค่อยๆ ลดคันธงไปด้านหลังจนคันธงขนานกับพื้น สายตามองตรงไปด้านหน้าในแนวระดับ ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

หมายเหตุ : ๑.กรณีลดธงมีเพลงประกอบ

ให้ผู้ปฏิบัติลดธงอย่างช้าๆ ธงจะขนานกับพื้นพอดี เมื่อเพลงบรรเลงได้ครึ่งเพลง หรือเมื่อพระมหากษัตริย์เสด็จฯ ผ่าน จากนั้นตั้งธงขึ้นอย่างช้าๆ จนกลับมาอยู่ในลักษณะของท่าเตรียมลดธง (เพลงสามารถบรรเลงจบก่อนปฏิบัติท่าเตรียมลดธงเรียบร้อยแล้ว)

๒.กรณีลดธงไม่มีเพลงประกอบ

เมื่อได้ยินคำบอก “วันทยา - วุธ” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่าลดธงจนธงขนานกับพื้น ไม่ช้าและเร็วจนเกินไป

เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบ” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่าเตรียมลดธงจากท่าลดธง ไม่ช้าและเร็วจนเกินไป

เมื่อได้ยินคำบอก “อาวุธ” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่าเรียบธงจากท่าเตรียมลดธง

ท่าเตรียมลดธงจากท่าลดธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าเตรียมลดธงจากท่าลดธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้เลกถวายความเคารพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หรือประมุขต่างประเทศที่มาเยือนอย่างเป็นทางการ

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “เตรียม - ลดธง”

ท่าลดธง

ท่าเตรียมลดธง

๕.การปฏิบัติ : เมื่อได้ยินคำบอก “เตรียม - ลดธง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายยกธงพร้อมกับเปิดข้อศอกซ้ายขึ้นอย่างช้าๆ พร้อมกันนั้นใช้มือขวาค่อยๆ ลดคันธงลง จนคันธงตั้งตรงแนบชิดติดลำตัวและร้องไห่ล่ขวา ข้อศอกซ้ายจะเปิดขนานกับพื้นพอดี ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

“เตรียม - ลดธง”

ท่าเตรียมลดธงจากท่าลดธง

ท่าเชิญธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าเชิญธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้ในโอกาสเชิญธงออกจากแถว เช่น การเชิญธงในการเปลี่ยนกองรักษาการณ์ หรือการรับพระราชทานธงชัยเฉลิมพลจากพระมหากษัตริย์

รูปที่หนึ่ง

รูปที่สอง

๔.การปฏิบัติ

เมื่อได้ยินคำบอก “หน้า” ให้ผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติท่ายกธง (รูปที่หนึ่ง)

เมื่อได้ยินคำบอก “เดิน” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายผลักคันธงไปด้านหน้า คันธงทำมุมกับลำตัวประมาณ ๒๐ องศา ข้อศอกซ้ายเปิดขนานกับพื้น พร้อมกันนั้นใช้มือขวาผลักคันธงไปด้านหลัง แขนเหยียดตึง มือทั้งสองข้างยังคงจับคันธงในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นให้เตะเท้าซ้ายไปข้างหน้า แขนเหยียดตึง ปลายเท้าจุ่ม แล้วตบเท้าซ้ายลงกับพื้นเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ในลักษณะของท่าเดินสวนสนาม (รูปที่สอง)

เมื่อได้ยินคำบอก “แถว - หยุด” ให้ผู้ปฏิบัติตบเท้าขวาลงกับพื้นเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ในลักษณะยังตัวหยุด จากนั้นนำสันเท้าซ้ายมาชิดสันเท้าขวาในลักษณะการอดสันเท้าอย่างแข็งแรง พร้อมกันนั้นใช้มือซ้ายดึงคันธงเข้าหาลำตัว ธงตั้งตรงแนบชิด ติดข้างลำตัวและร้องไหล่ขวา ข้อศอกซ้ายเปิดขนานกับพื้น มือขวานำคันธงมาอยู่ข้างลำตัวด้านขวากลับมาอยู่ในลักษณะของท่ายกธง จากนั้นให้ปฏิบัติท่าเรียบธงจากท่ายกธง

ท่าแบกรง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าแบกรง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้สำหรับการเชิญธงในการเดินสวนสนาม

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “แบก - อาวุธ”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๕ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “แบกอาวุธจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติยกมือซ้ายขึ้นมาจับคันธงบริเวณแนวหัวไหล่ขวา ในลักษณะการรอบหันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน ข้อศอกซ้ายเปิดขนานกับพื้น ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “แบกอาวุธจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงหลวมในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นใช้มือขวายกคันธงขึ้นจนมือขวาอยู่แนวระดับเข็มขัด แบะข้อศอกขวาออกด้านข้างเล็กน้อย คันธงตั้งตรง ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสาม

จังหวะสี่

จังหวะห้า

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “แบกอวรุจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงให้แน่น ในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นเลื่อนมือขวาตามคันธงจนแขนขวาเหยียดตึงและจับคันธงในลักษณะคืบ นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันอยู่ด้านนอก ปลายนิ้วชี้ลงพื้น

จังหวะสี่ : เมื่อได้ยินคำบอก “แบกอวรุจังหวะ - สี่” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาดันคันธงไปด้านหน้า ทำมุมประมาณ ๖๐ องศา แขนขวาเหยียดตึง ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะห้า : เมื่อได้ยินคำบอก “แบกอวรุจังหวะ - ห้า” ให้ผู้ปฏิบัติสับดมือซ้าย (ในลักษณะการฟันมือ) มาจับกระบี่หันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันทาบทับไปกับฝักกระบี่ด้านนอก ในลักษณะคืบอย่างแข็งแรง

หมายเหตุ : ในขณะที่เคลื่อนที่ มือซ้ายที่จับกระบี่ในลักษณะคืบให้เปลี่ยนเป็นกำรอบ ยกเว้นนิ้วชี้ให้ทาบทับไปกับฝักกระบี่

ท่าเรียบธงจากท่าแบกรธง

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าเรียบธงจากท่าแบกรธง”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : เป็นท่าเรียบธงจากท่าแบกรธง

๔.คำบอก : ใช้คำบอก “เรียบ - อาวุธ”

๕.การปฏิบัติ : แบ่งออกเป็น ๕ จังหวะ

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะหนึ่ง : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบอาวุธจังหวะ - หนึ่ง” ให้ผู้ปฏิบัติยกมือซ้ายขึ้นมาจับคันธงบริเวณแนวหัวไหล่ขวา ในลักษณะการรอบหันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน ข้อศอกซ้ายเปิดขนานกับพื้นส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสอง : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบอาวุธจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือขวาดึงคันธงเข้าหาลำตัว ธงตั้งตรงแนบชิดติดข้างลำตัวและร้องไหล่ขวา ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

“เรียบ - อาวุธ”

ท่าเรียบธงจากท่าแบกรธง

จังหวะสาม

จังหวะสี่

จังหวะห้า

จังหวะสาม : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบอาวุธจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติเลื่อนมือขวาขึ้นตามคันธงจนถึงแนวระดับเข็มขัด ในลักษณะการจับเช่นเดิม ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะสี่ : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบอาวุธจังหวะ - สี่” ให้ผู้ปฏิบัติใช้มือซ้ายจับคันธงหลวมในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นใช้มือขวาลดคันธงลงจนโคนธงสัมผัสพื้นบริเวณปลายนิ้วก้อยเท้าขวา โคนธงอยู่บริเวณปลายนิ้วก้อยเท้าขวา ธงตั้งตรงแนบชิดติดข้างลำตัวและร่อนไหล่ขวา ส่วนอื่นๆ ของร่างกายอยู่ในลักษณะเดิม

จังหวะห้า : เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบอาวุธจังหวะ - ห้า” ให้ผู้ปฏิบัติสับดมือซ้าย (ในลักษณะการฟันมือ) มาจับกระบี่หันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านใน นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันทาบไปกับฝักกระบี่ที่ด้านนอก ในลักษณะคืบอย่างแข็งแรง กลับมาอยู่ในลักษณะของท่าเรียบธง

ท่าแสดงการเคารพและเลิกแสดงการเคารพขณะเคลื่อนที่

๑.เรื่องที่จะทำการฝึก : ท่าธงชัยเฉลิมพล “ท่าแสดงการเคารพและเลิกแสดงการเคารพขณะเคลื่อนที่”

๒.ความมุ่งหมาย : เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบฝึกและเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกันของหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

๓.ประโยชน์ : ใช้แสดงการเคารพในระหว่างเคลื่อนที่

๔.คำบอก : เป็นคำบอก “ผสม” ใช้คำบอก “ทางขวาระวัง, วันทยา - วุธ”

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

๕.การปฏิบัติ : ท่าเคารพธงขณะเคลื่อนที่ แบ่งการปฏิบัติออกเป็น ๓ ขั้นตอน

๕.๑ ห้วงเตรียมเคารพ

จังหวะหนึ่ง

เมื่อได้ยินคำบอก “ระวัง, จังหวะ” ในขณะที่ยืนอยู่ตรงหน้า ให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไปในลำดับการเดินของเท้า เมื่อได้ยินคำบอก “หนึ่ง” ในขณะที่ยืนอยู่ตรงหน้าให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไปแล้วยกมือซ้ายขึ้นมาจับคันธง บริเวณแนวหัวไหล่ขวา ในลักษณะการรอบหันฝ่ามือเข้าหาลำตัว นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน ข้อศอกซ้ายเปิดขนานกับพื้น

จังหวะสอง

เมื่อได้ยินคำบอก “จังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายเดินต่อไป พร้อมกันนั้นใช้มือขวาดึงคันธงเข้าข้างลำตัว คันธงตั้งตรง

“ทางขวาระวัง, วันทยา - วุธ”

คำบอก “ผสม”

ท่าแสดงการเคารพ
และเลิกแสดงการเคารพขณะเคลื่อนที่

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

๕.๒ ท่วงเคารพ

จังหวะหนึ่ง

เมื่อได้ยินคำบอก “แลขวาทำจังหวะ” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไป ในลำดับการเดินของเท้า เมื่อได้ยินคำบอก “หนึ่ง” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้ง ให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไป ใช้มือซ้ายจับคันธงหลวมในลักษณะเดิม พร้อมกันนั้นใช้มือขวายกคันธงขึ้นจนมือขวาอยู่แนวระดับเข็มขัด แเบะข้อศอกขวาออกด้านข้างเล็กน้อย คันธงตั้งตรง

จังหวะสอง

เมื่อได้ยินคำบอก “จังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายเดินต่อไป แล้วใช้มือซ้ายจับคันธงให้แน่นในลักษณะเดิม เลื่อนมือขวาลงตามคันธงจนแขนขวาเหยียดตึง พร้อมกับสับัดหน้าไปทางขวาอย่างแข็งแรง

จังหวะหนึ่ง

จังหวะสอง

จังหวะสาม

จังหวะสี่

๕.๓ ห้วงเล็กเคารพ

จังหวะหนึ่ง

เมื่อได้ยินคำบอก “แลตรงจังหวะ” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้น ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าขวาเดินต่อไปตามลำดับการเดินของเท้า เมื่อได้ยินคำบอก “หนึ่ง” ในขณะที่เท้าซ้ายตกถึงพื้นอีกครั้ง ให้ก้าวเท้าขวาเดินต่อไป ให้ผู้ปฏิบัติเลื่อนมือขวาขึ้นตามคันธงจนอยู่แนวระดับเข็มขัด แบะข้อศอกขวาออกด้านข้างเล็กน้อย คันธงตั้งตรง

จังหวะสอง

เมื่อได้ยินคำบอก “แลตรงจังหวะ - สอง” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายเดินต่อไป ใช้มือขวาลดคันธงลงจนแขนขวาเหยียดตึง พร้อมกันนั้นให้สับตหน้ามองตรงอย่างแข็งแรง

จังหวะสาม

เมื่อได้ยินคำบอก “แลตรงจังหวะ - สาม” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าขวาเดินต่อไป พร้อมกันนั้นให้ใช้มือขวาผลักคันธงไปด้านหลังจนคันธงเอียงทำมุมกับลำตัว ๖๐ องศา

จังหวะสี่

เมื่อได้ยินคำบอก “แลตรงจังหวะ - สี่” ให้ผู้ปฏิบัติก้าวเท้าซ้ายเดินต่อไป พร้อมกันนั้นให้สับตมือซ้าย (ในลักษณะการพนมือ) มาจับกระบี่ ในลักษณะการรอบ นิ้วชี้ให้ทาบไปกับฝักกระบี่อย่างแข็งแรง

ภาคผนวก

ธงพระอิสริยยศ

พระราชบัญญัติธง พ.ศ.๒๕๖๒

หมวด ๒ ธงพระอิสริยยศ

มาตรา ๖ ธงสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ ได้แก่

๑.ธงมหาราชใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นธงสีเหลือง มีรูปครุฑพ่าห์สีแดงอยู่ตรงกลาง

ธงมหาราชใหญ่

๒.ธงมหาราชน้อย แบ่งตามความยาวออกเป็นสองตอน ตอนต้นมีลักษณะและสีอย่างเดียวกับธงมหาราชใหญ่ แต่กว้างไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร ตอนปลายมีลักษณะเป็นชายต่อสีขาวแปลงเป็นรูปธงยาวเรียว โดยให้ปลายสุดกว้างครึ่งหนึ่งของตอนต้น ปลายธงตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซว ลึก ๓ ใน ๘ ส่วนของความยาวของผืนธง ความยาวของผืนธงเป็น ๘ เท่าของความกว้างของตอนต้น ธงนี้ถ้าชักขึ้นแทนธงมหาราชใหญ่หมายความว่า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้งดการยิงสลุตถวายคำนับ

มาตรา ๗ ธงสำหรับองค์สมเด็จพระราชินี ได้แก่

๑.ธงราชินีใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน พื้นธงสีเหลือง ตอนต้น ๒ ใน ๓ ส่วนของความยาวของผืนธงเหมือนธงมหาราชใหญ่ ตอนปลายตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซว ลึก ๑ ใน ๓ ส่วนของความยาวของผืนธง

๒.ธงราชินีน้อย มีลักษณะและสีอย่างเดียวกับธงมหาราชน้อย เว้นแต่ชายต่อเป็นสีแดง ธงนี้ถ้าชักขึ้นแทนธงราชินีใหญ่ หมายความว่า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้งดการยิงสลุตถวายคำนับ

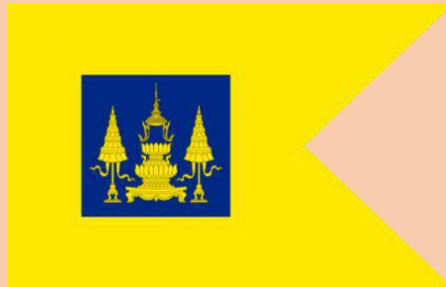
ธงราชินีใหญ่

**หมายเหตุ คัดมาเฉพาะ หมวด ๒

มาตรา ๘ ธงสำหรับองค์สมเด็จพระบรมราชชนนี ได้แก่

๑.ธงบรมราชวงศ์ใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน พื้นธงสีเหลือง ปลายธงตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซว ลึก ๑ ใน ๓ ส่วนของความยาวของผืนธง ที่ตรงกลางตอนต้น ๒ ใน ๓ ส่วนของผืนธงเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีขาว มีขนาดกว้างยาวครึ่งหนึ่งของความกว้างของผืนธง ภายในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีขาวมีรูปมงกุฎชาติดิยราชนารีประดิษฐานบนพานแว่นฟ้า ๒ ชั้นเหนือตั้ง และมีตั้งลดตั้งฉัตรกลีบบัว ๕ ชั้น อยู่สองข้าง รูปเหล่านี้เป็นสีเหลืองเข้ม

๒.ธงบรมราชวงศ์น้อย แบ่งตามความยาวออกเป็นสองตอน ตอนต้นมีลักษณะและสีอย่างเดียวกับตอนต้นของธงบรมราชวงศ์ใหญ่ แต่กว้างไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร ตอนปลายมีลักษณะเป็นชายต่อสีแดงแปลงเป็นรูป ธงยาวเรียว โดยให้ปลายสุดกว้างครึ่งหนึ่งของตอนต้น ปลายธงตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซว ลึก ๓ ใน ๘ ส่วนของความยาวของผืนธง ความยาวของผืนธงเป็น ๘ เท่าของความกว้างของตอนต้น ธงนี้ถ้าชักขึ้นแทนธงบรมราชวงศ์ใหญ่ หมายความว่าโปรดเกล้าฯ ให้งดการยิงสลุตถวายคำนับ

ธงบรมราชวงศ์ใหญ่

มาตรา ๙ ธงสำหรับองค์สมเด็จพระยุพราช ได้แก่

๑.ธงเยาวราชใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นธงมีสองสี รอบนอกสีขาว รอบในสีเหลืองกว้างยาวครึ่งหนึ่งของรอบนอกมีรูปครุฑพ่าห์สีแดงอยู่ตรงกลาง

๒.ธงเยาวราชน้อย แบ่งตามความยาวออกเป็นสองตอน ตอนต้นมีลักษณะและสีอย่างเดียวกับธงเยาวราชใหญ่ แต่กว้างไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร ตอนปลายมีลักษณะเป็นชายต่อสีขาวแปลงเป็นรูปธงยาวเรียวโดยให้ปลายสุดกว้างครึ่งหนึ่งของตอนต้น ปลายธงตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซวลึก ๓ ใน ๘ ส่วนของความยาวของผืนธง ความยาวของผืนธงเป็น ๘ เท่าของความกว้างของตอนต้น ธงนี้ถ้าชักขึ้นแทนธงเยาวราชใหญ่ หมายความว่าโปรดเกล้าฯ ให้งดการยิงสลุตถวายคำนับ

ธงเยาวราชใหญ่

มาตรา ๑๐ ธงสำหรับองค์พระวรราชาแห่งสมเด็จพระยุพราช ได้แก่

๑.ธงยาวราชใหญ่ฝ่ายใน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน ตอนต้น ๒ ใน ๓ ส่วนของความยาวของผืนธงเหมือนธงยาวราชใหญ่ ตอนปลายเป็นสีขาบตัดเป็นแถบรูปหางนกแขงแซวลี ๑ ใน ๓ ส่วนของความยาวของผืนธง

๒.ธงยาวราชน้อยฝ่ายใน มีลักษณะและสีอย่างเดียวกับธงยาวราชน้อย เว้นแต่ชายต่อเป็นสีแดง ธงนี้ถ้าชักขึ้นแทนธงยาวราชใหญ่ฝ่ายใน หมายความว่าโปรดให้การยิงสลุตถวายคำนับ

ธงยาวราชใหญ่ฝ่ายใน

มาตรา ๑๑ ธงสำหรับองค์พระราชาโอรส สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอหรือสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอแห่งพระมหากษัตริย์ทุกรัชกาล ได้แก่

๑.ธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายหน้า มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นธงสีขาบ มีดวงกลมสีเหลือง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางยาวครึ่งหนึ่งของความกว้างของผืนธงอยู่ตรงกลางของผืนธง ภายในดวงกลมมีรูปครุฑพ่าห์สีแดง

๒.ธงราชวงศ์น้อยฝ่ายหน้า แบ่งตามความยาวออกเป็นสองตอน ตอนต้นมีลักษณะและสีอย่างเดียวกับธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายหน้า แต่กว้างไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร ตอนปลายมีลักษณะเป็นชายต่อสีขาวแปลงเป็นรูปธงยาวเรียว โดยให้ปลายสุดกว้างครึ่งหนึ่งของตอนต้น ปลายธงตัดเป็นแถบรูปหางนกแขงแซวลี ๓ ใน ๘ ส่วนของความยาวของผืนธง ความยาวของผืนธงเป็น ๘ เท่า ของความกว้างของตอนต้น ธงนี้ถ้าชักขึ้นแทนธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายหน้า หมายความว่าโปรดให้การยิงสลุตถวายคำนับ

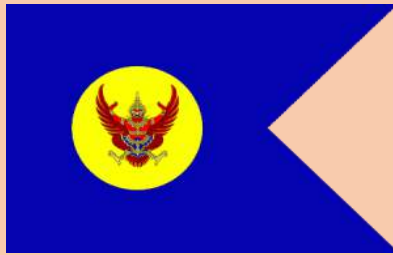

ธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายหน้า

มาตรา ๑๒ ธงสำหรับองค์พระราชาธิดา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ หรือสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ แห่งพระมหากษัตริย์ทุกรัชกาล ได้แก่

๑.ธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายใน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน ตอนต้น ๒ ใน ๓ ส่วน ของความยาวของผืนธงเหมือนธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายหน้า ตอนปลายเป็นสีขาวตัดเป็นแฉกรูปหางนกแซงแซวเล็ก ๑ ใน ๓ ส่วนของความยาวของผืนธง

๒.ธงราชวงศ์น้อยฝ่ายใน มีลักษณะและสีอย่างเดียวกับธงราชวงศ์น้อยฝ่ายหน้า เว้นแต่ชายต่อเป็นสีแดง ธงนี้ถ้าชักขึ้นแทนธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายใน หมายความว่าโปรดให้จัดการยิงสลุตถวายคำนับ

ธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายใน

ธงชัยเฉลิมพล

ธงไชยเฉลิมพล หรือธงชัยเฉลิมพล

เสมือนตัวแทนจากพระมหากษัตริย์และเป็นธงประจำหน่วยทหารที่ได้รับพระราชทานจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ธงชัยเฉลิมพลถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์สูงสุดของทหาร เป็นเกียรติยศของหน่วยทหารนั้นๆ เมื่อเวลาเข้าสู่สนามรบ ทหารทั้งปวงต้องพิทักษ์รักษาธงชัยเฉลิมพลของหน่วยตนไว้ด้วยชีวิต ธงชัยเฉลิมพลจึงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจทหารนำความองอาจ กล้าหาญ แห่งหมู่ทหารทั้งปวง ให้เข้าต่อสู้ข้าศึกศัตรูให้ได้ชัยชนะกลับมา

ความหมายของธงชัยเฉลิมพล

ความหมายสำคัญของธงชัยเฉลิมพล มี ๓ ประการ คือ

- ผืนธง หมายถึง ชาติ
- บนยอดธงบรรจุพระพุทธรูป หมายถึง พุทธศาสนา
- เส้นพระเจ้า ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ หมายถึง องค์พระมหากษัตริย์

การปฏิบัติต่อธงชัยเฉลิมพลทุกชั้นตอน ต้องเป็นไปตามพิธีการ ระเบียบแบบแผนที่วางไว้อย่างเข้มงวดกวดขัน ในโอกาสที่จะเชิญธงชัยเฉลิมพลออกนอกที่ตั้งปกติหรือไปเข้าร่วมพิธีสำคัญ จะต้องเป็นพิธีการที่มีความสำคัญเกี่ยวกับทหารซึ่งเป็นเกียรติยศของหน่วยและเชิดหน้าชูตาของหน่วยด้วย เช่น พิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนของทหารและไปราชการสนามหรือสงคราม

๑.ประเภทธงชัยเฉลิมพล

ตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ.๒๕๒๒ ได้กำหนดประเภทของธงชัยเฉลิมพลไว้ ๓ ชนิด คือ ธงชัยเฉลิมพลของทหารบก ธงชัยเฉลิมพลของทหารเรือ และธงชัยเฉลิมพลของทหารอากาศ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ธงชัยเฉลิมพลของทหารบก

ธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหารบก

ธงชัยเฉลิมพลของทหารบก มีลักษณะอย่างเดียวกับธงชาติ แต่เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้างด้านละ ๗๐ เซนติเมตร ตรงกลางของผืนธงมีอุณาโลมทหารบกและมีชื่อหน่วยทหารสีแดงขลิบริมสีเหลือง เป็นแถวโค้งโอบใต้อุณาโลมทหารบก ผืนธงมูมนด้านที่ติดกับคันธงมีรูปพระมหามงกุฎและเลขหมายประจำรัชกาลของพระมหากษัตริย์ที่พระราชทานเป็นตัวเลขไทยสีเหลือง ภายใต้พระมหามงกุฎมีพระปรมาภิไธยย่อสีแดง ขลิบริมสีเหลือง รัศมีสีฟ้า ขอบธงด้านที่ติดกับคันธงมีเกลียวเชือกสีแดงสลักดำ ด้านอื่นมีแถบจีบสีเหลือง กว้าง ๒ เซนติเมตร ธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหารในกองบัญชาการทหารสูงสุด มีลักษณะอย่างเดียวกับธงชัยเฉลิมพลของทหารบกตามวรรคหนึ่ง

ธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหารเรือ

ธงชัยเฉลิมพลของทหารเรือ

ธงชัยเฉลิมพลของทหารเรือ มีลักษณะอย่างเดียวกับธงชาติ แต่ตรงกลางของผืนธงมีรูปจักรแปดแฉก แฉกของจักรเวียนไปทางซ้ายและมีสมอสอดวงจักร ภายใต้พระมหามงกุฎ รูปเหล่านี้เป็นสีเหลือง ขอบธงด้านที่ติดกับคันธง มีเกลียวเชือกสีแดงหาก จะกล่าวอีกนัยหนึ่งแล้ว ธงนี้ก็มีลักษณะอย่างเดียวกันกับธงฉานนั่นเอง

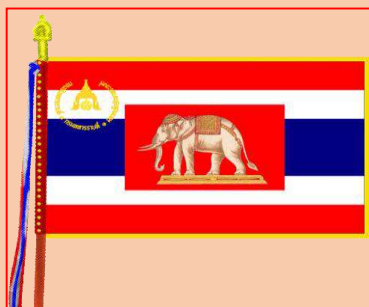

ธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหารอากาศ

ธงชัยเฉลิมพลของทหารอากาศ

ธงชัยเฉลิมพลของทหารอากาศ มีลักษณะอย่างเดียวกับธงชาติ แต่เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้างด้านละ ๗๐ เซนติเมตร ตรงกลางของผืนธงมีดวงกลมสีฟ้ามีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางยาว ๒ ใน ๓ ส่วนของความกว้างของผืนธง ภายในดวงกลมอุณาโลมทหารอากาศ และมีชื่อหน่วยทหารสีแดงขลิบริมสีเหลืองเป็นแถวโค้งโอบได้ดวงกลมสีฟ้า ผืนธงมุมด้านบนที่ติดกับคันธงมีรูปพระมหามงกุฎและเลขหมายประจำรัชกาลของพระมหากษัตริย์ที่พระราชทานเป็นตัวเลขไทยสีเหลือง ภายใต้พระมหามงกุฎมีพระปรมาภิไธยย่อสีแดงขลิบริมสีเหลืองรัศมีสีฟ้าขอบธงด้านที่ติดกับคันธงมีเกลียวเชือกสีแดงสลักดำ ด้านอื่นมีแถบจีบสีเหลืองกว้าง ๒ เซนติเมตร

ธงชัยเฉลิมพลทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์

ธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์

การเชิญธงชัยเฉลิมพลทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ของทหารมหาดเล็กกองเกียรติยศเมื่อเสด็จพระราชดำเนินในการพระราชพิธีในวังหลวง

อย่างไรก็ตาม ในมาตรา ๑๔ พระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ วรรค ๒ ได้กำหนดให้หน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ซึ่งมีธงชัยเฉลิมพลของทหารบกแล้ว จะมีธงชัยเฉลิมพลของหน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งธงก็ได้ ธงนี้มีลักษณะอย่างเดียวกับธงชาติ แต่กว้าง ๗๐ เซนติเมตร ยาว ๑๐๕ เซนติเมตร ตรงกลางของผืนธงมีรูปสีเหลี่ยมผืนผ้าสีแดงกว้าง ๓๕ เซนติเมตร ยาว ๕๒.๕ เซนติเมตร ภายในรูปสีเหลี่ยมผืนผ้านี้มีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นหันหน้าเข้าหาคันธง ผืนธงมุมบนด้านที่ติดกับคันธงมีรูปพระมหามงกุฎและเลขหมายประจำรัชกาลของพระมหากษัตริย์ที่พระราชทานเป็นตัวเลขไทยสีเหลือง ภายใต้พระมหามงกุฎมีพระปรมาภิไธยย่อสีเหลือง และมีชื่อหน่วยทหารสีเหลืองเป็นแถวโค้งรอบใต้พระปรมาภิไธยย่อ ขอบธงด้านที่ติดกับคันธงมีเกลียวเชือกสีแดงสลักดำ ด้านอื่นมีแถบจีบสีเหลือง กว้าง ๒ เซนติเมตร

ธงนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มพระราชทานให้หน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยหน่วยทหารหน่วยแรกที่ได้รับพระราชทานคือ กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์

ธงชัยเฉลิมพล เป็นธงประจำหน่วยทหารที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ธงชัยเฉลิมพลถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์สูงสุดของทหาร ที่ทหารทุกคนต้องเคารพสักการะ และพิทักษ์รักษาไว้ด้วยชีวิต การปฏิบัติต่อธงชัยเฉลิมพลทุกขั้นตอน ต้องเป็นไปตามพิธีการ ระเบียบแบบแผนที่วางไว้อย่างเข้มงวดกวดขัน ในโอกาสที่จะเชิญธงชัยเฉลิมพลออกประจำที่ จะต้องเป็นพิธีการที่มีความสำคัญเกี่ยวกับเกียรติยศและเชิดหน้าชูตาเท่านั้น เช่น พิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนของทหาร และไปราชการสงคราม เป็นต้น

ธงชัยเฉลิมพล เริ่มมีในกองทัพบก เดิมจำแนกออกเป็น ๒ ชนิด คือ

ชนิดที่ ๑ ธงชัยประจำกองทัพบก อันได้แก่
ธงจุฬารัฐธิปไตย และธงไพชยนต์วิชัย

ชนิดที่ ๒ ธงชัยเฉลิมพลประจำกองทหาร

ธงจุฬารัฐธิปไตย นับเป็นธงชัยเฉลิมพลประจำกองทัพธงแรกของไทย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสร้างขึ้น พระราชทานแก่กองทัพไทยเมื่อปี พ.ศ.๒๔๑๘ เพื่อแทนพระองค์ไปในกองทัพที่ยกไปปราบพวกฮ่อที่เข้ามาก่อการจลาจลในแคว้นหัวพันทั้งห้าทั้งหก และแคว้นสิบสองปันนาของไทยในครั้งนั้น

ธงมหาไพชยนต์วิชัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.๒๔๕๕ เพื่อพระราชทานให้เป็น ธงชัยเฉลิมพลประจำกองทัพอีกหนึ่ง คู่กับธงจุฬารัฐธิปไตย

สำหรับธงชัยเฉลิมพลประจำกองทหาร องค์พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นพระราชทานแก่หน่วยทหารจำนวนคราวละหลายธง และในคราวหนึ่งๆ ธงจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จะติดกันในส่วนที่เป็นนามหน่วยเท่านั้น

ธงชัยเฉลิมพล ได้เข้าประกอบพิธีสำคัญทางศาสนา ในพระราชพิธีตรึงหมุด ธงชัยเฉลิมพล โดยองค์พระมหากษัตริย์ ทรงประกอบพิธีนี้ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ท่ามกลางพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ชั้นผู้ใหญ่ พระมหากษัตริย์ทรง ตรึงธงแต่ละผืนติดกับด้ามธง โดยทรงตอกค้อนเงินลงบนตะปูทองเหลืองอย่างแน่น ธงหนึ่งมีรูตะปูประมาณ ๓๒ - ๓๕ ตัว ที่ส่วนบนของคันธง จะมีลักษณะเป็นปุ่มโลหะกลิ้งกลมสีทองภายในกลวง ปุ่มกลมนั้นทำเป็น ฝาเกลียวปิด - เปิดได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะทรงบรรจุเส้นพระเจ้า พร้อมด้วยพระพุทธรูปที่ได้เข้าพิธีพุทธาภิเษกแล้ว ชื่อพระยอดธงลงในปุ่มกลมแล้วทรงปิดฝาเกลียวชั้นแน่น ทรงเจิมแป๊ะกระแจจะจันทน์ที่ยอดธงทุกคัน พระสงฆ์สวดชัยมงคล คาถา ตั้งแต่เริ่มพิธีจนจบพิธี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะทรงกระทำพิธีพระราชทานธงชัยเฉลิมพลให้กับหน่วยทหารต่างๆ ทุกกรมกอง ทหาร ทุกคนระลึกอยู่เสมอว่าธงชัยเฉลิมพลจะปลิวสะบัดอย่างสง่างาม เป็นมิ่งขวัญของพสกนิกรชาวไทยตลอดไป ตราบเท่าที่ประเทศไทยดำรงคงความเป็นเอกราชอยู่ได้ เป็นหน้าที่ของทหารที่จะต้องระวังรักษาธงชัยเฉลิมพลไว้ด้วยความ เคารพรักและเทิดทูนไว้อย่างสูงยิ่ง เพราะธงชัยเฉลิมพลย่อมเป็นเกียรติยศของหน่วยทหารนั้นๆ เมื่อเวลาเข้าสู่สงคราม ทหารทั้งปวง ต้องพิทักษ์รักษาธงชัยเฉลิมพลของหน่วยตนไว้ด้วยชีวิต ธงชัยเฉลิมพลจึงเป็นเครื่องหมายความองอาจ กล้าหาญ แห่งหมู่ทหารทั้งปวง ให้เข้าสู่ต่อสู้ข้าศึกศัตรูให้ได้ชัยชนะกลับมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานธงชัยเฉลิมพลประจำกองทหาร ที่ใช้ในสงครามต่างๆ และหน่วยทหารที่ได้รับพระราชทานนำไปเป็นมิ่งขวัญแก่เหล่าทหารหาญในสมรภูมินั้นๆ มีดังนี้

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๖๑ จำนวน ๒ ธง เพื่อใช้ในสงครามโลกครั้งที่ ๑ พระราชทานแก่กองทหารบกพลญัต และกองบินทหารบกของไทย ที่ส่งไปร่วมรบ กับฝ่ายสัมพันธมิตร ในทวีปยุโรป ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๓ เพื่อใช้ในสงครามกรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นพระราชทานแก่หน่วยทหารไทยในสงครามเกาหลี และสงครามเวียดนาม

หมวดธงประจำกอง

ธงชัยเฉลิมพลในรัชกาลที่ ๕

สร้างขึ้นครั้งแรกในรัชกาลที่ ๕ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่างธงสยาม พ.ศ.๒๔๓๔ (ร.ศ.๑๑๐) เป็นธงพื้นสีต่างๆ ตามแต่ทหารจะเห็นสมควร ที่มุมธงข้างบนมีแพรแดงเป็นรูปธงโตหนึ่งในหกส่วนของธงใหญ่ มีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น ที่พื้นธงนอกจากธงช้างที่มุมมีตราสำหรับกองทหารนั้น เป็นธงสำหรับใช้เมื่อมีการรับเสด็จในเวลามีพระราชพิธีใหญ่สำหรับเกียรติยศตามที่โปรดเกล้าฯ ให้รับและใช้เมื่อกองทหารจะไปปราบศัตรูก็ใช้ธงนี้ไปในกองทัพด้วย ธงนี้ใช้มาจนถึง พ.ศ.๒๔๔๐ จึงเลิกโดยพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๖ การยกเลิกธงชัยเฉลิมพลครั้งนี้ได้หมายความว่าเลิกใช้ธงเฉลิมพลโดยสิ้นเชิง เพียงแต่เลิกแบบธงชัยเฉลิมพลที่ใช้ใน พ.ศ.๒๔๓๔ เท่านั้น กองทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพของไทย สมัยต่อมามีธงชัยเฉลิมพลประจำกองตน โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะเสด็จพระราชดำเนินทรงตรึงหมุดธงชัยเฉลิมพลและบรรจุเส้นพระเจ้า ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระราชทานธงให้แก่กองทหารที่มีอัตรากำลังพลตั้งแต่กองพันขึ้นไปที่ยังไม่มีธงในโอกาสอันสมควร มีประเพณีของทหารใหม่ที่จะต้องทำพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณต่อธงชัยเฉลิมพลของกองทหารที่ตนประจำราชการอยู่ และในวันที่ ๒๕ มกราคม ซึ่งเป็นวันกองทัพไทย จะมีพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณต่อธงชัยเฉลิมพลของกองทหารทั้ง ๓ เหล่าทัพเป็นประจำทุกปี ลักษณะของธงชัยเฉลิมพลมีกำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติธง แต่เรียกชื่อว่าธงประจำกองทัพบก ธงประจำกองทหารเรือ ธงประจำกองทหารอากาศ ขอให้ดูรายละเอียดในหัวข้อนั้นๆ

ธงประจำกองทหารบก พ.ศ.๒๔๓๔

ถึงรัชกาลที่ ๕ โปรดให้เปลี่ยนธงสำหรับพระองค์ใหม่ ใช้ธงพื้นนอกสีแดงพื้นในสีขาว กลางเป็นรูปโล่ตราแผ่นดิน มีจักรและตรีชฎไว้กันอยู่บนโล่ มหาพิชัยมงกุฎอยู่บนจักร มีเครื่องสูง ๗ ชั้น ๒ ข้าง ดังกล่าวมาแล้วในหมวดธงประจำพระองค์แทน ส่วนธงประจำแผ่นดินคงใช้ไอยราพตอย่างรัชกาลที่ ๔ ต่อมา พ.ศ.๒๔๓๒ โปรดให้เปลี่ยนตราธงประจำกองทหารบกต่างๆ ที่ใช้อยู่ในเวลานั้นเป็นธงตราแผ่นดินบนพื้นผ้าแดง ได้พระราชทานแก่กองทหารเมื่อ พ.ศ.๒๔๓๕ คือกองทหารม้าใน (ม้าหลวง) กองทหารปืนใหญ่นอก (ปืนใหญ่หลวง) กองทหารราบในมหาตเล็ก กองทหารราบนอกรักษาพระองค์ กองทหารราบนอกล้อมวัง กองทหารราบนอกฝึกพาย รวม ๖ กอง

ธงประจำกองทหารบก พ.ศ.๒๔๕๑

พ.ศ.๒๔๕๑ เมื่อทำการพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก โปรดให้เปลี่ยนธงประจำกองทหารบกใหม่ ใช้ธงรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นบนพื้นแดง ที่มีธงข้างหน้าข้างมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ จ. สี่เหลี่ยมแก่ ป. สี่น้ำเงิน ร. สี่แดง และมีรัศมีจุลมงกุฎสี่เหลี่ยมอยู่เบื้องบน เป็นธงประจำกองทหารบก กรมต่างๆ รวม ๑๒ กรม

ธงประจำกองทหารบก พ.ศ.๒๔๕๔

ถึงรัชกาลที่ ๖ เมื่อ พ.ศ.๒๔๕๔ โปรดให้เปลี่ยนธงประจำกองทหารบกใหม่ ใช้ธงรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นบนพื้นแดง ที่มีธงข้างหน้าข้างมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ วปร. สี่น้ำเงินมีรัศมีและพระมหาพิชัยมงกุฎเบื้องบนสี่เหลี่ยมได้พระราชทานแก่ทหารบกกองต่างๆ เมื่องานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เข้าใจว่าธงนี้ใช้ต่อมาจนสิ้นรัชกาลถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว คงจะเปลี่ยนอักษรพระปรมาภิไธยย่อที่มีธงบนหน้าข้างตามรัชกาล

ธงประจำกองทหารบก พ.ศ.๒๔๗๙

พ.ศ.๒๔๗๙ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีการออกพระราชบัญญัติธงฉบับใหม่เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน เรียกว่า พระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๔๗๙ กำหนดลักษณะธงประจำกองทหารบกว่า มีลักษณะและสีฐานอย่างเดียวกับธงไตรรงค์ แต่ที่ศูนย์กลางธงเป็นรูปอุณาโลมทหารบก ธงนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธงชัยเฉลิมพล”

ธงประจำกองทหารบก พ.ศ.๒๔๘๒

พ.ศ.๒๔๘๒ ได้มีกฎกระทรวงกติกากำหนดตามความใน พระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๔๗๙ กำหนดลวดลาย ลักษณะส่วนประกอบธงประจำกองทหารบก ดังนี้

-ยอดคันธง เป็นขลุ่ยเร็นแก้ว ประดิษฐานพระพุทธรูปภายใน ทำด้วยโลหะสีเหลืองได้ฐานขลุ่ยติดกับมุมบนของธง ด้านเสามีแถบธงชาติเป็นโบหูกระต่ายห้อยชายทั้งสองข้าง มีส่วนยาวเลยมุมธงด้านล่าง ชายแถบทั้งสองเป็นครุย

-พื้นธงมุมบนด้านคันธง มีพระมหามงกุฎและเลขหมายประจำรัชกาลสีเหลือง ภายใต้มีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ สีแดง ขลิบริมสีเหลือง รัศมีสีฟ้า

-กึ่งกลางธงมีรูปเหมือนตราหน้าหมวกทหารบกสีเหลือง แต่ส่วนที่เป็นรูปจักรสีขาว ลายจักรสีเหลือง ช่องระหว่างซี่จักร อักษร ตลอดจนเครื่องหมายขึ้นระหว่าง “สละชีพ” กับ “เพื่อชาติ” และพื้นอนุโลมสีแดง กับเจ้านาม กองทหารด้วยอักษรสีแดง ขลิบริมสีเหลือง เป็นแถวโค้งโอบใต้รูปดังกล่าว

-รอบคันธง ตอนที่อยู่ตรงกับแถบธง เป็นสีแดงรอบคันธง ริมชายธงด้านชิดเสาเป็นเกลียวเชือกแดงสลับดำ ส่วนริมชายธงด้านอื่นๆ เป็นแถบสีเหลืองแกมเขียว กว้าง ๒ เซนติเมตร ต่อมา พ.ศ.๒๕๐๕ ได้มีประกาศกระทรวงกติกากำหนด ลวดวันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ออกตาม ความในพระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๔๗๙ ว่าด้วยวัตถุที่ทำเป็นลวดลาย ในพื้นธง และส่วนประกอบธงเป็นธงประจำกองทหาร โดยให้ยกเลิกกฎกระทรวงกติกากำหนด ซึ่งออกตาม ความในพระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๔๗๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๒ แล้วใช้ข้อความตามประกาศใหม่นี้แทน คือ

-ยอดคันธง เป็นขลุ่ยเร็นแก้ว ประดิษฐานพระพุทธรูปภายใน ทำด้วยโลหะสีทอง

-คันธง ระหว่างขลุ่ยเร็นแก้วกับมุมบนของธง มีแถบธงชาติผูกเป็นโบหูกระต่ายห้อยชายทั้งสองยาวเลย มุมธงด้านล่าง ปลายชายแถบทั้งสองเป็นครุย

-พื้นธงมุมบนด้านคันธง มีพระมหามงกุฎและเลขหมายรัชกาลสีเหลือง ภายใต้มีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ สีแดง ขลิบริมสีเหลือง รัศมีสีฟ้า

-พื้นธงมีนามกองทหาร อักษรย่อสีแดง ขลิบริมสีเหลือง เป็นแถวโค้ง โอบใต้รูปอนุโลมทหารบก

-คันธงตอนที่อยู่ตรงกับธง มีสีกลาสีแดงต่อกับริมธงหุ้มรอบคันธง มีหมุดทำด้วยโลหะสีทอง ๕ หมุด หมุดที่ ๑ เป็นรูปประเทศไทย หมุดที่สองเป็นรูปเสมาธรรมจักร หมุดที่สามเป็นรูปพระปรมาภิไธยย่อ หมุดที่สี่เป็นรูปรัฐธรรมนูญ หมุดต่อไปเป็นรูปเครื่องหมายกองทัพบก หมุดที่ ๑ อยู่บนสุด หมุดต่อไปเรียงลงมาตามลำดับ

-ริมธงด้านชิดคันธงมีเกลียวเชือกสีแดงสลับดำ ด้านอื่นมีแถบสีเหลืองกว้าง ๒ เซนติเมตร ทั้งนี้ให้มีส่วนและขนาด พองาม ธงนี้ยังใช้อยู่ในปัจจุบัน

ธงราชกระบี่พุทธ และธงพระครุฑพ่าห์

ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจำเดิมแต่ได้พระบรมราชาภิเษกแล้ว ในวันที่ ๑๓ มกราคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) เสด็จฯ ไปทรงสมโภชพระปฐมเจดีย์และพระราชมนเทียร ณ พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม มีพระภิกษุสงฆ์อันมโหฬารของโบราณ ทำด้วยฝีมืออันดีวิจิตรยิ่งนักมาถวายเพิ่มพูนพระบารมีในปิตันแห่งรัชสมัย คือแผ่นสัมฤทธิ์รูป พระกระบี่พุทธพระครุฑพ่าห์ ซึ่งพระกลั่นเจ้าอธิการวัดพระประโทนชุดได้ที่พระประโทน เป็นของโบราณครั้งพระปฐมเจดีย์เป็นนครราชธานี พระยาสุนทรบุรีศรีพิไชยสงคราม (ชม) ข้าหลวงเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลนครไชยศรี เป็นผู้นำทูลเกล้าฯ ถวาย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพระบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมหลวงนครานุรักษ์ธิดาองค์โต ทรงคิดเครื่องประกอบเป็นธงพระกระบี่พุทธพระครุฑพ่าห์น้อยขึ้น พระยาอนุรักษราชมนเทียร (หม่อมราชวงศ์ป๋ม) เป็นผู้จัดทำแล้วทูลเกล้าฯ ถวาย พระราชพิธีสมโภชฉัตรในวันที่ ๒๕ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ ซึ่งเป็นวันตั้งน้ำวงด้ายเริ่มการพระราชพิธีโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งราวไว้ข้างพระแท่นมณฑลสำหรับจะประดิษฐานผูกเสนาพระแท่นมณฑล เข้าพระราชพิธีต่อไป พร้อมกับพระภุชงค์เจ็ดเศียร

วันที่ ๑๑ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ เวลาเช้า ๔ โมง ๕๒ นาฬิกา ได้พระภุชงค์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเทียนนมัสการพระพุทธชินสีห์ในพระอุโบสถแล้ว ทรงจุดเทียนทองที่โต๊ะทองทรงจารึกคาถาที่ด้านหลังพระกระบี่พุทธและพระครุฑพ่าห์ พระสงฆ์ ๕ รูป มีพระอริยกระวี (เซ่ง) เป็นประธานสวดชัยมงคล พราหมณ์เป่าสังข์ กรมพระแสงในขับไม้ บัณเฑาะว์ เจ้าพนักงานประโคมแตรสังข์ดุริยดนตรี โหรบูชาเทวดา ที่ศาลเทวดาบูชาฤกษ์ กันตั้งอยู่หน้าพระอุโบสถ หลวงญาณปริชา (ร้อง) กรมราชบัณฑิตเจริญรอยพระหัตถ์ จารึกด้วยเหล็กจารต่อไป เสร็จแล้วพระมหาราชครู พิธีพราหมณ์ เจริญธงพระกระบี่พุทธพระครุฑพ่าห์ เจ้าพนักงานเชิญธงกลับสู่พระบรมราชวัง

ครั้นรุ่งขึ้นวันที่ ๒๖ มีนาคม เวลาเช้าพระภุชงค์เจ็ดเศียร พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงนำเครื่องสัมฤทธิ์สี่ระยะเป็นนาคราช ๓ เศียร มีสายและลูกพร้อม ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเป็นของพระรุ่งเจ้าอธิการวัดหนองตาวล ท้องที่กิ่งตากลิ อำเภอยุหุศิริ ได้จากเขาขอนเคื่อพรมแดนเมืองชลบุรี พระนครละโว้ เป็นฝีมือโบราณ อันประณีต และไม่มีรอยมือจับหรือสิ่งใดที่จะส่อให้เห็นว่า จะได้ทำขึ้นสำหรับเทวรูปถือ จึงเห็นว่าครั้นนี้จะได้สร้างขึ้นไว้สำหรับการพิธีตามลัทธิพราหมณ์ เช่น ไขชุน้ำทำน้ำมนต์ ถาเข่งน้ำสาบานอย่างทำน้ำพระพิพัฒน์สัตยาเป็นต้น ทั้งปลายลูกสรมีรูปวชิระ ประหนึ่งว่าราวกับจำทำขึ้นไว้สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นี้ เป็นสิ่งที่สูงสมควรจะเข้าพิธีต่อไป ประจวบกับเวลาที่ได้โปรดเกล้าฯ ให้เชิญธงพระกระบี่พุทธพระครุฑพ่าห์น้อยขึ้นผูกเสนา พระแท่นมณฑล จึงทรงหลั่งน้ำพระมหาสังข์และทรงเจริญและศรโบราณแล้ว เจ้าพนักงานเชิญธงพระกระบี่พุทธพระครุฑพ่าห์น้อยขึ้นผูกเสนาพระแท่นมณฑลด้านหน้า พระกระบี่พุทธพระครุฑพ่าห์ใหญ่ของเดิมผูกเสนาพระแท่นมณฑลด้านหลัง เชิญศรขึ้นวางในพระแท่นมณฑล พระราชพิธีสมโภชฉัตร ตั้งแต่เช้าวันนี้และใช้ใน พระราชพิธีต่อไป พระราชทานนามศรโบราณว่า “พระแสงศรกำลังราม” ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพัดครุฑงานรัชชมงคลแก่พระรุ่งเจ้าอธิการ และพระราชทานเงินตราแก่ศิษย์เป็นบำเหน็จตามสมควร

ภาพธงชัยพระครุฑพ่าห์สำหรับใหญ่

ภาพธงชัยราชกระบี่ธนูน้อย

การที่พระร่วงได้ศรโบราณนี้ สอบสวนได้ความว่า เดิมเจ้าอธิการรุ่ง วัดหนองนาวลทองที่ กิ่งอำเภอพยุหีร์ คุมคนกับช้างไปตั้งตัดไม้อยู่ในดงหนองคันไถครั้นเมื่อ วันอังคาร เดือนยี่ แรม ๓ ค่ำ ตรงกับวันที่ ๑๗ มกราคม ร.ศ.๑๒๙ อธิการรุ่งให้นายตีกับเด็กแบน ซึ่งเป็นศิษย์ไปเที่ยวหาใบตองกล้วยปามาม้วนบุหรี นายตีกับเด็กแบน ซึ่งเป็นศิษย์ไปเที่ยวหาใบตองบนเขาซอนเตือ ถึงไหล่เขามีศิลา ๒ ก้อนอยู่เคียงกัน นายตีแลเห็นศิระษะนาคนโผล่จากใบไม้ที่ร่ว่งสะสมอยู่ในชอกศิลา สำคัญว่าพระพุทธรูปจึงหยิบยกขึ้นมา เห็นเป็นศรทั้งคัน เด็กแบนคันที่

ชอกศิลาต่อไปได้ลูกศรอีกลูกหนึ่ง จึงนำมาถวายอธิการรุ่งอาจารย์ในเวลานั้นขุนวิจารณ์พยุหพล ปลัดว่าการกิ่งอำเภอตากลิ กำลังเดินทางตรวจราชการ ได้ข่าวเรื่องศรนี้จึงไปขอดูแล้วรายงานขึ้นไปยังมณฑลนครสวรรค์ พระยาศิริชัยบุรินทร์ (ศุข) ข้าหลวงเทศาภิบาล สำเร็จราชการมณฑลนครสวรรค์ จึงได้พาอธิการรุ่งกับนายตีเด็กแบนพร้อมด้วยศรเข้ายังกรุงเทพฯ เพื่อจะทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย

ส่วนกระบี่ธนูพระครูทพาทย์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมหลวงนครานุวัตติวงศ์ ทรงติดเครื่องประกอบและทำเป็นธงพระกระบี่ธนูพระครูทพาทย์น้อยขึ้นนั้น ธงพระกระบี่ธนูพื้นแดงเขียนรูปกระบี่ขาว ธงพระครูทพาทย์สีเหลืองเขียนรูปครูทสี่แดง ภายในธงแนบผ้าขาวลงยันต์และอักษรตามแบบธงพระกระบี่ธนูพระครูทพาทย์ของเดิม ซึ่งพระครูสุทธธรรมสมาจาร วัดประดู่ได้ทำพิธีลงยันต์และอักษรที่วัดตุม ฦ กรุงเทพฯวาราศีรีอยุธยา คั่นธงไม้ไชยพลุกษ์ยอดดอกคร่ำทอง กาบธงผูกหางนกยูงเป็นรูปแพนสอดลงในแผ่นธงพระกระบี่ธนู พระครูทพาทย์ของโบราณนั้นเหมือนกันทั้งคู่

ภาพธงชัยพระครูทพาทย์น้อย

ครั้นเสด็จฯ จากพระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์แล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญธงพระกระบี่ธนูพระครูทพาทย์นั้นไปถวายพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาชิรญาณวโรรส ณ วัดบวรนิเวศวิหาร เพื่อจะได้จารึกคาถาบนแผ่นสัมฤทธิ์ด้านหลังรูปพระกระบี่ธนู พระครูทพาทย์ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราชวงศ์รักรักษ์ เชิญธงพระกระบี่ธนู และพระครูทพาทย์น้อย นำเสด็จพระราชดำเนินในกระบวนราบ ทหารบกเชิญธงธงพระกระบี่ธนูไปทางขวา ทหารเรือเชิญธงพระครูทพาทย์น้อยไปทางซ้าย แต่ถ้าวเสด็จฯ เป็นกระบวนการรถม้า ให้ราชวงศ์รักรักษ์ทหารบกเชิญทั้ง ๒ นาย

จนถึง พ.ศ.๒๔๗๒ ในรัชการพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว กระทรวงวังได้กราบบังคมทูลเรียนพระราชปฏิบัติระเบียบการเชิญธง โดยอ้างว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ประทานพระกระแสว่า ธงพระกระบี่ธนูควรอยู่ซ้าย ธงพระครูทพาทย์น้อยควรอยู่ขวา โดยถือหลักประเพณีเดิม ซึ่งปรากฏอยู่ในตอนที่หนึ่งของโคลงพระราชพิธีทวาทศมาส เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ว่าเมื่อได้ความแน่ชัดถึงประเพณีเดิมแล้วก็ให้เปลี่ยนเสียให้ถูก กระทรวงวังจึงถือเป็นหลักสืบมา และเรียกว่าธงชัยราชกระบี่ธนู และธงชัยพระครูทพาทย์

ลักษณะของธง

ธงชัยราชกระบี่ยุทธ ธงชัยพระครุฑพ่าห์ถือเป็นธง ๒ อย่าง แต่จัดอยู่ในสำหรับเดียวกัน ธงนี้มีอยู่ ๒ สำหรับ คือ “ธงชัยราชกระบี่ยุทธ ธงชัยพระครุฑพ่าห์ใหญ่” และ “ธงชัยราชกระบี่ยุทธ ธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อย”

ธงชัยราชกระบี่ยุทธ ธงชัยพระครุฑพ่าห์ใหญ่

ผืนธงราชกระบี่ยุทธ ธงชัยพระครุฑพ่าห์ใหญ่มีลักษณะเป็นผืนธงมี ๓ ขายอย่างธงชัยโบราณห่มด้วยผ้าสักหลาดสีแดง ปักดินทองลายกนก ยอดเป็นปลายหอก ตัวคันธงนั้นทำเป็นอาวุธอย่าง ตรีศูล หรือสามง่าม ที่คอคันธงชัยราชกระบี่ยุทธ มีรูปหนุมานหล่อด้วยโลหะสำริด ในทำย่นก้าวเท้าออกไปข้างหน้า เท้าอีกข้างหนึ่งติดอยู่ที่คอคันธงส่วนธงชัยพระครุฑพ่าห์ พระนารายณ์ทรงครุฑหล่อด้วยโลหะสำริดเช่นกัน ติดอยู่ที่คอคันธง

ธงชัยราชกระบี่ยุทธสำหรับใหญ่

ธงชัยราชกระบี่ยุทธ ธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อย

ธงชัยราชกระบี่ยุทธน้อย

ธงชัยราชกระบี่ยุทธน้อย

ชื่อธงมีลักษณะผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยม มีภาพพระกระบี่คือหนุมาน ที่กลางผืนธง คันธงท่อนบนทำด้วยเหล็กยอดเรียวยแหลมคร่าทอง ท่อนล่างทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ติดกาบโลหะจำหลักเป็นภาพหนุมานจำนวน ๔ กาบ มีหางนกยูงเป็นแพนเสียบที่แผ่นกาบ มีอีกชื่อหนึ่งว่า “ธงชัยราชกระบี่ยุทธ” ใช้เชิญนำกระบวนพยุหยาตรา และอัญเชิญประดิษฐานในพิธีมณฑลในการพระราชพิธีต่างๆ เข้าคู่กับธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อย โดยธงชัยราชกระบี่ยุทธน้อยอยู่ทางด้านซ้าย และธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อยอยู่ทางด้านขวา

ธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อย

ธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อย

ธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อย ชื่อธงมีลักษณะ เป็นผ้าสีเหลืองรูปสี่เหลี่ยม มีภาพครุฑที่กลางผืนธง คันธงท่อนบนทำด้วยเหล็ก ยอดเรียวยแหลมคร่าทองท่อนล่างทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ติดกาบโลหะจำหลักเป็นภาพครุฑจันดาค จำนวน ๔ กาบ มีหางนกยูงผูกเป็นแพนเสียบที่กาบ ใช้เชิญนำกระบวน พยุหยาตรา และอัญเชิญประดิษฐานในพิธีมณฑลในการพระราชพิธีต่างๆ เข้าคู่กับ ธงชัยราชกระบี่ยุทธน้อย หรือธงชัยราชกระบี่ยุทธ โดยธงชัยพระครุฑพ่าห์น้อยอยู่ทางด้านขวา และธงชัยราชกระบี่ยุทธน้อยหรือธงชัยราชกระบี่ยุทธอยู่ทางด้านซ้าย

ลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญของการเชิญธงชัยราชกระบี่ยุทธ และธงชัยพระครุฑพ่าห์

- ๑.เดิมในสมัยโบราณ ธงชัยราชกระบี่ยุทธและธงชัยพระครุฑพ่าห์นี้ จะเชิญไปใช้นำเสด็จพระราชดำเนินในกองทัพ
- ๒.ในรัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างธงชัยราชกระบี่ยุทธและธงชัยพระครุฑพ่าห์สำหรับน้อยขึ้น แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราชองครักษ์เชิญธงสำหรับน้อยเหล่านี้ นำเสด็จฯ โดยธงชัยราชกระบี่ยุทธอยู่ข้างซ้าย ส่วนธงชัยพระครุฑพ่าห์อยู่ข้างขวา
- ๓.ในรัชกาลที่ ๙ ได้เชิญธงชัยราชกระบี่ยุทธและธงชัยพระครุฑพ่าห์ เข้าพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ ในปี พ.ศ.๒๕๔๗
๔. เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๙ เวลา ๑๖.๕๐ หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ฯ ได้อัญเชิญธงชัยราชกระบี่ยุทธ และธงชัยพระครุฑพ่าห์ จากฝ่ายราชูปโภคงานภูษามาลาพระบรมมหาราชวัง มายังห้องพระที่นั่งอัมพรสถาน ชั้น ๓

ภาพการเชิญธงชัยราชกระบี่ยุทธ และธงชัยพระครุฑพ่าห์จากพระบรมราชวังไปยัง
พระที่นั่งอัมพรสถาน เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๙

ประวัติธงชัยเฉลิมพล
ของหน่วยทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์

ประวัติธงชัยเฉลิมพล หน่วยทหารมหาดเล็ก ราชวัลลภรักษาพระองค์ (น.ทม.รอ.)

ภาคผนวก

๑.ธงกองพันทหารราบที่ ๔ กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษา
พระองค์ฯ

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - ได้รับพระราชทานเมื่อเริ่มตั้งหน่วยใหม่
เมื่อวันที่ ๒๕ มี.ค. พ.ศ.๒๔๙๖

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พื้นที่ควบคุมในพระองค์ฯ ห้องทรงงานเดิม หรือ
เขตพระราชฐานในพระองค์ราชวิถี

๒.ธงกองพันทหารมหาดเล็ก กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษา
พระองค์ฯ

แบบรูปธง - ธงทหารมหาดเล็ก (ธงช้าง)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - ได้รับพระราชทานเมื่อปรับ
และขยายหน่วย จากเดิม ร.๑ พัน.๔ เป็นกองทหารมหาดเล็ก
รักษาพระองค์ฯ พ.ศ.๒๕๐๗

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พื้นที่ควบคุมในพระองค์ฯ ห้องทรงงานเดิม หรือ
เขตพระราชฐานในพระองค์ราชวิถี

๓.ธงกองพันทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ กรมทหารราบที่ ๓
มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - พ.ศ.๒๕๒๓ มีการปรับอัตรา
และเปลี่ยนนามหน่วยจากเดิม กองทหารมหาดเล็ก เป็นกองพันทหาร
มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จไปทรงรับพระราชทาน เมื่อวันที่
๑๙ มี.ค. พ.ศ.๒๕๒๔

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมสสถาน กองรักษาการณ์ภูธรลีลาศ

๔.ธงกองพันทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ที่ ๒ กรมทหารมหาดเล็ก รักษาพระองค์ฯ

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สยามมกุฎราชกุมาร ทรงปรับขยายหน่วยพร้อมทั้งเปลี่ยนนามหน่วยเป็น
กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ฯ และเพิ่มกองพันอีก
๑ กองพัน ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๑๙ มี.ค. พ.ศ.๒๕๓๐

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมพรสถาน กองรักษาการณ์ภูวนาถลีลา

๕.ธงกองทหารมหาดเล็กกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ (ธงชัยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระราโชบายให้ กรมพลาธิการทหารบกจัดทำ
จำลองขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๑)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พื้นที่ควบคุมในพระองค์ฯ ห้องทรงงานเดิม หรือ
เขตพระราชฐานในพระองค์ราชวิถี

๖.ธงกองพันทหารมหาดเล็ก กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษา พระองค์ฯ (ธงชัยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารมหาดเล็ก (ธงช้าง)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระราโชบายให้ กรมพลาธิการทหารบกจัดทำ
จำลองขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๑)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พื้นที่ควบคุมในพระองค์ฯ ห้องทรงงานเดิม หรือ
เขตพระราชฐานในพระองค์ราชวิถี

๗.ธงกองพันทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ที่ ๑ กรมมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ฯ

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงขยายปรับหน่วยเป็น ๒ กองพัน ผู้บังคับกองพันได้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน กองพันละ ๑ ธง เมื่อวันที่ ๘ พ.ย. พ.ศ.๒๕๔๙ (น.อ.จักรภพ ภูริเดช ผู้บังคับกองพันที่ ๑)

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมสสถาน กองรักษาการณ์ภูธรลีลาศ

๘.ธงกองพันทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ที่ ๒ กรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงปรับขยายหน่วยเป็น ๒ กองพัน ผู้บังคับทั้งสองกองพันได้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน กองพันละ ๑ ธง เมื่อวันที่ ๘ พ.ย. พ.ศ.๒๕๔๙ (พ.ท.พิสิฐศักดิ์ เสนิงส์ ณ อยุธยา ผู้บังคับกองพันที่ ๒)

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมพรสถาน กองรักษาการณ์ภูวนาลีลา

๙.ธงกองพันทหารมหาดเล็กที่ ๑ กรมมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ฯ (ธงชัยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงปรับขยายหน่วยเป็น ๒ กองพัน ทรงมีพระราชโบายให้ กรมพลธิการทหารบกจัดทำจำลองขึ้นเพิ่มให้เพียงพอกับการฝึกของหน่วย กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ได้รับพระราชทาน เมื่อวันที่ ๒๐ ก.ค. พ.ศ.๒๕๕๐ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๒)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - เขตพระราชฐานพระตำหนักที่ประทับ ดอนเมือง เขียวรับเสด็จ ๙๐๔ นิวัตินคร ๒๓ มี.ค.๕๖ เป็นวันแรก ที่กองรักษาการณ์พระตำหนักที่ประทับ ดอนเมือง มีธงชัยเฉลิมพลประจำ

๑๐.รงกงพนัทรหมหดัเล็กที่ ๒ กรมทรหมหดัเล็กรษวัลลภ
ร้กษษพระองค์ฯ (รงชัยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงปรับขยายหน่วยเป็น ๒ กองพัน ทรงมีพระราชโบายให้ กรมพลทหารบกจัดทำจำลองขึ้นเพิ่มให้เพียงพอต่อการฝึกของหน่วย กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๒๐ ก.ค. พ.ศ.๒๕๕๐ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๒)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - วังท้าววัฒนา

๑๑.รงกอนพันทารมหาดเล็กรักษาพระองคที่ ๑ กรมมหาดเล็กราช
วลลกรักษาพระองคฯ (รงชยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารมหาดเล็ก (ธงช้าง)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงขยายปรับหน่วยเป็น ๒ กองพัน ทรงมีพระราชบายให้กรมพลธิการทหารบกจัดทำจำลองขึ้นเพิ่มให้เพียงพอต่อการกิจของหน่วย กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๑ ส.ค. พ.ศ.๒๕๕๓ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๒)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมสสถาน (ประจำ บก.หน่วย ทม.รอ.)

๑๒.รงกอนพันทารมหาดเล็กรักษาพระองคืที่ ๒ กรมพทารมหาดเล็กรากษวลตรักษาพระองคืฯ (รงชัยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารมหาดเล็ก (ธงช้าง)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงขยายปรับหน่วยเป็น ๒ กองพัน ทรงมีพระราชบายให้กรมพลธิการทหารบกจัดทำจำลองขึ้นเพิ่มให้เพียงพอกับการกิจของหน่วย กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๑ ส.ค. พ.ศ.๒๕๕๓ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๒)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมพรสถาน (ประจำ บก.หน่วย ทม.รอ.)

๑๓.ธงกองพันทหารมหาดเล็กที่ ๑ กรมมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ฯ (ธงชัยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารมหาดเล็ก (ธงช้าง)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงขยายปรับหน่วยเป็น ๒ กองพัน ทรงมีพระราชโบายให้กรมพลธิการทหารบกจัดทำจำลองขึ้นเพิ่มให้เพียงพอ กับภารกิจของหน่วย กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ ๑ ส.ค. พ.ศ.๒๕๕๓ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๒)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมพรสถาน กองรักษาการณ์ภูธรลีลาศ

๑๔.ธงกองพันทหารมหาดเล็กที่ ๒ กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ฯ (ธงชัยเฉลิมพลจำลอง)

แบบรูปธง - ธงทหารบก (อุณาโลม)

ประวัติความเป็นมาโดยสรุป - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงขยายปรับหน่วยเป็น ๒ กองพัน ทรงมีพระราชโบายให้กรมพลธิการทหารบกจัดทำจำลองขึ้นเพิ่มให้เพียงพอ กับภารกิจของหน่วย กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ได้รับพระราชทาน เมื่อวันที่ ๑ ส.ค. พ.ศ.๒๕๕๓ (จัดทำจำลอง ครั้งที่ ๒)

การประกอบพิธี - เป็นธงไม่เข้าพิธี

สถานที่เก็บ - วังทวิวัฒนา

๑๕.ธงกองพันทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ที่ ๒ กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

แบบรูปธง - ธงทหารมหาดเล็ก (ธงช้าง)

ประวัติความเป็นมาโดย - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระราชโบายให้จัดสร้างธงชัยเฉลิมพลเพิ่มจำนวน ๖ ธง เนื่องในโอกาสที่ปรับขยายอัตราหน่วยเป็น ๓ กองพัน พระราชทานธงชัยให้กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ธงทหารบกและธงทหารมหาดเล็กฯ เมื่อวันที่ ๗ ธ.ค. พ.ศ.๒๕๕๗

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมพรสถาน กองรักษาการณ์ภูธรลีลาศ

๑๖.ธงกองพันทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ที่ ๓ หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

แบบรูปธง - ธงทหารมหาดเล็ก (ธงช้าง)

ประวัติความเป็นมาโดย - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระราโชบายให้จัดสร้างธงชัยเฉลิมพลเพิ่ม จำนวน ๖ ธง เนื่องในโอกาสที่ปรับขยายอัตราหน่วยเป็น ๓ กองพัน พระราชทานธงชัยให้กองพันละ ๒ ธง รวมจำนวน ๔ ธง ธงทหารบกและธงทหารมหาดเล็กฯ เมื่อวันที่ ๗ ธ.ค. พ.ศ.๒๕๕๗

การประกอบพิธี - เป็นธงเข้าพิธี

สถานที่เก็บ - พระที่นั่งอัมพรสถาน กองรักษาการณ์ภูวนาถลีลา

การปฏิบัติของทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์
ในการถวายความเคารพ และทำความเคารพในเขตพระราชฐาน

ลำดับ	องค์ VVIP, บุคคลสำคัญ และ ผบ.ชา	การตั้งแถว กองรักษาการณ์	การปฏิบัติของกองรักษาการณ์				การบรรเลงเพลงเคารพ		
			การปฏิบัติของ ธงชัยเฉลิมพล	น.สัญญาบัตร	กำลังพล	ยามประจำวัน	ชุลี กลอง	แตรเดี่ยว	วงโยธวาทิต
๑	สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าลดธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	เพลงมหาชัย	๓ จบ	เพลง สรรเสริญพระบารมี
๒	สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเตรียมลดธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	เพลงมหาชัย	๓ จบ	เพลง สรรเสริญพระบารมี
๓	ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	เพลงมหาชัย
๔	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่ายกธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	เพลงมหาชัย	๒ จบ	เพลงมหาชัย
๕	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่ายกธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	เพลงมหาชัย	๒ จบ	เพลงมหาชัย
๖	พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาธินัดดามาตุ	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	เพลงมหาชัย
๗	พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	เพลงมหาชัย
๘	พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	เพลงมหาชัย
๙	พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	เพลงมหาชัย
๑๐	พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	เพลงมหาชัย
๑๑	พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	เพลงมหาชัย
๑๒	พระบรมศพ, พระบรมอัฐิ	ตั้งแถวถวายความเคารพ	ท่าลดธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	เพลงมหาชัย	๓ จบ	เพลง สรรเสริญพระบารมี
๑๓	ประมุขต่างประเทศที่มาเยือนอย่างเป็นทางการ	ตั้งแถวถวาย/ทำความเคารพ	ท่าลดธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	เพลงมหาชัย	๓ จบ	เพลงชาติของประเศนั้น
๑๔	เอกอัครราชทูตต่างประเทศ	ตั้งแถวทำความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	-
๑๕	ผู้แทนพระองค์	ตั้งแถวทำความเคารพ	ท่าเรียบธง	สลุตกระบี่	วันทยาอูธ	เดินตบเท้าตรวจการณ์	-	-	-

มารักราววลลก

เราทหารราชวัลลภ
องค์ราชาราชินี
มิเกรงดูหมิ่นข่มเหงย้าย
จะลุยเลือดคู่ตายจะเอากายป้องกัน
ฝ่ากสิมีอุปการคุณ
กระตือรือร้นกองทัพบกไทย

รักษาองค์ๆ จะถวายลตยข้อตรง
หากแม่นมภัยพาลอวดหาญ
เราจักถวายชีวิมหวาดหวน
เป็นเกราะทองรบประจัญคัตถุ
เกียรติยศพึงเฟื่อง
วันามเชิดชูราชวิมลลक्षุปรุพิ

(เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙)

คำกล่าวสดุดีปณิธาน ทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

ข้าพระพุทธเจ้า จักถวายความจงรักภักดี ถวายความปลอดภัย และรักษาไว้
ซึ่งพระบรมเดชานุภาพ แห่งราชวงศ์จักรี จนกว่าชีวิตจะหาไม่
ข้าพระพุทธเจ้า จักเชิดชูและรักษาไว้ ซึ่งเกียรติยศ เกียรติศักดิ์
ของทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ทั้งจะปฏิบัติตน ให้เป็นที่ไว้วาง
พระราชหฤทัย ของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทุกประการตลอดไป

วินัยทหาร ๙ ข้อ

๑. ค่อยตั้ง ขัดขึ้น หลีกเลียง หรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน
๒. ไม่รักษาระเบียบการเคารพ ระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย
๓. ไม่รักษามารยาทให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมทหาร
๔. ก่อให้เกิดความลำบากในคณะทหาร
๕. เกียจคร้าน ละทิ้ง หรือเดินเลอ ต่อหน้าที่ราชการ
๖. กุลารคำเท็จ
๗. ใช้กิริยาวาจาไม่สมควร หรือประพฤติไม่สมควร
๘. ไม่ตักเตือนสั่งสอน หรือลงทัณฑ์ผู้ใต้บังคับบัญชา ที่กระทำความผิดตามโทษานุโทษ
๙. เสพเครื่องทองของเมมาจนเลี้ยวกิริยา

คาถาปิดทองหลังพระ

ปรหมฺขกตปุณฺณํ อปฺปิโน อมฺหิณฺโก
 อสฺสํ ฆ อมายาวิ ตทา เทวาปิยาภโย
 ยํ ยํ เทว อปฺปาทาติ สพฺพนฺตํ เต นิวาริตํ
 สพฺเพ พุทฺธานุรกฺขนฺตุ สพฺพลอฺตติ ภาวนฺตุ เต

ปิดทองหลังพระไม่เหิมเกริม ทะเยอทะยาน ไม่เอาหน้า และในเวลาเดียวกัน
 พระและเทพก็จะคุ้มครองให้เจริญ เป็นฉากกำบังภัย ตลอดจนถึงชั่วร้ายอุปมงคล
 ไม่ให้บังเกิด และครอบงำพระองค์

